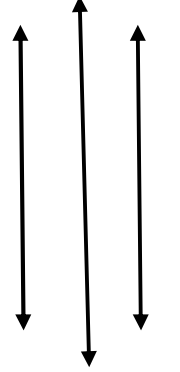

लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशिकरण परिक्षण

कोहलपुर नगरपालिका, बाँके

अर्थिक वर्ष २०७७ /०७८

कोहलपुरनगरपालिका, बाँके

लुम्बिनी प्रदेश, नेपाल

प्रस्तुतकर्ता

असलशासन मिडिया प्रा.लि. बाँके

विषय सूचि

१. पृष्ठभूमि	१
२. अध्ययनको महत्व	३
३. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षणका उद्देश्यहरु	४
४. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षणले समेट्ने क्षेत्र	५
५. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण विधि तथा तरिका:.....	७
६. लैङ्गिक परीक्षणका सहभागिहरु	१०
७. लैङ्गिक परीक्षणको विश्लेषणका औजारहरु	११
८. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षणबाट आएका मुख्य प्राप्तिहरु	११
९. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षणबाट आएका मुख्य प्राप्तिहरु	११
९.१ लैङ्गिक परीक्षणमा पालिकाको अवस्था	१४
९.२ मुख्य सूचकहरुका आधारमा प्राप्ताङ्क विवरण.....	१५
९.३. मुख्य सूचकहरुका आधारमा तयार भएको माकुरी जालो	१६
९.४. मुख्य सूचकहरुका आधारमा तयार भएको स्तम्भ चित्र	१७
९.५ उपसूचकहरुका आधारमा तयार भएको माकुरी जालो	१७
९.६. उपसूचकहरुका आधारमा तयार भएको स्तम्भ चित्र	१८
१०. नगरपालिकामा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सबल पक्ष र सूधार गर्नपर्ने पक्षहरु	१९
११. लैङ्गिक तथा सामाजिक समावेशी विकास कार्ययोजना.....	२०
१२. निश्कर्ष	३३
१३. सुभावाव	२८
अनुसूचीहरु.....	३०
अनुसूची: १. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षणका १०० सूचकहरु र प्रमाणका आधारमा दिइएको अंक विवरण:.....	३१
अनुसूची: २. परीक्षण कार्यक्रमको फोटोहरु	७७
अनुसूची: ३. परीक्षण कार्यक्रमका सहभागिहरुको विवरण	७८

लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशिकरण परिक्षण २०७८

प्रतिवेदन

१. पृष्ठभूमि

नेपालको संविधानको धारा १८, समानताको हकमा सबै नागरिक कानूनको दृष्टिमा समान हुने, सामान्य कानूनको प्रयोगमा उत्पत्ति, धर्म, वर्ण, जात, जाति, लिङ्ग, शारीरिक अवस्था, अपाङ्गता, स्वास्थ्य स्थिति, वैवाहिक स्थिति, गर्भावस्था, आर्थिक अवस्था, भाषावा क्षेत्र, वैचारिक आस्था वा यस्तै अन्य कुनै आधारमा भेदभाव नगर्ने व्यवस्था उल्लेख छ। धारा ३८ ले महिलालाई समानवंशीय अधिकार, सुरक्षित मातृत्व र प्रजनन स्वास्थ्य सम्बन्धी अधिकार, राज्यका सबै तहमा सहभागी हुने अधिकार, सम्पत्ति तथा पारिवारिक मामिला सम्बन्धी अधिकार, शिक्षा, स्वास्थ्य, रोजगार र सामाजिक सुरक्षामा सकारात्मक विभेदको व्यवस्था गरेको छ। त्यसै गरी महिला विरुद्ध हुने सबै प्रकारका हिंसाजन्य कार्यहरूलाई कानूनबमोजिम दण्डनीय हुने व्यवस्था गरेको छ। सामाजिक वा सांस्कृतिक दृष्टिले पिछडिएका महिला, दलित, आदिवासी जनजाति, मधेशी, थारू, मुस्लिम समुदाय, पिछडा वर्ग, सीमान्तकृत, अल्पसङ्ख्यक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसङ्ख्यक, किसान, श्रमिक, उत्पीडित वा पिछडिएको क्षेत्रका नागरिक तथा आर्थिक रूपले विपन्न खस आर्य लगायत नागरिकको संरक्षण, सशक्तीकरण वा विकासकालागि कानूनबमोजिम विशेष व्यवस्था गर्न सकिने विषय उल्लेख गरी समावेशी अवधारणालाई संविधानमामहत्वका साथ उल्लेख गरिएको छ। संवैधानिक व्यवस्थाहरूलाई कार्यान्वयन गर्ने दायित्व संघिय, प्रादेशिक तथा स्थानिय सरकारहरूको हकमा कानूनमा तोकि एअनुसार हुने गर्दछ।

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ ले वडा समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार अन्तर्गत वडामा आर्थिक तथा सामाजिक रूपमा पछाडि परेका महिला, बालबालिका, दलित, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, जेष्ठ नागरिक, अल्पसंख्यक, सीमान्तकृत समुदायको अभिलेख राखी सामाजिक र आर्थिक उत्थान सम्बन्धी काम गर्ने व्यवस्था गरेको; विभिन्न समुदायबीच सामाजिक सद्भाव र सौहार्दता कायम गर्ने, बालविवाह, बहुविवाह, लैंगिक हिंसा, छुवाछुत, दहेज तथा दाइजो, हलिया प्रथा, छाउपडी, कमलरी प्रथा, बालश्रम, मानव बेचवखन जस्ता सामाजिक कुरीति र अन्धविश्वासको अन्त्य गर्ने, गराउने व्यवस्था

गरेको र स्थानीयतहको योजनातर्जुमातथाकार्यान्वयनगर्दा महिलातथा पिछडिएको एवंलक्षितवर्गको सहभागिता र योजना छनौटमा महिला, बालबालिकातथा पिछडिएका वर्ग, क्षेत्र र समुदायलाई प्रत्यक्षलाभपुग्ने कार्यक्रममा जोड दिदै लैससास प्रवर्धन गर्ने लगायतको व्यवस्थाउल्लेख गरेको छ।

सन् २०१५ मा संयुक्त राष्ट्रसंघले २०१६ देखी २०३० सम्ममाहासिल गर्नुपर्ने दिगो विकासका १७ वटा लक्ष्य र १६९ वटा उप-लक्ष्यहरु पारित गरेको छ र यसलाई नेपालले पनिअनुमोदन गरेको छ । नेपालले त्यसलाई प्राप्त गर्न राष्ट्रिय लक्ष्यहरु समेत निर्धारण गरेको छ । दिगो विकासकालक्ष्यहरुले विशेष गरी हरेक व्यक्तिको स्वाभिमान, स्वतन्त्रता, समानताका साथै भोक, गरीबीको अन्त्यगर्दै शिक्षिततथा स्वस्थजिवनयापनको परिकल्पनागर्दछ । यसका साथै यीलक्ष्यहरुले गरिबीको रेखामुनी रहेका बालबालिका, किशोरकिशोरी, महिला, अपाङ्गताभएकाव्यक्ति, लैङ्गिकतथायौनीकअल्पसंख्यक, पछाडि पारिएका समुदायहरुको आवश्यकताहरुलाई समेट्ने उद्देश्य राखेको छ । चरम गरीबीको अन्त्यगर्न, असमानता हटाउन, विभेदसँग लड्न र पछाडि परेका व्यक्ति र समुहको द्रुतगतिमाप्रगति गर्नका लागि कोहीपनि पछाडी नछुटुन् भन्ने मुख्य सिद्धान्तलाई दिगो विकासकालक्ष्यले अंगिकार गरेको छ । दिगो विकास लक्ष्यले व्यक्तिको मर्यादालाई विकासको मुख्यआधारको रुपमा स्थापित गरेको छ । कोहिपनि पछि नछुटुन् भन्ने अवधारणाले समावेशी र दिगो विकासकाउपलब्धि र नतिजाप्राप्तिकालागिविशेषत परम्परागत रुपमासिमान्तकृत, विपन्न र जोखिमअवस्थामा रहेका व्यक्ति र समुहलाई विकासको प्रकृत्यामाल्याउने कुराको सुनिश्चिततागर्दछ । दिगो विकास लक्ष्य सामाजिक, आर्थिक र वातावरणीय विकासको एक विश्वव्यापीअवधारणा हो । सन् २०३० सम्ममा सबै प्रकारका विभेदहरुको अन्त्य गरी समानता र न्यायमाआधारित समाजको आधार तयार गर्न आवश्यक पर्ने लक्ष्यहरु राखिएका छन् । दिगो विकासकालक्ष्यहरुले समानता र न्यायमाआधारित समाज, मानव, पृथ्वी, समृद्धि, शान्ति जस्ता सवालहरुको साभेदारी मार्फत संभव छ भनी प्रतिवद्धता जनाएको छ । लक्ष्य नं. ५ लैङ्गिक समानता संग सम्बन्धितछ तर पनि लैङ्गिक समानता सबै लक्ष्यहरुमामुलप्रवाहीकरण गरिएको छ ।

पन्ध्रौँ राष्ट्रिय योजना (२०७६/०७७ - २०८०/०८१) मा (क) लैङ्गिक समानतातथामहिला सशक्तिकरण, (ख) बालबालिकातथाकिशोरकिशोरी (ग) जेष्ठ नागरिक (घ) अपाङ्गताभएकाव्यक्ति (

ड) सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण (च) समावेशीकरण लगायतका विषयहरूलाई छुट्टै शिर्षकका रूपमा राखिएको छ ।

संविधानद्वारा प्रदत्तहरूको कार्यान्वयन गर्न तथा समानुपातिक समावेशीका आधारमा राज्य संरचनाका सबै अङ्गहरूमा महिला, दलित, आदिवासीजनजाति, मधेशी, मजदूर, किसान, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, पिछडिएका वर्ग र क्षेत्र सबैलाई सहभागी गराउने संवैधानिक व्यवस्था गरिएको परिप्रेक्ष्यमा सामाजिक विविधता बीचको असमानता, सामाजिक बञ्चितकरणका कारण सामाजिक समूहको विकास सूचकहरूमा भएको कमजोर अवस्था र सामाजिक, आर्थिक तथा प्रशासनिक क्षेत्रमा रहेको पहुँचको अन्तरलाई न्यून गर्न आवश्यक रहेको देखिन्छ ।

२. अध्ययनको महत्व

स्थानीय तहहरूमा लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको अवस्था कस्तो छ, सुधार गर्न पर्ने पक्षहरू के के रहेका छन् र त्यसका लागि के के गर्न आवश्यक छ भनेर विधिवत रूपमा लेखाजोखा गर्न वार्षिक रूपमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण गर्न पर्ने व्यवस्था लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण दिग्दर्शन, २०७८ ले गरेको छ । स्थानीय तहले वस्ती स्तरबाट योजनाहरूको छनौट देखि प्राथमिकीकरण गर्ने समेतका हरेक चरणहरूमा लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणलाई मूल प्रवाहिकरण गरी कार्यान्वयन गरिनु पर्ने र त्यस अनुसारका क्रियाकलापहरूमा प्रभावकारिता ल्याउनको लागि पनि लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षणको आवश्यकता रहेको छ । नेपालको संविधानको प्रस्तावनामा वर्गीय, जातीय, क्षेत्रीय, भाषिक, धार्मिक, लैङ्गिक विभेद र सबै प्रकारका जातीय छुवाछूतको अन्त्य गर्ने तथा आर्थिक समानता, समृद्धि र सामाजिक न्याय सुनिश्चित गर्न समानुपातिक समावेशी र सहभागितामूलक सिद्धान्तका आधारमा समतामूलक समाजको निर्माण गर्ने संकल्प गरेको छ र त्यसलाई व्यवहारमा उतार्न पनि लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण आवश्यक छ । त्यसै सन्दर्भमा यस जानकी गाउँपालिका बाँकेले तर्जुमा गर्ने नीति, कार्यक्रम तथा बजेट, वार्षिक योजना तर्जुमा प्रकृया, आयोजना व्यवस्थापन तथा कार्यान्वयन, र अनुगमन तथा मुल्याङ्कन गर्ने क्रममा संघीय, प्रदेश तथा स्थानीय सरकारले अवलम्बन गरेको राष्ट्रिय तथा प्रादेशिक नीतिबमोजिम तय भएका लैङ्गिक

समानतातथा सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धिकार्यक्रमहरुको कार्यान्वयन के कस्तो अवस्थामा रहेको छ, के कस्ता पक्षहरु राम्रा छन्, के कस्ता पक्षहरु सुधार गर्नु पर्ने हुनसक्छन र कस्ता खालको कार्यक्रमहरु तर्जुमागर्दा लैससास सम्बन्धि सवालहरुसम्बोधन गर्न सकिन्छ भनेर लेखाजोखा गरीकार्ययोजनाबनाएर कार्यान्वयन गर्नको लागिबाँके जिल्लाको कोहलपुर नगरपालिकाको लैङ्गिक समानतातथासामाजिक समावेशीकरण परीक्षण सम्पन्नभएको छ ।

संघिय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नेपालको नयाँप्रशासनिक संरचनाअनुसार कोहलपुर नगरपालिकालुम्बिनीप्रदेश को बाँके जिल्लामा पर्दछ । पृथ्वीको गोलार्द्धकाआधारमा कोहलपुर नगरपालिका २८ डिग्री ७मिनेट १२ सेकेण्ड देखि १८ मिनेट ५४ सेकेण्ड उत्तरी अक्षांस तथा ८१ डिग्री ३८ मिनेट २४ सेकेण्ड देखि ८१ डिग्री ४९ मिनेट ५१.६ सेकेण्ड पूर्वी देशान्तरमा रहेको छ । यो नगरपालिकानेपालको मध्यपश्चिम तराई क्षेत्रमा पर्दछ । नगरपालिकाको कुलक्षेत्रफल १८४.२६ वर्ग की.मी. छ । कोहलपुर नगरपालिकाको पूर्वमा राप्तीसोनारी गाउँपालिका, पश्चिममा बैजनाथगाउँपालिका, उत्तरमा सल्यानजिल्लाको चुरे पहाड श्रृंखला र दक्षिणमा जानकीगाउँपालिका र नेपालगञ्जउपमहानगरपालिका पर्दछ । बाँके जिल्लाको सदरमुकामशहर नेपालगञ्ज देखि १० की.मी. उत्तरपट्टि रहेको कोहलपुर नगरपालिका साविकमा भेरी अञ्चलतथामध्यपश्चिमाञ्चलविकास क्षेत्रमा पर्दथ्यो ।

कोहलपुर नगरप्रोफाइल-२०७४ मादिइएको घरधुरी सर्वेक्षण, २०७३ को विवरण अनुसार कोहलपुर नगरपालिकामाकुल घरपरिवार १७,६८९ तथाकुलजनसङ्ख्या ८७,३०० रहेको छ । औसतजनसङ्ख्या वृद्धि दर ३.५३ प्रतिशत छ । जाति समुदायकाआधारमा कोहलपुरमाकुलजनसङ्ख्यामध्ये पहाडी दलित (११ प्रतिशत), मधेसी दलित (२.२ प्रतिशत), पहाडी जनजातितथाआदिवासी (९.८ प्रतिशत), मधेसी जनजातितथाआदिवासी (२६.९ प्रतिशत), पहाडी ब्राम्हण/क्षेत्री/ ठकुरी/ सन्यासी (४३.६ प्रतिशत), मधेसी ब्राम्हण/ क्षेत्री/ राजपुत (२ प्रतिशत), मुस्लिम (२.७प्रतिशत), पहाडी अन्य(०.५ प्रतिशत), मधेसी अन्य (१.३ प्रतिशत) जातिलगायत खटिक, चिडीमार आदिजस्तालोपान्मुखतथा सीमान्तकृत समुदायकामानिसहरु बसोबास गर्दछन् ।

३. लैङ्गिक समानतातथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षणका उद्देश्यहरु

- नेपालको संविधान २०७२, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ माभएको व्यवस्था र लैङ्गिक समानतातथासामाजिक समावेशीकरण परिक्षण परीक्षण दिग्दर्शन, २०७८ ले गरेकोव्यवस्थाबमोजिमकोहलपुरनगरपालिकाले अङ्गिकार गरेको नीतिगतव्यवस्था र यसको कार्यान्वयनको अवस्थाको अवस्था स्व-विश्लेषण गर्ने ।
- कोहलपुर नगरपालिकाभित्र लैससास कार्यन्वयनको वर्तमानअवस्थाको विश्लेषण गर्ने ।
- कोहलपुर नगरपालिकाको वार्षिक नीतितथाकार्यक्रममा लैससासका सवालहरुलाई समेट्ने ।
- कोहलपुर नगरपालिकाको लैससास सम्बन्धित सबलपक्षहरुलाई थपप्रभावकारी कार्यान्वयन गर्ने ।
- कोहलपुर नगरपालिकाको लैससास सम्बन्धि सुधार गर्नु पर्ने पक्षहरुलाई विषेश कार्ययोजनाबनाएर सम्बोधन गर्ने ।
- कोहलपुर नगरपालिकाको ऐन, नियम, नियावली, नीतितथाकार्यक्रमहरुलाई लैससास मैत्रीबनाउने ।
- सुधारका लागितयार गरिएको योजनालाइकार्यान्वयन गर्न नीति, कार्यक्रमतथा बजेटले सम्बोधन गर्न नगरपालिकाबाट प्रतिबद्धताजाहेर गर्ने ।
- नगरपालिकामा लैससास परीक्षण पद्धति स्थापितगरी लैससासमैत्री स्थानीयशासन प्रवर्द्धन गर्ने ।

४. लैङ्गिक समानतातथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षणले समेट्ने क्षेत्र

लैङ्गिक समानतातथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण गर्दा नगरपालिकामाउपलब्धविभिन्न दस्तावेजहरुको अध्ययनगरिएको थियो । नगरपालिकाको नीतितथाकार्यक्रम, वार्षिक योजनातथाविभिन्न क्षेत्रगतकार्यक्रमहरुले लैससासलाई कति सम्म सम्बोधन गरेको छ भनेर अध्ययनगरिएको थियो । लैङ्गिक समताको सिद्धान्त, पुरुषसमविकासको सिद्धान्त, समावेशीकरणको सिद्धान्त तथा लैङ्गिकउत्तरदायित्वको सिद्धान्तलाई नगरपालिकाको नीतितथाकार्यक्रमबाट आत्मसातगरिएको वागरिनु पर्ने विषयहरुको अध्ययनको क्रममाखोजीभएको थियो । लैङ्गिक समानतातथासामाजिक समावेशीकरण परिक्षण परीक्षण दिग्दर्शन, २०७८ ले तोकेका ५ क्षेत्रहरु (मुख्य सूचकहरु) मानीति, कानुन, योजना, संस्थागतव्यवस्थापन, मानव संसाधनतथाक्षमताविकास,

सेवाप्रवाह र सुशासनतथाउत्तरदायित्वमूलविषय क्षेत्रहरु थिए । यीक्षेत्रभित्र पर्ने २२ वटा उपक्षेत्रहरु यस लैससास परिक्षणका क्षेत्रहरु रहेका छन् । जसलाईनिम्नानुसारको तालिकामा प्रस्तुतगरिएको छ :

मुख्य सूचकहरु	उपसूचकहरु	पूर्णाङ्क
नीति, कानून, योजना	नीति र कानूनमा समावेशिता र सहभागिता	८
	योजनातर्जुमातथाकार्यन्वयन	८
	बजेट तर्जुमातथाकार्यन्वयन	४
संस्थागतव्यवस्था	कर्मचारी पदाधिकारी तथाप्रतिनिधित्व	४
	कार्यप्रणाली समावेशि	४
	समित्तुपसमित्तु र कार्यदलमाप्रतिनिधित्व	४
	वित्तव्यवस्थापन प्रणालिमा समावेशि	४
	तथ्यांक संकलनतथाव्यवस्थापन	४
मानव संसाधनतथाक्षमताविकास	मानव संसाधनतथाक्षमताविकास	८
	अनौपचारीक मूल्यमान्यता र कुसंस्कार विरुद्ध जनचेतना	४
	कानूनी साक्षरता	४
	विपतव्यवस्थापनामा समावेशिता	४
सेवाप्रवाह	पूर्वाधार विकास	४
	प्रजनन स्वास्थ्य	४
	शिक्षाकार्यक्रम	४
	खानेपानितथा सरसफाई	४
	स्वरोजगार तथाआयआजैन र वजार व्यवस्थापन	४
सुशासनतथाउत्तरदायित्व	सुशासन	४
	उत्तरदायित्व र जवाफदेहिता	४
	सूचनातथा संचार	४
	अनुगमनतथामूल्याङ्कन	४

	समन्वय र सम्बन्धविस्तार	४
--	-------------------------	---

५. लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण बिधितथातरिका:

लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण परिक्षणाका लागि यस कोहलपुर नगरपालिकासँगप्रारम्भिक समन्वयपश्चातनगरपालिकामागएर लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण दिग्दर्शन २०७८माउल्लेख भएअनुसार ३ वटा चरणहरु पार गरि कार्य सम्पन्नगरिएको थियो ।

(क) तयारी चरण: यस चरणमा सहजकर्ताहरु नगरपालिकामागएरनगर प्रमुख, उप प्रमुख प्रमुखप्रशासकीयअधिकृतसँग छलफलगरिनगरपालिकामा लैंगिक समानतातथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण सम्बन्धमाअभिमूखिकरण गर्न मिति, स्थान र सहभागि तय गर्ने कार्य गरियो । त्यसै अनुसार मिति२०७८ माघ १३गतेका दिन एकदिवशीयअभिमूखिकरण कार्यक्रम सम्पन्नभएको थियो । सो कार्यक्रममालैंगिक समानतातथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षणको अवधारणा, महत्वतथाप्रकृत्यामाथि छलफल गरिएको थियो । अभिमूखिकरणमा नगर प्रमुखलुट बहादुर रावतको अध्यक्षतामा ११सदस्यीय लैंगिक समानतातथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समिति गठन गरियो भने त्यसै छलफल बाट ५ सदस्यीय लैंगिक समानतातथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण कार्यदल गठन गरिएको थियो । कार्यदलले लैंगिक समानतातथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण लागिआवश्यक पर्ने दस्तावेजहरु संकलन गर्ने, परिक्षण कार्य सुरु गर्ने मितितोक्ने लगाएतका निर्णयहरु गरेको थियो । लैंगिक समानतातथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समितिनिम्नानुसारको रहेको थियो :

नगरपालिकाकाप्रमुखश्री लुट बहादुर रावत	संयोजक
उप प्रमुखश्री सन्जु कुमारी थारु	सदस्य
प्रमुखप्रशासकीयअधिकृत श्री टिकाराम ढकाल	सदस्य
सामाजिकविकास समितिका संयोजकश्री नारायणी वली	सदस्य
कार्यपालिकाका सदस्यहरु मध्येबाट संयोजकले तोकेका महिला सदस्यश्री कल्पनाअधिकारी	सदस्य
कार्यपालिकाका सदस्यहरु मध्येबाट संयोजकले तोकेका महिला सदस्यश्री गिता सुनार	सदस्य

कार्यपालिकाका सदस्यहरु मध्येबाट संयोजकले तोकेका सदस्यश्री भिम बहादुर नेपाली	सदस्य
सामुदायिक संघ संस्थाहरुमध्येबाट समावेशीप्रतिनिधित्वहुने गरी संयोजकले तोकेका श्री बाणिज्य कार्यालय	सदस्य
सामुदायिक संघ संस्थाहरुमध्येबाट समावेशीप्रतिनिधित्वहुने गरी संयोजकले तोकेका श्री घरेलु तथा सानाउद्योग महासंघ	सदस्य
सामुदायिक संघ संस्थाहरुमध्येबाट समावेशीप्रतिनिधित्वहुने गरी संयोजकले तोकेका श्री महिलाउपकार मन्च	सदस्य
लैससास हेनेशाखाकाप्रमुखश्री ईन्द्रमणी ढकाल	सदस्य सचिव

त्यसै गरी निम्नानुसारको लैंगिक समानतातथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण कार्यदल गठन गरिएको थियो :

क्र.सं.	नाम	पद	कैफियत
१	श्री सन्जु कुमारी चौधरी	संयोजक	नगर उपप्रमुख
२	श्री ईन्द्रमणी ढकाल	सदस्य	सामाजिकविकास शाखा
३	श्री मनकामनासिंह	सदस्य	महिलातथाबालवालिकाशाखा
४	श्री कर्ण बहादुर थापा	सदस्य	प्रशासनशाखा
५	श्री कल्पनाअधिकारी	सदस्य सचिव	सामाजिक परिक्षक

यसका साथै नगरपालिकाबाट वार्षिक योजना, क्षेत्रगत योजना, वार्षिक प्रतिवेदन, आर्थिक प्रतिवेदन, चौमासिक/वार्षिक समिक्षा, विकास बुलेटिन, नगरप्रोफाइलआदि दस्तावेजहरु संकलनगरिएका थिए । यीदस्तावेजहरु अध्ययनगरि कार्यान्वयन चरणमा छलफल गर्ने र सहभागीहरुलाई संकेतहरुमाअंकप्रदान गर्न सहजहुने गरि परिक्षण गर्न तयारी गरिएको थियो ।

(ख) कार्यान्वयन चरण:कार्यान्वयन चरणमा निम्नानुसारका प्रकृयाहरु अपनाइएको थियो :

- प्रारम्भिक सूचना संकलन:नगरपालिकामा लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरणका लागिभए गरेका कार्य प्रगतिहरुकाविषयमाजानकारी लिनकालागि सहजकर्ताले प्रमुख, उप

प्रमुख, प्रमुखप्रशासकिय अधिकृत, सामाजिक विकास शाखा, योजनाशाखा, महिलाबालबालिकाशाखा प्रमुखसंग प्रत्यक्ष छलफल गरि सूचनाहरु संकलन गरिएका थिए ।

- **लक्षितवर्गसँग छलफल:** नगरपालिकाले विकासमूलक गतिविधिहरु सञ्चालन गर्ने क्रममा महिला, बालबालिका र अन्य लक्षितवर्गलाई के कसरी समेटेर लिएको छ, भन्ने विषयमा जानकारी लिनकालागि स्थानीयतहका दलित महिला सदस्य, महिला तथा बालबालिकाको क्षेत्र हेर्ने सम्पर्कव्यक्तिसँग छलफल गरिएको थियो । उनिहरूसँग लक्षितवर्गलाई विकासको मूलधारमाल्याउनकालागि भइरहेका पहलहरुका विषयमा परिक्षणका सूचकहरुमा आधारित रहेर छलफल भएको थियो ।
- **कार्यशाला सञ्चालन** नगरपालिकामा कार्यरत कर्मचारीहरु र पदाधिकारीहरूसँग अन्तरक्रियात्मक छलफल गर्ने र सो को आधारमा सहभागीहरुले लैंगिक परिक्षण गर्ने उद्देश्यले प्रमुख सहजकर्ताको नेतृत्वमा कार्यशाला सञ्चालन गरिएको थियो । यसकालागि सबै सहभागीहरुलाई सामाजिकदुरि कायम गरि प्रशिक्षण दिएर उनिहरुलाई लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण दिग्दर्शन २०७८ले व्यवस्था गरे अनुसार लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण किन र कसरी भन्ने विषयमा अनुशिक्षण गरिएको थियो ।
- **प्रश्नावलीहरुमा अंकप्रदान:** लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण दिग्दर्शन २०७८ अनुरूपका १०० वटा सूचकहरु उपर छलफल गरि सहमतिमा अंकप्रदान गर्न सहजीकरण गरिएको थियो । प्रश्नावली उपर छलफल गर्दा १वा ०.५ अंकप्रदान गरेमा त्यसलाई प्रमाणीत गर्न आवश्यक पर्ने दस्तावेजहरु के के हुन भन्ने विषयमा सहजकर्ताहरुले स्पष्टरूपमा सहजीकरण गरेका थिए र त्यसै अनुसार प्रमाण संकलन गरिएको थियो ।
- **माकुरी जालो तथा स्तम्भचित्रतयार:** अंकप्रदान गरे पश्चात उनिहरुले प्राप्त अंकको आधारमा माकुरी जालो तथा स्तम्भचित्रतयार गरिएको थियो र सो को आधारमा सहभागीहरुलाई लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरणको क्षेत्रमा नगरपालिकाले गरेका पहलहरुमा आधारित भइ सवलपक्ष, सुधारात्मकपक्षको विश्लेषण गरिएको थियो ।

- **SWOT विश्लेषण:** लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरणका क्षेत्रमानगरपालिकामाभएका अभ्यासहरूमा सवलपक्ष, सुधारात्मकपक्ष, अवसर र चुनौतीहरूका विषयमा समूह छलफल गरिएको थियो ।
- **कार्ययोजना तयारी:** लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण परिक्षणमा अनुसार आगामी दिनमा गर्ने कार्ययोजना तयारमाकुरी जालोमा प्राप्त परिणामका आधारमा सवलपक्षहरूलाई अझ राम्रो गर्दै जाने र सुधार गर्नु पर्ने पक्षलाई समेट्ने गरि वार्षिक कार्ययोजना तयार गरिएको छ । यस कार्ययोजनामा गर्नु पर्ने काम, जिम्मेवारी, समय र थपदायीत्व आवश्यक पर्ने वानपर्ने कुरा उल्लेख गरिएको थियो ।

(ग) प्रतिवेदन चरण: परिक्षणको क्रममा सहभागीहरूले प्रश्नावलीहरूमा दिएको अंकको आधारमा तयार गरिएको माकुरी जालो स्तम्भचित्र समेतको नतिजालाई सबै जनप्रतिनिधि, कर्मचारी तथा सरोकारवालाहरू बिच प्रस्तुत गरिएको थियो । त्यसै क्रममा सवलपक्ष र सुधारात्मकपक्षहरूलाई औल्याइ सवलपक्षहरूलाई अझ राम्रोसँग अगाडि बढाउन र सुधारात्मकपक्षहरूलाई कार्यान्वय गर्नका लागि काम, जिम्मेवारी, समय सीमा समेत उल्लेख गरी तयार गरेको कार्ययोजना उपर अन्तिम रूप दिन छलफल गरियो । प्रस्तुत नतिजा तथा कार्ययोजनालाई लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समितिको बैठकले अनुमोदन गरेको थियो । त्यसकै आधारमा समग्र लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षणको प्रक्रियालाई दस्तावेजीकरण गर्ने उद्देश्यले कार्य सम्पन्न प्राविधिक प्रतिवेदन तयार गरियो ।

६. लैङ्गिक परिक्षणका सहभागीहरू

यस कोहलपुर नगरपालिकाको लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण गर्ने क्रममा जम्मा ३३ जना सहभागीहरूले सहभागिता जनाएका थिए । जस मध्य महिला सहभागी ११ जना थिए भने पुरुष सहभागी २२ जना थिए । परिक्षण प्रकृत्या जम्मा ८ जना जनप्रतिनिधिहरू सहभागी भएका थिए । स्थानीय सरोकारवाला तथा संघ संस्थाका प्रतिनिधिहरू पाँच जना सहभागी भएका थिए । त्यसै गरी पालिकाका कर्मचारीहरू १८ जनाले सहभागिता जनाएका थिए । सहभागीहरूको विस्तृत विवरण अनुसूची खण्डमा संलग्न गरिएको छ ।

७. लैङ्गिक परिक्षणको विश्लेषणका औजारहरु

लैङ्गिक समानतातथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षणका लागिदिग्दर्शनमाउल्लेख गरिएकाप्रमुख ५ वटा मूलविषयवस्तु र तीविषयवस्तुकापनिथप२२ उपविषय वस्तुका १०० सूचकहरुमा सहभागीहरुले उपलब्ध गराएको अंककाआधारमाप्राप्त गरेको अंकलाई विश्लेषण गरिएको थियो । ती सूचकहरुमाअंकप्रदानगर्दा सहभागीहरुले कस्तो अवस्थामा पूर्णाङ्क अर्थात १ अंकदिने, कस्तो अवस्थामा ०.५ अंकदिने र कस्तो अवस्थामा ० अंकदिने भन्ने विषयमासहभागीहरुलाई स्पष्ट हुने गरि अभिमुखिकरणमासिकाइएको हुँदाअंकप्रदान गर्ने प्रणाली व्यवस्थितथियो ।अंकप्रदानगर्दा त्यसलाई प्रमाणीत गर्ने आधार समेतको अध्ययनगरिएको थियो । यसरी सहभागीहरुले सबै सूचकहरुमाप्रदान गरेको अंकको आधारमा५ वटा विषयलाई र २२ वटा विषयलाई समेटेर अलगअलगमाकुरी जालो चित्रमा प्रस्तुतगरिएको थियो । त्यसैलाई स्तम्भचित्रमापनि प्रस्तुतगरिएको थियो । यसकाअतिरिक्त गाउँपालिकाले लैङ्गिक समानतातथा सामाजिक समावेशीकरणको क्षेत्रमा के कस्ता कामहरु गरिरहेको छ र अब अरु के कस्ता कामहरु गर्न सकेको खण्डमा नगरपालिकालाई लैङ्गिक समानतातथा सामाजिक समावेशीकरण मैत्रीबनाउन सकिन्छभन्ने कुरा पत्तालगाउनSWOTविश्लेषणको अभ्यासलाई पनि लैङ्गिकसमानतातथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षणको औजारको रूपमाप्रयोग गरिएको थियो । यसरी विश्लेषणका मुख्यआधारहरुमा १०० वटा सूचकहरुमाप्राप्त प्रमाणका आधारमाअंकप्रदान गर्नु र सबल पक्ष, सुधार गर्न पर्ने पक्ष, अवसर र चुनौतिहरुको विश्लेषण गरी सुधार गर्न पर्ने पक्षहरुलाई सुधार गर्न कार्ययोजनाबनाएर लागु गर्ने प्रतिबद्धता रहेका छन् ।

८. लैङ्गिक समानतातथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षणबाट आएकामुख्यप्राप्तिहरु

लैङ्गिक समानतातथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण गरिसके पछि नगरपालिकामार्फत सञ्चालनभइरहेका विभिन्नक्रियाकलापहरुमा लैङ्गिक संवेदनशीलताको अभ्यासको अध्ययनतथा पृष्ठपोषण प्राप्तभएको छ । नगरपालिकाले अवलम्बन गरेको लैससास नीतितथाकार्यक्रमहरु, बजेट तर्जुमा र त्यसको कार्यान्वयनको अन्तरालविश्लेषण गरि नयाकार्यक्रमहरु सहितको कार्य योजनातयार गरिएको थियो । आगामीदिनमाननगरपालिकालाई लैङ्गिक समानतातथा सामाजिक समावेशीकरणमैत्रीबनाई थपकार्यक्रम सञ्चालन गर्नका लागिपनि परिक्षणले बाटो देखाएको छ।

पश्चात निम्नानुसारका अनुकरणीय पक्षहरू र अन्तरालहरू सहितका प्राप्तीहरू पहिचान भएका छन् :

- नगरपालिकाले लैससास लाई गम्भिरताका साथ लिएको पाइयो ।
- नगरपालिकाले गर्ने गतिविधिहरूमा ज्यालामा विभेद नरहेको देखिन्छ ।
- नीति तथा कानूनहरू बनाउदा लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण मैत्री बनाउनको शिष गरिएको छ ।
- महिला अधिकार स्थापना र महिलामाथि हुने हिंसा विरुद्धको विभिन्न दिवस र अभियानहरू जस्ता कार्यक्रमहरूले सचेतना बृद्धीमा सहयोग पुगेको देखिन्छ ।
- सरकारी तथा सार्वजनिक सेवाका स्थलहरूमा स्तनपानकक्ष स्थापना गरी त्यसको सञ्चालन तथा व्यवस्थापनमा समेत ध्यान दिन पर्ने देखिन्छ ।
- महिला तथा बञ्चित वर्गका व्यक्तिहरूको स्वरोजगार तथा उद्यमशिलता विकासका लागि सीप विकासका कार्यक्रमहरू सञ्चालन आवश्यक देखियो ।
- अनुगमन तथा मूल्यांकन गर्ने गरिएकोमा सबै कार्यक्रमको नतिजामा आधारित अनुगमन तथा मूल्यांकन गर्नु पर्ने देखिन्छ ।
- बजेट तर्जुमा प्रकृया लैंगिक उत्तरदायी बनाउन पर्ने देखिएको छ । त्यसको लागि कार्यविधितयार गर्न पनि पर्ने देखिन्छ ।
- महिला तथा बालबालिका शाखालाई लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको जिम्मेरी तोकिएको र यस शाखाले प्रभावकारी भूमिका खेल्न पहल गरेको देखिन्छ ।
- महिला सशक्तिकरणका केहि कार्यक्रमहरू सञ्चालन हुने गरेको पाइएको छ ।
- महिला अधिकारको पक्षमा कालतर्गन सरोकारवालाहरूको संवेदनशीलता बढ्दै गएको देखिन्छ ।
- सार्वजनिक जीवनमा महिला सहभागिता बढ्दै गएको देखिएको छ ।

- लैङ्गिक हिंसाका घटनाहरूमा महिलाहरूले न्यायपाउनथालेका छन । त्यसको विरुद्धमा आवाज उठाउन थालेका छन र गाँउपालिकाको न्यायिक समितिले महिला हिंसा न्युनिकरणका लागि महत्वपूर्ण योगदान पुर्याएको पाइन्छ ।
- महिलातथापुरुषविच समानकामको लागि समानज्याला समूदाय स्तरमापनि लागु गर्न स्थानीयश्रम ऐन बनाएर लागु गर्न पर्ने देखिन्छ ।
- नीति, कानून, कार्यविधिहरूलाई लैससास मैत्रीबनाउननियमितअध्ययनसंशोधनगर्नआवश्यक देखिन्छ ।
- योजनातर्जुमाका सातै चरणहरूलाई पालन गरी बस्ति स्तरबाट नै महिलातथाबञ्चितमा परेका वर्गको सहभागितामाउनिहरु लक्षित योजनातर्जुमा गर्न पर्ने देखियो ।
- नगरपालिकामा लैससास इकाई वाशाखा स्थापना गरी कार्यविवरण र बजेट सहितक्रियाशिलबनाउन पर्ने देखिन्छ ।
- बजेट तर्जुमागर्दा नै आगामीवर्षको लैससास परिक्षणका लागिसमेत बजेट तर्जुमा गर्ने परिपाटी बसाल्न गर्ने देखिन्छ ।
- मानव संसाधनइकाई स्थापना गरी कार्यविवरण सहित परिचालन गर्न पर्ने देखिन्छ ।
- लैससास मैत्रीक्षमताविकास योजनातयार गरी कर्मचारी र जनप्रतिनिधिहरूको क्षमताविकासको लागि बजेट विनियोजन गरी कार्यान्वयन गर्न पर्ने देखिन्छ ।
- गलततथाहानिकारक सामाजिकमुल्यमान्यता र संस्कार विरुद्ध सुदायमाअभियानचलाउनप्रयाप्तबजेट विनियोजन गर्ने र लैगिक हिंसा मुक्तपालिका घोषणाको लागि रणनीति नै तयार गरी प्रतिबद्धताका साथलागु गर्न पर्ने देखिन्छ ।
- १३२५, १८२०, सिड, महिलामानवअधिकार तथामानवअधिकार सम्बन्धिकार्यक्रमहरूकोकक्षाहरु सञ्चालनभएपनि सोहीशिर्षकमा नै बजेट विनियोजन गर्ने र कार्यान्वयन गर्न आवश्यक देखिन्छ ।

९. लैससासपरीक्षण विधिवाटदेखिएका लैङ्गिक समानतातथा सामाजिक समावेशीकरणको अवस्था

९.१ लैङ्गिक परिक्षणमा पालिकाको अवस्था

कोहलपुरनगरपालिकाको लैङ्गिक समानतातथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण गरिसके पश्चातप्रमुख ५ वटा मूलविषय र २२ वटा उपविषयका १०० वटा सूचकहरुले प्राप्त गरेको अंकलाई विश्लेषण गरि छलफल गरिएको थियो । यस आधारमालैङ्गिक परिक्षणमा पालिकाको अवस्था यस प्रकार देखिएको छ भने सूचकहरु र त्यसमाप्राप्तअंकविवरण अनुसूची खण्डमा राखिएको छ ।

क्र.सं.	सूचकहरुतथाउप सूचकहरु	पूर्णाङ्क	प्राप्ताङ्क
१	१.१.१-१.१.८, १.२.१-१.२.८, १.३.१-१.३.४	२०	८
२	२.१.१-२.१.४, २.२.१-२.२.४, २.३.१-२.३.४, २.४.१-२.४.४, २.५.१-२.५.४	२०	७.५
३	३.१.१-३.१.८, ३.२.१-३.२.४, ३.३.१-३.३.४, ३.४.१-३.४.४	२०	८
४	४.१.१-४.१.४, ४.२.१-४.२.४, ४.३.१-४.३.४, ४.४.१-४.४.४, ४.५.१-४.५.४	२०	११
५	५.१.१-५.१.४, ५.२.१-५.२.४, ५.३.१-५.३.४, ५.४.१-५.४.४, ५.५.१-५.५.४	२०	७.५
	जम्मा	१००	४२

उपविषय (उसूचक)अनुसार प्राप्ताङ्कयस प्रकार रहेको छ :

मुख्य सूचकहरु	उप सूचकहरु	पूर्णाङ्क	प्राप्ताङ्क
१.निति, कानून, योजना	निति र कार्यमा समावेशिता सहभागीता	८	४
	योजनातर्जुमातथाकार्यन्वयन	८	३
	बजेट तर्जुमातथाकार्यन्वयन	४	१
	जम्मा	२०	८

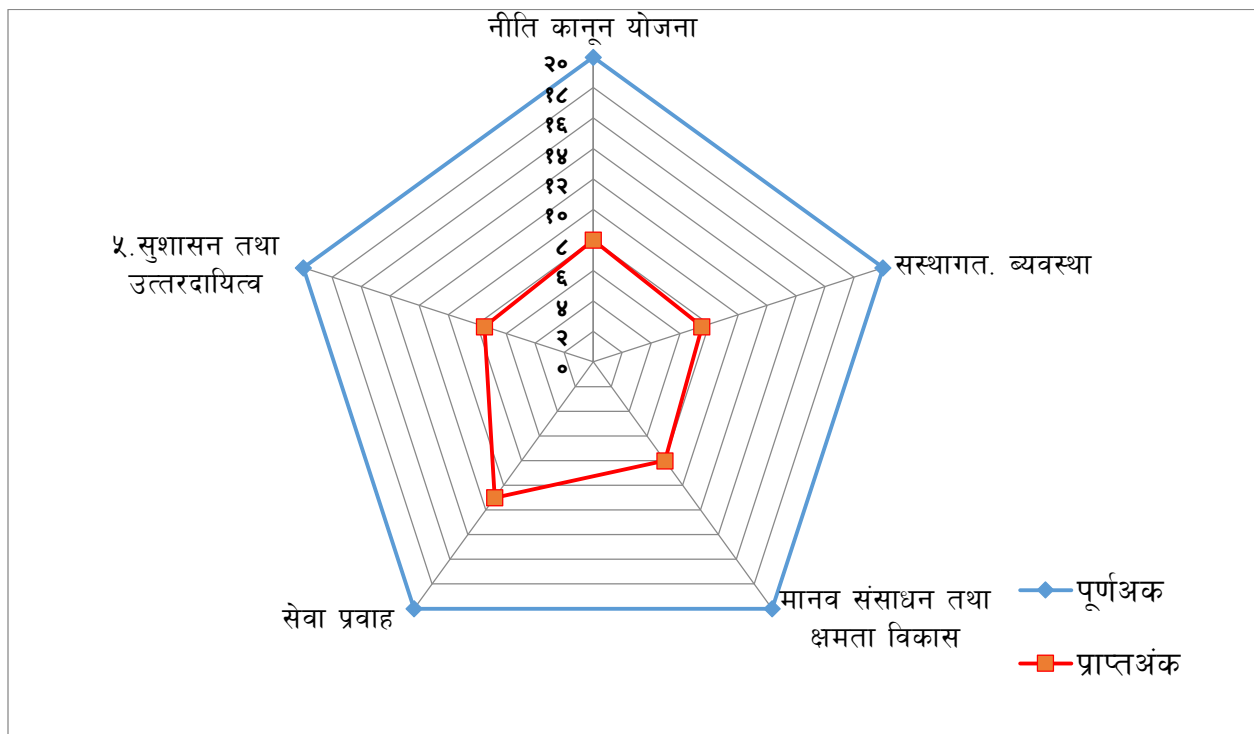
२.संस्थागत व्यवस्था	कर्मचारी पदाधिकारी प्रतिनिधित्व	४	१
	कार्यप्रणाली समावेश	४	०.५
	समितितुपसमिति र कार्यदलमाप्रतिनिधित्व	४	१
	वित्तव्यवस्थापन प्रणालीमा समावेशिता	४	२.५
	तथ्यङ्क संकलनतथाव्यवस्थापन	४	२.५
	जम्मा	२०	७.५
३. मानव संसाधनतथाक्षमताविकास	मानव संसाधनतथाक्षमताविकास	६	३
	अनौपचारिक मुल्यमान्यता र कुसंस्कार विरुद्ध जनचेतना	४	२
	कानुनी साक्षरता	४	२
	विपदव्यवस्थापनमा समावेशिता	४	१
	जम्मा	२०	६
४.सेवाप्रवाह.	पूर्वधार विकास	४	२.५
	प्रजनन् स्वास्थ्य	४	१
	शिक्षाकार्यक्रम	४	२.५
	खानेपानीतथा सरसफाइ	४	२.५
	स्वरोजगार तथाआयआर्जन र बजार व्यवस्थापन	४	२.५
	जम्मा	२०	११
५. सुशासनतथाउत्तरदायित्व	सुशासन	४	२
	उत्तरदायित्व र जवाफदेहिता	४	०
	सुचनातथा संचार	४	२
	अनुगमनतथामुल्याङ्कन	४	२
	समन्वय र सम्बन्धविस्तार	४	१.५
	जम्मा	२०	७.५

९.२मुख्य सूचकहरुकाआधारमाप्राप्ताङ्कविवरण

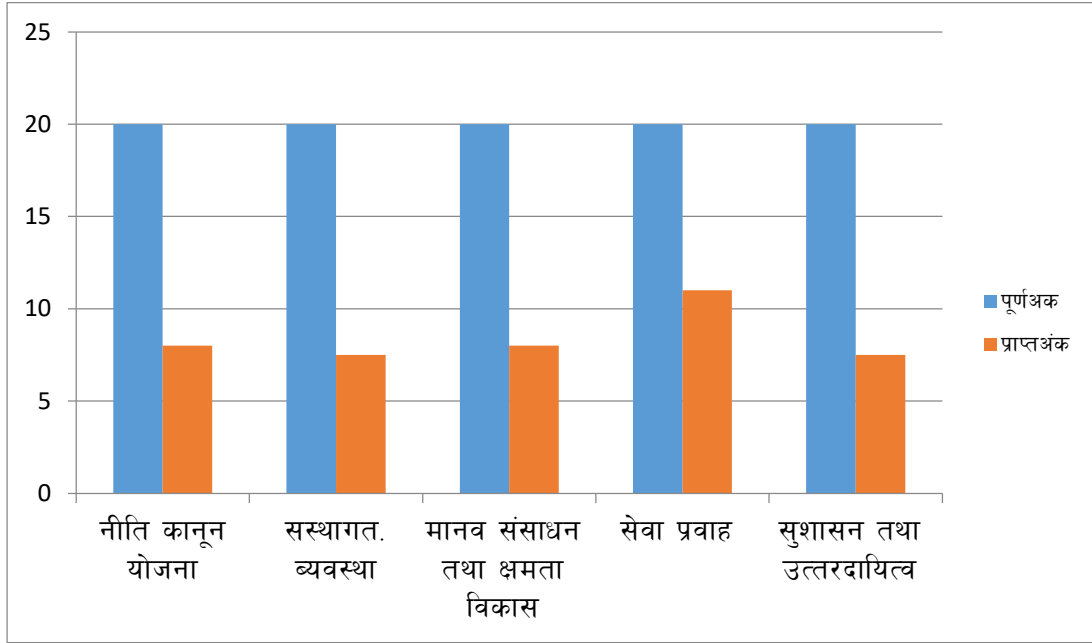
मुख्य सूचकहरु	पूर्णअंक	प्राप्तअंक
नीतिकानूनयोजना	२०	६
संस्थागत. व्यवस्था	२०	७.५
मानव संसाधनतथाक्षमताविकास	२०	६
सेवाप्रवाह	२०	११

५. सुशासन तथा उत्तरदायित्व	२०	७.५
जम्मा	१००	४२

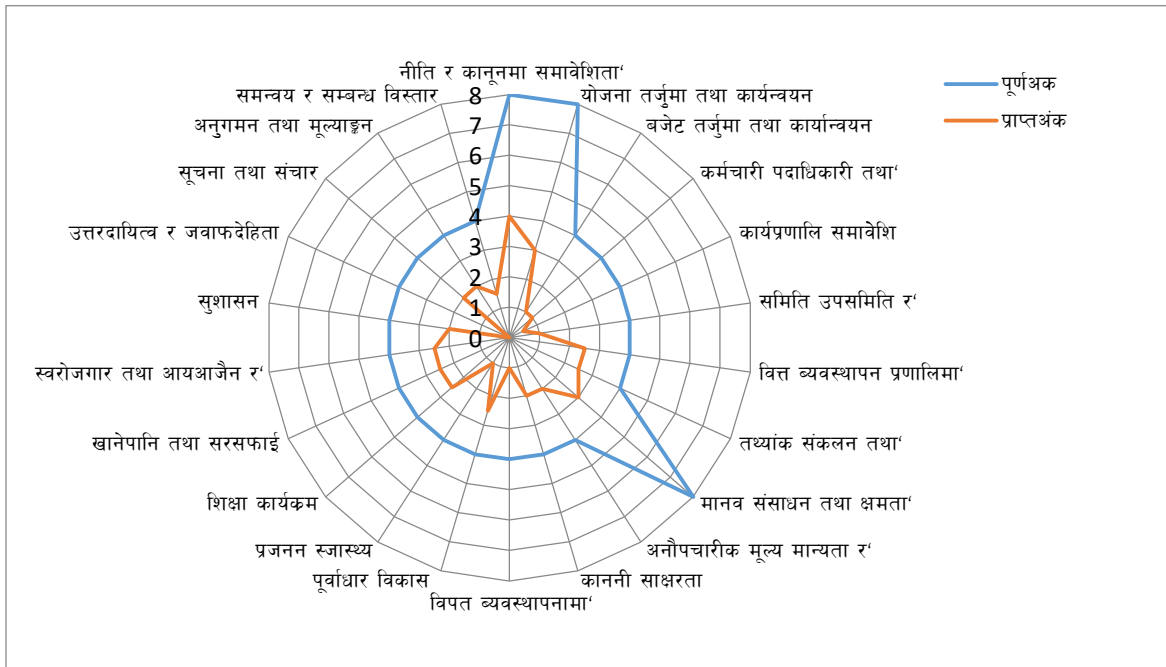
९.३. कोहलपुर नगरपालिकामुख्य सूचकहरूका आधारमा तयार भएको माकुरी जालो

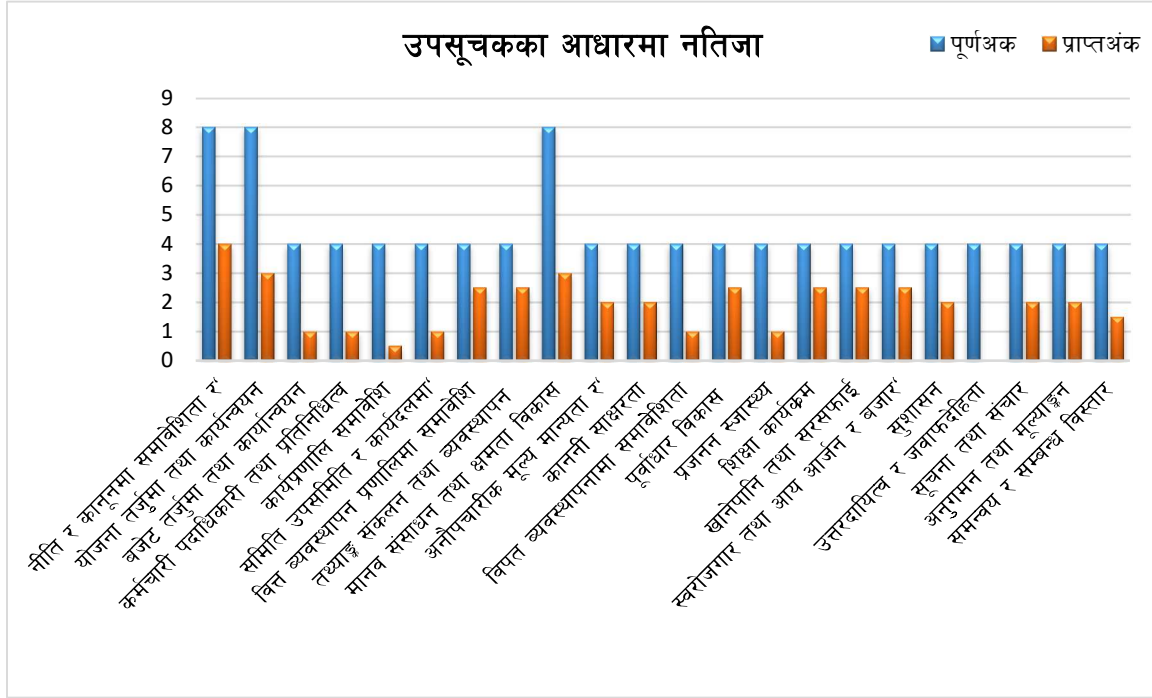
९.४. कोहलपुर नगरपालिकाको मुख्य सूचकहरूका आधारमा तयार भएको स्तम्भचित्र

९.५ कोहलपुर नगरपालिकाको उपसूचकहरूका आधारमा तयार भएको माकुरी जालो

९.६. उपसूचकहरुका आधारमा तयार भएको स्तम्भचित्र

१०.कोहलपुर नगरपालिकामा लैङ्गिक समानतातथा सामाजिक समावेशीकरण सबल पक्ष र

सुधार गर्नपर्ने पक्षहरु

लैंगिक समानतातथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षणका क्रममाप्राप्तनतिजा समेतलाई आधार मानेर विश्लेषण गरिएको सबलपक्ष, सुधारात्मकपक्ष, अवसर र चुनौतिहरु निम्नानुसार छन् ।

मुख्यविषय	सबलपक्ष	सुधार गर्नुपर्नेपक्ष
नीति, कानूनयोजना	<ul style="list-style-type: none"> ● पालिकाले गर्नेगतिविधिहरुमाज्यालामाविभेद नगरिएको ● लैससास मैत्रीनीति, कानूनहरु बनाउँदाबनाउन कोशिशगरिएको छ 	<ul style="list-style-type: none"> ● बजेटलाई लैंगिकउत्तरदायीबनाउने ● नीति, कानून, कार्यविधिहरुलाई अध्ययन गरी लैससास मैत्रीनभएमाबनाउने र भएकोलाई कार्यान्वयन गर्ने ● योजनातर्जुमाका सातै चरणहरुलाई पालन गर्ने
सस्थागतव्यवस्था	<ul style="list-style-type: none"> ● वित्तव्यवस्थापनमाशुत्रको प्रयोग कार्यपालिकामा समावेशीप्रतिनिधित्व रहेको । ● महिलातथाबालबालिकाशाखालाई लैससासको जिम्मेरी ● पार्श्वचित्रमा खण्डकृत तथ्यांक समावेश 	<ul style="list-style-type: none"> ● लैससास इकाई वाशाखा गठन गरी कार्यविवरण र बजेट सहितक्रियाशिलबनाउन पर्ने ● लैससास नीति, लैंगिकउत्तरदायी बजेट तर्जुमा गर्ने ● लैससास परिक्षणका लागि बजेट तर्जुमा गर्ने
मानव संसाधनतथाक्षमताविकास	<ul style="list-style-type: none"> ● क्षमताविकास योजनातयार हुँदै गरेको ● महिला सशक्तिकरणका केहि कार्यक्रमहरु सञ्चालनहुने गरेको । ● महिला र पुरुष कर्चारीहरु शाखाहरुको नेतृत्व गर्ने तहमा रहेका 	<ul style="list-style-type: none"> ● मानव संसाधनइकाई गठन गरी कार्यविवरण सहित परिचालन गर्ने ● कर्चारी र जनप्रतिनिधिहरुको क्षमताविकासको लागि बजेट विनियोजन गर्ने ● गलत सामाजिकमान्यता र संस्कार विरुद्ध सुदायमाअभियानचलाउन बजेट विनियोजन गर्ने ● लैंगिक हिंसा मुक्तपालिका घोषणाको लागि रणनीति

		तयार गर्ने लैंगिक हिंसा मुक्तपालिका घोषणाको लागि रणनीति तयार गर्ने
सेवाप्रवाह	<ul style="list-style-type: none"> ● सरकारी भवनहरुलाई अपांग र महिला मैत्रीबनाईदै ● परिवार नियोजन, मातृसिशु स्याहार, खोप लगायतकाकार्यक्रमहरु सञ्चालनमा ● ज्येष्ठ नगरिकलाई विशेष सेवा 	<ul style="list-style-type: none"> ● सेवामालक्षितवर्गको अग्राधिकार निर्धारण गर्ने ● सार्वजनिक सेवाका स्थलहरुमा स्तनपानकक्ष स्थापना गर्ने ● फोहोर व्यवस्थापन गर्ने ● स्वरोजगारका लागि सीप विकासकाकार्यक्रमहरु सञ्चालन
सुशासनतथाउत्तरदायित्व	<ul style="list-style-type: none"> ● नीति र कार्यक्रमतयार गरी कार्य गरिएको छ ● वर्षको एकपटक भएपनि सार्वजनिक सुनुवाइहुने गरेको र त्यस्तो कार्यक्रममामहिलातथावञ्चितवर्गको सहभागिताहुने गरेको छ ● नीतितथाकानूनको तयारी र पालन 	<ul style="list-style-type: none"> ● भौतिकपूर्वाधारका कार्यक्रमहरुको मात्रअनुगमनतथामूल्यांकन गर्ने गरिएकोमा सबै कार्यक्रमको गर्नु पर्ने ● स्थानीयभाषमापनि सूचना सार्वजनिकगनुपर्ने ● १३२५, १८२०, सिड, महिलामानवअधिकार तथामानवअधिकार सम्बन्धिकायक्रमहरुको लागिपनि बजेट विनियोजन गर्ने ● महिलातथावञ्चितकरणमा परेकावर्गको लागिर्जुमागरिएको बजेट र कार्यक्रम सबै समूदायले थाहापाउने गरी सर्वजनिक गर्नेसबै समूदायले थाहापाउने गरी सर्वजनिक गर्ने

११. लैङ्गिकतथा सामाजिक समावेशीविकास कार्ययोजना

लैंगिक समानतातथा सामाजिक समावेशकरण परिक्षण पश्चतात्यसमा देखिएकाअन्तरालहरुलाई पुरागर्न तथा सबलपक्षहरुलाई निरन्तरतादिननिम्नानुसारको कार्ययोजनातगार गरी पारित गरिएको थियो :

कोहलपुर नगरपालिका, बाँके
लैङ्गिक तथा सामाजिक समावेशीकरण विकास कार्ययोजना
फागुन २०७८

मूल शिर्षक		अवस्था सुधारका लागि आवश्यक क्रियाकलाप	क्रियाकलाप सञ्चालन गर्ने जिम्मेवारी			समयावधि	थप दायित्व	
पूर्णाङ्क	प्रासाङ्क		पहलकर्ता	निर्णयकर्ता	कार्यान्वयनकर्ता		पर्ने	नपर्ने
नीति , कानून र योजना २०	८	१.१.आवधिक योजना, क्षेत्रगत योजना, मध्यमकालिन खर्च संरचना र वार्षिक योजनालाई लैससासमैत्री भए नभएको अध्ययन गर्ने र बनाउने ।	महिला बालबालिका शाखा, प्रप्रअ	कार्यपालिका	सबै शाखाहरु	२०७९ असार भित्र		√
		१.२.स्थानीय तहको नीति तथा कानूनको मस्यौदा तयार गर्दा लैससासको दृष्टिकोणले सम्पादन गर्ने गरी कार्यटोली निर्माण गर्ने ।	महिला बालबालिका शाखा, प्रप्रअ	कार्यपालिका	सबै शाखाहरु	२०७९ कार्तिक भित्र		√
		१.३ स्थानीय सरकारको नीति र योजनामा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकास सम्बन्धी विषयहरु समावेश भए, नभएको विश्लेषण गर्ने ।	महिला बालबालिका शाखा, प्रप्रअ	कार्यपालिका	सबै शाखाहरु	२०७९ कार्तिक भित्र		√
		१.४ पालिकाले कार्यान्वयनमा ल्याएका ऐन, नियम तथा कानूनमा लक्षित वर्गमा हुने विभेदजन्य कार्य रोक्ने प्रावधान रहेनरहेको ववश्लेषण गर्ने ।	महिला, बालबालिका शाखा,	कार्यपालिका	प्रप्रअ सबै शाखाहरु	नयाँ आव	√	
		१.५ समुदायमा पनि समानकामको लागि महिला पुरुष विच समान ज्याला कायम गर्न र आप्रवासी कामदार र श्रमजीवि उपर हुने विभेद रोक्न स्थानीय श्रम ऐन तयार गरी लागू गर्ने	सामाजिक विकास समिति,	कार्यपालिका	महिला बालबालिका शाखा,	नयाँ आव	√	
		१.६. योजना तर्जुमाका ७ चरणलाई त्यसको भावना अनुरूप पालना गरी योजना तर्जुमा तथा बजेट तर्जुमा गर्ने र महिला तथा बञ्चितमा परेका वर्ग समुहका व्यक्तिहरुलाई अर्थपूर्ण सहभागिता गराउन	योजना शाखा, प्रप्रअ	कार्यपालिका	योजना शाखा, वडा कार्यालय	२०७९ साउन भित्र		√
		१.७ पालिकाको स्रोत अनुमान तथा बजेट सिमा निर्धारण समितिले बजेट सिमा निर्धारण गर्दा महिला, बालबालिका तथा बञ्चितीकरणमा परेको समुहको अवस्था विश्लेषणको आधारमा सो समुहलाई प्रत्यक्ष फाइदा पुग्ने गरी कुल बजेटको निश्चित प्रतिशत छुट्याउने ।	स्रोत अनुमान तथा बजेट सिमा निर्धारण समिति	कार्यपालिका	महिला बालबालिका शाखा,	२०७९ असार भित्र	√	
		१.८ दिविललाई स्थानीयकरण गर्दै लक्ष्य ५ लाई कार्यान्वयन गर्ने रणनीति तयार गर्ने	सामाजिक विकास महाशाखा	कार्यपालिका	महिला बालबालिका शाखा,	नयाँ आव	√	
		१.९ आवधिक योजना र वार्षिक योजना तथा कार्यक्रममा लैङ्गिक तथा समावेशी विकासको लागि	सामाजिक विकास महाशाखा	कार्यपालिका	महिला बालबालिका शाखा,	२०७९ असार भित्र		√

		नीति, रणनीति, कार्यक्रम र मापनयोग्य उपलब्धी लक्ष्य समावेश गर्ने ।						
		१.१० योजना तर्जुमा गर्दा महिला तथा बर्चिचिमा परेका वर्गको व्यवहारिक र रणनीतिक आवश्यकतालाई संबोधन गर्ने गरी कार्यक्रम बनाउने ।	योजना शाखा, बडा कार्यालय	योजना शाखा, बडा कार्यालय	योजना शाखा, बडा कार्यालय	२०७९ असार भित्र		√
		१.११ योजना तर्जुमा गर्दा गाउँ बस्ति स्तरबाट छनौट भइ आएका योजना तथा कार्यक्रम समेटे, नसमेटे बारे परीक्षण गर्ने ।	योजना शाखा	कार्यपालिका	प्रप्रअ	२०७९ असार भित्र		√
		१.१२ क्षमता विकास योजनालाई लैससास संवेदनशिल हुने गरि कार्यान्वयन गर्ने	प्रप्रअ	कार्यपालिका	प्रप्रअ	२०७९ असार भित्र	√	
		१.१३ बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्नुभन्दा अघि समुदायका महिला, बालबालिका अपांगत, जनजाती, दलित, मधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग र लगायत जातजाती र वर्गहरुसग बसेर समस्याको विश्लेषण गर्ने र सोहि अनुसार कार्यक्रम तयार गर्ने ।	योजना शाखा	कार्यपालिका,	योजना शाखा, प्रप्रअ	२०७९ असार भित्र		√
		१.१५ लैससास नीति अनुसार महिला तथा बर्चिचिमा परेको वर्ग, समूहहरुका लागि निश्चित प्रतिशत बजेट विनियोजन गरी कार्यान्वयन गर्ने ।	सामाजिक विकास समिति	कार्यपालिका	सम्बन्धित शाखा	२०७९ असार भित्र		√
		१.१६ पालिकाको क्षमता विकास योजना तयार गर्ने, लैससास परीक्षणको लागि बजेट व्यवस्थापन गर्ने ।	सामाजिक विकास समिति, प्रप्रअ	कार्यपालिका	सम्बन्धित शाखा, प्रप्रअ	२०७९ असार भित्र		√
		१.१७ स्थानीय सरकारकाउपभोक्ता समितिहरुमा लक्षित समूहका प्रतिनिधि सहित कमिन्तमा ४०% महिलाहरुकोसहभागिता भएा नभएको र मुख्य कार्यकारी पदमध्ये कुनै एकमा जिम्मेवारी दिने व्यवस्था मिलाउने ।	सामाजिक विकास समिति, प्रप्रअ	कार्यपालिका	सम्बन्धित शाखा, प्रप्रअ	२०७९/२० ८० पहिलो चौमासिकमा		√
संस्थागत व्यवस्था	७.५	२.१. महिला तथा बर्चिचिकरणमा परेका वर्ग समूहका जनप्रतिनिधि र कर्मचारिहरुको क्षमता विकास गर्न बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने	प्रप्रअ	कार्यपालिका	प्रशासन शाखा	२०७९ असार भित्र		√
		२.२ पालिकाले सेवा प्रदान गर्दा सम्बन्धित समुदायको भाषा, संस्कृती र रहनसहन बुझेको कर्मचारी र जनप्रतिनिधि समेत समावेश भएको कार्यटोली मार्फत सेवा दिने ।	प्रप्रअ	कार्यपालिका	प्रशासन शाखा	२०७९ असार भित्र		√
		२.३ स्थानीय सरकारका कर्मचारीहरुको पदपूर्तिको निर्णय गर्दा सबै जातजाति, वर्ग, लिङ्ग र समुदायका बीचसमावेशीकरण हुने गरी कर्मचारीहरुको समावेशी समानुपातिक प्रतिनिधित्व हुनसक्नेरणनीति तयार गर्ने ।	प्रप्रअ	कार्यपालिका	प्रशासन शाखा	२०७९/२० ८० पहिलो चौमासिकमा		√
		२.४ जनप्रतिनिधि र कर्मचारीहरुलाई कुनै अवसर दिदा सबैलाई समान अवसर हुने गरी र महिला तथा बर्चिचिकरणमा परेका समूहलाई	योजना शाखा, प्रप्रअ	कार्यपालिका	प्रशासन शाखा	२०७९ असार भित्र		√

		अग्रभाग प्राप्त हुने सकारात्मक विभेदको नीति लिने ।						
		२.५ महिला र पुरुषबीचको असमानता हटाउन तथा सामाजिक समावेशीकरण बढाउनको लागि स्थानीय तहकोनिश्चित कार्यनीति बनाउने ।	महिला शाखा प्रप्रअ	कार्यपालिका	प्रशासन शाखा	२०७९ असार भित्र		√
		२.६ लैससास शाखा स्थापना गरी TOR तयार गरी बजेट सहितको जिम्मेवारी दिने र आवश्यक कर्मचारीको व्यवस्था गर्ने	प्रप्रअ	कार्यपालिका	प्रशासन शाखा	२०७९ असार भित्र		√
		२.७ कार्यालयमा हुनसक्ने कुनैपनि प्रकारको दुर्व्यवहार, भेदभाव, असमानता र महिला हिंसा नियन्त्रणको लागि आचासंहिता बनाएर लागूगर्ने ।	प्रप्रअ	कार्यपालिका	सबै कर्मचारी तथा प्रतिनिधि	२०७९ असार भित्र		√
		२.८ कार्यक्रमहरूको अनुगमन र समिक्षा सम्बन्धि कार्यमा स्थानीय सरकारले गठन गर्ने समित, उपसमिति र कार्यदलहरूले महिला तथा बञ्चितीकरणमा परेको समुदायको हितहुने गरी विश्लेषण सहित नीतिगत र कार्यगत सुझाव दिने व्यवस्था मिलाउने ।	प्रप्रअ, योजना शाखा, अनुगमन समिति	कार्यपालिका	योजना शाखा, अनुगमन समिति	२०७९ असार भित्र		√
		२.९ पालिकाले गठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला र बञ्चितीकरणमा परेको समुदायको हितहुनेगरी दिएका सुझावहरूको कार्यान्वयन गर्ने ।	प्रप्रअ, योजना शाखा, सामाजिक विकास समिति	कार्यपालिका	प्रशासन शाखा	२०७९ असार भित्र		√
		२.१० पालिकाले गठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले महिला र पुरुषको समावेशी प्रतिनिधित्वहुने व्यवस्था मिलाउने ।	योजना शाखा	कार्यपालिका	योजना शाखा	नयाँ आव		√
		२.११ बजेट, कार्यक्रम तथा नीतिहरू तर्जुमा पश्चात विशेष गरी महिला तथा बञ्चितीमा परेका वर्गले बुझ्न र थाहा पाउन सक्ने गरी सार्वजनिक गर्ने	विषयगत शाखा, IT शाखा	प्रप्रअ	विषयगत शाखा, IT शाखा	२०७९ असार भित्र		√
		२.१२ आदिवासीजनजाति, दलित अन्य लक्षित समुहका महिलाहरूको विकास र सशक्तिकरणको लागि बजेटको व्यवस्था गर्ने, उनीहरूको आवश्यकता अनुसार कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने ।	योजना शाखा, आर्थिक विकास समिति	कार्यपालिका	योजना शाखा	नयाँ आव		√
		२.१३ हरेक वर्ष खण्डकृत तथ्यांक अध्यावधिक गरी सार्वजनिक गर्ने र यसलाई बजेट तर्जुमाको आधार बनाउने	प्रप्रअ, योजना शाखा,	कार्यपालिका	योजना शाखा	नयाँ आव		√
		२.१४ पालिकाको पार्श्वचित्र प्रकाशन गर्ने ।	प्रशासन शाखा	कार्यपालिका	योजना शाखा	नयाँ आव	√	
		२.१५ स्थानीय सरकारलेआफ्नो क्षेत्रका समुदायस्तरका आधारभूत सूचनातथ्यांक संकलन गर्दा बेरोजगार तथागरिवको पहिचान गरी छुट्टाछुट्टै नक्साङ्कन गर्ने गरेको ।	प्रशासन शाखा	कार्यपालिका	योजना शाखा	नयाँ आव		√

मानवसंसाधन तथा क्षमता विकास २०	८	३.१. पालिकामा मानव संसाधन विकास शाखा स्थापना गरी TOR सहितको जिम्मेवारी दिने ।	प्रप्रअ	कार्यपालिका	प्रशासन	नयाँ आव		√
		३.२. पालिकाको क्षमता विकास कार्ययोजना तयार गर्ने ।	प्रशासन शाखा	कार्यपालिका	प्रशासन	नयाँ आव	√	
		३.३ स्थानीय सरकारका पदाधिकारी र कर्मचारीलाई लैंगिक हिंसा, समावेशी विकास सम्बन्धि तालिम सञ्चालन गर्ने र तालिममा लैंगिक संवेदनसिल भाषाको प्रयोग गर्ने ।	महिला बालबालिका शाखा,	कार्यपालिका	महिला बालबालिका शाखा,	नयाँ आव	√	
		३.४ महिला तथा लक्षित समुहका पदाधिकारीहरूको क्षमता अभिवृद्धिका लागि निर्दिष्ट कार्यक्रमहरू समावेश गर्ने ।	योजना शाखा, महिला बालबालिका शाखा,	कार्यपालिका	महिला बालबालिका शाखा,	नयाँ आव	√	
		३.५. वेइजिड घोषणा पत्रका १२ प्रतिबद्धता, सिड, १३२५, १८२० र बाल अधिकार महासन्धि सम्बन्धि अलग अलग विषयहरूमा जनप्रतिनिधि, कर्मचारी तथा लक्षित वर्गलाई तालिम सञ्चालन गर्ने ।	महिला बालबालिका शाखा,	कार्यपालिका	महिला बालबालिका शाखा,	नयाँ आव	√	
		३.६. लैंगिक हिंसामुक्त पालिका घोषणा गर्न रणनीति तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने	प्रप्रअ, म. वा. शाखा	कार्यपालिका	महिला बालबालिका शाखा,	२०७९ असार भित्र		√
		३.७ पालिकामा मानव संसाधन इकाइको व्यवस्था गर्ने ।	प्रप्रअ	कार्यपालिका	प्रशासन शाखा	२०७९ असार भित्र		√
		३.८ महिला र वञ्चितीकरणमा परेका समुदायका लागि लोकसेवा आयोग पूर्व तयारी कक्षा सञ्चालन गर्न बजेट विनियोजन गर्ने ।	सामाजिक विकास महाशाखा	कार्यपालिका	सामाजिक विकास महाशाखा	२०७९ जेठ भित्र		√
		३.९ महिला कानूनी शाक्षारता कार्यक्रम समुदायमा सञ्चालन गर्ने	महिला बालबालिका शाखा,	महिला बालबालिका शाखा,	महिला बालबालिका शाखा,, लेखा शाखा	२०७९ असार भित्र		√
		३.१० कर्मचारी तथा जनप्रतिनिधिहरूका लागि नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, अन्तर सरकार वित्त व्यवस्थापन ऐन, कर्मचारी समायोजन ऐन, विषयगत कानूनहरू, कानूनको मस्यौदा तर्जुमा पालिकाले जारी गरेका कानूनहरूको बारेमा अभिमुखिकरण गर्ने	सामाजिक विकास शाखा	कार्यपालिका	सामाजिक विकास महाशाखा	२०७९ जेठ भित्र		√
		३.११ विपद व्यवस्थापन सम्बन्धि मापदण्ड, रणनीति, रणनीति, कार्यनीति सहितको कार्यविधि स्विकृत गर्दा महिला तथा वञ्चितीकरणमा परेको समुदायसंग परामर्श गर्ने र सो कार्यविधिमा समावेशीतालाई समावेश गर्ने र तथ्यांक संकलन गर्दा खण्डिकृत तथ्यांक संकलन गरी आपतकालित कार्य सञ्चालन गर्ने ।	विपद व्यवस्थापन समिति	कार्यपालिका	सम्बन्धित शाखा	२०७९ जेठ भित्र		√

		३.१२ विपद व्यवस्थापन कोषको संचालन गर्दा महिला तथा वञ्चितकीकरणमा परेको समुदाय समेतको सहभागितामा निर्णय गर्ने ।	विपद व्यवस्थापन समिति	कार्यपालिका	सम्बन्धित शाखा	२०७९ जेठ भित्र		√
सेवा प्रवाह २०	११	४.२ १५०० वर्गफिट भन्दा बढी प्लानिङ क्षेत्रफल भएका नीजी तथा सार्वजनिक भवन तथा संरचना निर्माण सम्बन्धि नक्सा स्विकृत गर्दा महिला, बाल तथा अपाङ्गमैत्रीयुक्त दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी संरचना तयार गर्न निर्देशन दिने ।	पुर्वाधार समिति	कार्यपालिका	पुर्वाधार शाखा, योजना शाखा	२०७९ असार भित्र		√
		४.३ प्रजनन स्वास्थ्य सम्बन्धि अलग्गै नीति, कार्यक्रम तथा बजेट तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्ने साथै गर्भवती महिलालाई जोखिमयुक्त, खतरायुक्त काममा नलगाउने गरी वार्षिक नीति तथा कार्यक्रममा स्वास्थ्य सम्बन्धि नीति र कार्यक्रम समावेश गर्ने ।।	प्रप्रअ, स्वास्थ्य शाखा	कार्यपालिका	स्वास्थ्य शाखा,	२०७९ असार भित्र		√
		४.४ पालिका भित्रका सबै सरकारी सेवाका कार्यालयहरूमा स्तनपान कक्ष स्थापना गर्ने ।	प्रप्रअ,	कार्यपालिका	स्वास्थ्य शाखा,	२०७९ असार भित्र	√	
		४.५ महिला, विपन्न तथा वञ्चितकीकरणमा परेका समूहको स्वास्थ्य विमा गर्न सहजिकरण गर्ने ।	स्वास्थ्य शाखा,	प्रप्रअ	स्वास्थ्य शाखा,	२०७९ असार भित्र	√	
		४.६ पालिका भित्रका विद्यालय जाने उमेर समूहका सबै बालबालिकालाई विद्यालय भर्ना गर्ने प्रवन्ध मिलाउने ।	शिक्षा शाखा	कार्यपालिका	शिक्षा शाखा	२०७९ असार भित्र		√
		४.८ आर्थिक अवस्था कमजोर भएका तथा वञ्चितकीकरणमा परेका बालबालिकालाई दिवा खाजा, निशुल्क पाठ्यपुस्तक र शैक्षिक सामग्री तथा पोशाख उपलब्ध गराउन छात्रबुद्धीको व्यवस्था गरी निशपक्ष वितरण गर्न बजेट विनियोजन गर्ने ।	शिक्षा शाखा	कार्यपालिका	शिक्षा शाखा	२०७९ असार भित्र	√	√
		४.९ निरक्षर महिलाहरूको लागि शिक्षा सम्बन्धि विशेष कार्यक्रम सञ्चालनका लागि बजेट विनियोजन गर्ने ।	शिक्षा शाखा	कार्यपालिका	शिक्षा शाखा	२०७९ असार भित्र	√	
		४.१० स्थानीय सरकारको योजना तर्जुमा गर्दा बेरोजगार तथा गरिबीको नक्सांकनको समेत आधार मानी स्वरोजगारमुलक, आयमुलक र सिपमुलक कार्यक्रम सञ्चालनका लागि रकम विनियोजन गर्ने र वैदेशिक रोजगारीमा जाने महिला तथा वञ्चितकीकरणमा परेका समुदायको क्षमता विकासका कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।	योजना शाखा, रोजगार शाखा	कार्यपालिका	योजना शाखा, रोजगार शाखा	अर्को आ.व.	√	
		४.११ ग्रामिण महिला प्राविधिकहरू र सामाजिक परिचालक तयार गर्ने ।	महिला बालबालिका शाखा,	कार्यपालिका	महिला बालबालिका शाखा,	२०७९ असार भित्र	√	
		४.१२ महिला, गरिब, निमुखा र वञ्चितकीकरणमा परेका व्यक्तिहरूको	महिला बालबालिका	कार्यपालिका	महिला बालबालिका	२०७९ असार	√	

		स्वास्थ्य विमा गर्न सहजीकरण र सहयोगगर्ने कार्यक्रम र बजेट व्यवस्थापन गर्ने ।	शाखा,		शाखा,	भिन्न		
सुशासन तथा उत्तरदायित्व २०	७.५	५.२ स्थानीय सेवाप्रवाह, विकास निर्माण र स्थानीय शासनका विषयमा कार्यपालिका तथा सभाबाट कानून जारी गरी सोहि अनुसार सम्बन्धित अधिकारीबाट निर्णय गरी कामकाज गर्ने ।	प्रप्रअ	कार्यपालिका	प्रशासन, प्रप्रअ	नियमित		√
		५.३ पालिकाको नियमित सार्वजनिक सुनुवाइ, सामाजिक परीक्षण, पत्रकार भेटघाट र सार्वजनिक परीक्षण गर्न रकम विनियोजन गर्ने र कार्यान्वयन गर्ने सो कार्यक्रममा बञ्चितीकरणमा परेका समुदाय तथा व्यक्तिहरुलाई सहभागि गराउने ।	योजना शाखा	कार्यपालिका	योजना शाखा	२०७९ असार भित्र		√
		५.४ महिला, बालबालिका तथा बञ्चितीकरणमा परेका वर्ग समूहको क्षमता, सचेतना विकासका लागि गरिएका कार्यक्रमहरुको हरेक आ.व.को अन्त्यमा प्रभाव अध्ययन गर्ने र सार्वजनिक गर्ने	महिला बालबालिका शाखा,	महिला बालबालिका शाखा,	महिला बालबालिका शाखा,, लेखा शाखा	२०७९ असार भित्र		√
		५.५ पालिकाको नियमित सार्वजनिक सुनुवाइ, सामाजिक परीक्षण, पत्रकार भेटघाट र सार्वजनिक परीक्षण कार्यक्रममा बञ्चितीकरणमा परेका समुदाय तथा व्यक्तिहरुको आवाजलाई सम्बोधन गर्ने ।	योजना शाखा	कार्यपालिका	योजना शाखा	२०७९ असार भित्र		√
		५.६ पालिकाका प्रतिनिधि तथा कर्मचारीको आचारसंहिता स्वीकृत गरी कार्यान्वयन गर्ने ।	प्रप्रअ	कार्यपालिका	सबै कर्मचारी तथा प्रतिनिधि	२०७९ असार भित्र		√
		५.७ महिला, बालबालिका तथा बञ्चितीकरणमा परेका वर्ग समूहको क्षमता, सचेतना विकासका लागि गरिएका कार्यक्रमहरुबाट यि वर्गहरुको जनचेतनामा परेको प्रभाव र लाभ वारे विश्लेषण गर्ने ।	महिला तथा बालबालिका शाखा	कार्यपालिका	महिला तथा बालबालिका शाखा	२०७९ असार भित्र		√
		५.८ पालिकाले कार्यक्रमहरुको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्दा महिला तथा लक्षित वर्ग केन्द्रित सूचकहरुलाई पनि आधार लिने र त्यसको विस्तृत प्तिवेदन तयार गर्ने ।	योजना शाखा	उपाध्यक्ष	योजना शाखा	२०७९ असार भित्र		√
		५.९ लक्षित समूह समेतको उपस्थितिमा पालिकाको समिक्षा बैठक आयोजना गर्ने ।	विषयगत शाखा	कार्यपालिका	विषयगत शाखा	२०७९ असार भित्र		√
		५.१० सबै शाखा तथा इकाइहरुले वर्षभरिको कार्यक्रम र त्यसको उपलब्धिलाई लैससासको दृष्टिकोणले विश्लेषण गरी प्रतिवेदन तयार गर्ने	प्रप्रअ	प्रप्रअ	विषयगत शाखा	२०७९ श्रवाण भित्र		√

		५.११ लैङ्गिक समानता तथा समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूबीच कार्यगत संयन्त्र (संजाल) का प्रतिनिधिहरूलाई लैङ्गिक तथा समावेशी विकास सम्बन्धी क्षमता विकास तालिमहरू प्रदान गर्ने	महिला, बालबालिका शाखा	प्रप्रअ	महिला, बालबालिका शाखा	२०७९ असार भिन्न	√	
		५.१२ अनुगमन तथा मूल्यांकनबाट सिकेका पाठहरू आगामी कार्यक्रम तथा योजना तयार गर्दा समावेश गर्ने ।	अनुगमन समिति	कार्यपालिका	अनुगमन समिति	२०७९ असार भिन्न		√
		५.१३ स्थानीय सरकारले संघ र प्रदेश सरकारले तय गरेका नीति, कानून तथा कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयनमा सहकार्य र समन्वय गर्ने ।	योजना शाखा	कार्यपालिका	सबै शाखाहरू	नियमित		√
		५.१४ लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकासको लागि विभिन्न सञ्जनलका प्रतिनिधिहरूलाई तालिम सञ्चालन गर्ने तथा महिला विरुद्ध हुने सबै प्रकारका भेदभाव उन्मुलन गर्ने महासन्धि कार्यान्वयनका लागि तयार गरिएको राष्ट्रिय कार्ययोजना, र सयुक्त राष्ट्रसंघिय सुरक्षा परिषदको प्रस्ताव नं. १३२५ र १८२०, छुवाछुत विरुद्धको कार्ययोजना कार्यान्वयनका लागि रकम विनियोजन गर्ने ।	महिला बालबालिका शाखा,	कार्यपालिका	महिला बालबालिका शाखा,	२०७९ असार भिन्न	√	

१२. निश्कर्ष

कोहलपुर नगरपालिकाको आयोजनामिति २०७८ माघ १३ गतेका दिन एकदिवशीय अभिमुखीकरण कार्यक्रम सम्पन्न भएको थियो र त्यसै कार्यक्रममा एक लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समिति गठन र लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण गर्नका लागि एक कार्यदल गठन गरे पश्चात परिक्षणका लागि आवश्यक तयारी सहित धेरै चरणहरूमा अध्ययन, छलफल तथा अन्तरक्रियाहरू सफलतापूर्वक सम्पन्न भएका थिए । पटक पटक कार्यदलले नगरपालिकाका विषयगत शाखाका कर्मचारीहरू तथा अन्य पदाधिकारीहरू संग छलफल गरी नगरपालिकामा लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण प्रतिको संवेदनशिलताको विषयलाई अध्ययन गरेको थियो । यसै क्रममा नगरपालिकामा उपलब्ध नीति तथा कार्यक्रमलाई गायतका अन्य कार्यविधिलगायतका दस्तावेजहरू अध्ययन समेत गरिएको थियो र लैससास परिक्षणलाई विभिन्न चरणमा सम्पन्न गरिएको थियो । सुचकहरूको प्राप्ताङ्कको आधारमा अन्तराल विश्लेषण गर्दै आगामी दिनमा गाउँपालिकाले गर्नु पर्ने कामको सुची सहितको कार्य योजना तयार गरिएको थियो र त्यसलाई लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समितिले कार्यान्वयनको प्रतिबद्धता सहित अनुमोदन गरेको थियो । यो परिक्षण कार्य नगरपालिकाको लागि परिक्षण मात्र नभएर एक महत्वपूर्ण प्रशिक्षण पनि हुन गएको थियो । यसले लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणका क्षेत्रमा गर्न पर्ने धेरै कुराहरू रहेछन् भन्ने जनप्रतिनिधिहरू र कर्मचारीहरूमा अनुभूत गराएको छ । सुधारका लागि योजना बनाउँदै गर्दाको उत्साह र तत्परतालाई हेर्दा आगामी दिनमा यस पालिकाले लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको क्षेत्रमा अपेक्षकृत परिवर्तन गर्न सक्ने सम्भावना देखिन्छ । अन्तमा, यो परिक्षण प्रकृत्याले पालिकाको नीतिनिर्माणमा रहेका व्यक्तिहरूको आँखा खोल्न सफल भएको छ, यसलाई नियमित रूपमा गर्न जरुरी देखिन्छ ।

१३. सुझाव

लैससास परिक्षण कार्यक्रमले विभिन्न चरणमा नगरपालिकाका पदाधिकारीहरू, कर्मचारीहरू तथा सेवाग्राहीहरूको विचार तथा राय लिइएको थियो । यो आफैमा उत्कृष्ट छ, तथापी केही सबै जनप्रतिनिधिहरू यस कार्यक्रममा सहभागी हुन सकेनन् । आगामी वर्ष लैससास परिक्षण गर्दा सबै कर्मचारीहरूको अनिवार्य उपस्थिति तथा सहभागिता गराउन आवश्यक देखिन्छ । यसै गरि केही विषयगत शाखाबाट प्रमुख भन्दा पनि सहायक कर्मचारीहरूको सहभागिता रहेकाले

आगामीदिनमायसमा सुधार गर्नु पर्ने देखिन्छ । पालिकाले आँफैले अग्रसरता देखाएर परिक्षण कार्य समयमानै सम्पन्न गर्न पर्नेमा परामर्श दाता संस्था र सहजकर्ताहरुले पटक पटकभक्भक्क्याउन परेका अवस्थालाई आगामिदिनमा सुधार गर्न आवश्यक देखिन्छ । आगामिदिनमालैससास परिक्षणका लागिपालिकाले नीतितथाकार्यक्रममा नै उल्लेख गरी पद्धतिको रुपमा अगाडी बढाउन आवश्यक देखिन्छ । यस वर्ष तयार गरेको कार्ययोजनालाई कार्यान्वयन गर्न विशेष सुभावाव रहेको छ ।

प्रतिवेदक

असलशासन मिडिया प्रा.लि. नेपालगन्ज

अनुसूचीहरु

अनुसूची: १.लैंगिक समानतातथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षणका १०० सूचकहरु र प्रमाणका आधारमादिइएको अंकविवरण:

मुख्य सूचक सहायक सूचक र सूचकहरु	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अंक आउने अवस्था	०अंक आउने अवस्था ५.	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	
क्र स	१ नीति, कानून, योजना २०						
	१.१नीति र कानूनमासमावेशितासहभागिता अङ्क ८						
१	१.१.१स्थानीय तहकोनीति तथा कानूनको मस्यौदा तयार गर्ने कार्यदिशामा लैससासको दृष्टिले सम्पादन गर्ने गरी कार्यटोलीनिर्माण, पूर्व दस्तावेजको समीक्षागर्दा लैससास दृष्टिकोणले भएको, मस्यौदाको विषयवस्तु र शब्द चयन समावेशी रसहभागितामूलक हुने गरे नगरेको ।	०-१	०.५	स्थानीय तहकोनीति तथा कानूनको मस्यौदा तयार गर्ने कार्यदिशामा लैससासको दृष्टिले सम्पादन गर्ने गरी कार्यटोलीनिर्माण, पूर्व दस्तावेजको समीक्षागर्दा लैससास दृष्टिकोणले भएको, मस्यौदाको विषयवस्तु र शब्द चयन समावेशी रसहभागितामूलक हुने गरेको ।	स्थानीय तहकोनीति तथा कानूनको मस्यौदा तयार गर्ने कार्यदिशामा लैससासको दृष्टिले सम्पादन गर्ने गरी कार्यटोलीनिर्माण, पूर्व दस्तावेजको समीक्षा, मस्यौदाको विषयवस्तु र शब्द चयन आँसिक रुपमामात्र समावेशी रसहभागितामूलक हुने गरेको ।	स्थानीय तहकोनीति तथा कानूनको मस्यौदा तयार गर्ने कार्यदिशामा लैससासको दृष्टिले सम्पादन गर्ने गरी कार्यटोलीनिर्माण, पूर्व दस्तावेजको समीक्षागर्दा लैससास दृष्टिकोणले भएको, मस्यौदाको विषयवस्तु र समावेशी शब्द चयन रसहभागितामूलक हुने नगरेको ।	स्थानीय तहले स्वीकृत गरेका नीति तथा कानूनी दस्तावेजहरु र स्वीकृतिको लागि प्रस्तुत गरेका मस्यौदा नीति तथा कानूनी दस्तावेजहरु । यस सम्बन्धी निर्णय फाइलहरु ।
२	१.१.२स्थानीय सरकारलेआफना नीति, कानून, योजना जारी गर्नु भन्दा अगाडि लैससासको दृष्टिले उपयुक्त भएनभएको बारे लेखाजोखा गर्ने गरे । नगरेको ।	०-१	०.५	स्थानीय सरकारलेआफना नीति, कानून, योजना जारी गर्नु भन्दा अगाडि लैससासको दृष्टिले उपयुक्त भएनभएको बारे लेखाजोखा गर्ने गरेको ।	स्थानीय सरकारलेआफना नीति, कानून, योजना जारी गर्नु भन्दा अगाडि लैससासको दृष्टिले उपयुक्त भएनभएको बारे आँसिक रुपमा मात्र लेखाजोखा गर्ने गरेको	स्थानीय सरकारलेआफना नीति, कानून, योजना जारी गर्नु भन्दा अगाडि लैससासको दृष्टिले उपयुक्त भएनभएको बारे लेखाजोखा गर्ने नगरेको	स्थानीय सरकारलेआफना नीति, कानून, योजना का दस्तावेजहरु र लेखाजोखा सम्पन्न भएको प्रमाणित गर्ने कागजातहरु तथा निर्णय फाइलहरु ।

मुख्य सूचक सहायक सूचक र सूचकहरू	सूचकको अङ्क	प्रासाङ्क	१ अंक आउने अवस्था	०अंक आउने अवस्था ५.	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	
क्र स	१ नीति, कानून, योजना २०						
	१.१ नीति र कानूनमा समावेशिता सहभागिता अङ्क ८						
३	१.१.३ स्थानीय सरकारको नीति र योजनामा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकास (स्थानीय कानून, नीति, आवधिक र वार्षिक योजनामा भएका नीतिहरू) सम्बन्धी विषयहरू समावेश भए। नभएको ।	०-१	१	स्थानीय सरकारको नीति र योजनामा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकास (स्थानीय कानून, नीति, आवधिक र वार्षिक योजनामा भएका नीतिहरू) सम्बन्धी विषयहरू समावेश भएको ।	स्थानीय सरकारको नीति र योजनामा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकास (स्थानीय कानून, नीति, आवधिक र वार्षिक योजनामा भएका नीतिहरू) सम्बन्धी विषयहरू आँसिक रूपमा मात्र समावेश भएको ।	स्थानीय सरकारको नीति र योजनामा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकास (स्थानीय कानून, नीति, आवधिक र वार्षिक योजनामा भएका नीतिहरू) सम्बन्धी विषयहरू समावेश नभएको ।	स्थानीय सरकारका स्थानीय कानून, नीति, आवधिक र वार्षिक योजना सम्बन्धी दस्तावेजहरू ।
४	१.१.४ स्थानीय सरकारको महिला र पुरुषको समविकास तथा सामाजिक समावेशीकरण र लैङ्गिक परीक्षण तथा सामाजिक विभेद अन्त्य गर्ने सम्बन्धी अलग्गै नीतिहरू छन् । छैनन् ? (स्थानीय ऐन, कानून, कार्यविधि, निर्देशिकामा खास व्यवस्था गरिएको वा नगरिएको) ।	०-१	०.५	स्थानीय सरकारको महिला र पुरुषको समविकास तथा सामाजिक समावेशीकरण र लैङ्गिक परीक्षण तथा सामाजिक विभेद अन्त्य गर्ने सम्बन्धी अलग्गै नीति भएको र यस्तो नीति स्थानीय ऐन, कानून, कार्यविधि, निर्देशिकामा समावेश गरिएको ।	स्थानीय सरकारको महिला र पुरुषको समविकास तथा सामाजिक समावेशीकरण र लैङ्गिक परीक्षण तथा सामाजिक विभेद अन्त्य गर्ने सम्बन्धी अलग्गै नीति भएको तर स्थानीय ऐन, कानून, कार्यविधि, निर्देशिकामा समावेश नगरिएको ।	स्थानीय सरकारको महिला र पुरुषको समविकास तथा सामाजिक समावेशीकरण र लैङ्गिक परीक्षण तथा सामाजिक विभेद अन्त्य गर्ने सम्बन्धी अलग्गै नीति नभएको र स्थानीय ऐन, कानून, कार्यविधि, निर्देशिकामा समेत कुनै खास व्यवस्था नगरिएको ।	स्थानीय सरकारको महिला र पुरुषको समविकास तथा सामाजिक समावेशीकरण र लैङ्गिक परीक्षण तथा सामाजिक विभेद अन्त्य गर्ने नीति दस्तावेज र स्थानीय ऐन, कानून, कार्यविधि, निर्देशिकाहरू ।

मुख्य सूचक सहायक सूचक र सूचकहरू	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अंक आउने अवस्था	०अंक आउने अवस्था ५.	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	
क्र स	१ नीति, कानून, योजना २०						
	१.१ नीति र कानूनमा समावेशिता/सहभागिता अङ्क ८						
५	१.१.५ स्थानीय तहले कार्यन्वयनमा ल्याएका ऐन, नियम, तथा कार्यविधिमा महिला तथा बच्चिता परेको समुदाय अर्थात् लक्षित वर्गमा हुने सबै प्रकारका विभेदजन्य कार्यहरू रोक्न पर्याप्त प्रावधान व्यवस्था गरिएको छ । छैन ?	०-१	०	स्थानीय तहले कार्यन्वयनमा ल्याएका ऐन, नियम, तथा कार्यविधिमा महिला तथा बच्चिता परेको समुदाय अर्थात् लक्षित वर्गमा हुने सबै प्रकारका विभेदजन्य कार्यहरू रोक्न पर्याप्त प्रावधान राखिएको।	स्थानीय तहले कार्यन्वयनमा ल्याएका ऐन, नियम, तथा कार्यविधिमा महिला तथा बच्चिता परेको समुदाय अर्थात् लक्षित वर्गमा हुने सबै प्रकारका विभेदजन्य कार्यहरू रोक्ने खालका केही प्रावधानमात्र समावेश गरिएको ।	स्थानीय तहले कार्यन्वयनमा ल्याएका ऐन, नियम, तथा कार्यविधिमा महिला तथा बच्चिता परेको समुदाय अर्थात् लक्षित वर्गमा हुने सबै प्रकारका विभेदजन्य कार्यहरू रोक्न कुनै प्रावधान नराखिएको ।	स्थानीय तहले कार्यन्वयनमा ल्याएका ऐन, नियम, तथा कार्यविधिहरू र तिनको लैससास दृष्टिले विश्लेषण गरिएको दस्तावेज ।
६	१.१.६ संघीय कानूनले व्यवस्था गरे बमोजिम स्थानीय स्तरमा महिला तथा बच्चिता परेको समुदाय माथि हुने हिंसा र विभेद उपर सुनुवाई हुने प्रवन्ध मिलाए । नमिलाएको ?	०-१	१	संघीय कानूनले व्यवस्था गरे बमोजिम स्थानीय स्तरमा महिला तथा बच्चिता परेको समुदाय माथि हुने हिंसा र विभेद उपर सुनुवाई हुने प्रवन्ध मिलाएको र सोहि अनुरूप कार्यन्वयन हुने गरेको ।	संघीय कानूनले व्यवस्था गरे बमोजिम स्थानीय स्तरमा महिला तथा बच्चिता परेको समुदाय माथि हुने हिंसा र विभेद उपर सुनुवाई हुने प्रवन्ध मिलाएको तर कार्यान्वयन नभएको ।	संघीय कानूनले व्यवस्था गरे बमोजिम स्थानीय स्तरमा महिला तथा बच्चिता परेको समुदाय माथि हुने हिंसा र विभेद उपर सुनुवाई हुने प्रवन्ध नमिलाएको ।	महिला तथा बच्चिता परेको समुदाय माथि हुने विभेद उपर सुनुवाई भएका प्रमाणित कागजातहरू र महिला तथा बच्चिता परेका समुदायहरूको स्वयम भनाइहरूको दस्तावेज

मुख्य सूचक सहायक सूचक र सूचकहरु	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अंक आउने अवस्था	०अंक आउने अवस्था ५.	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	
क्र स	१ नीति, कानून, योजना २०						
	१.१ नीति र कानूनमा समावेशिता/सहभागिता अङ्क ८						
७	१.१.७ महिला र पुरुषमाश्रमको ज्यालामा विभेद रोक्ने प्रावधान रहे । नरहेको(समुदायको प्रचलन विभेदकारी भए नभएको)?	०-१	०.५	महिला र पुरुषमाश्रमको ज्यालामा विभेद रोक्ने प्रावधान रहेको ।	महिला र पुरुषमाश्रमको ज्यालामा विभेद रोक्ने केही प्रावधानमात्र रहेको ।	महिला र पुरुषमाश्रमको ज्यालामा विभेद रोक्ने कुनै प्रावधान नरहेको ।	महिला र पुरुषमाश्रमको ज्याला भुक्तानी दस्तावेज (समुदायको प्रचलन विभेदकारी भए नभएको)
८	१.१.८ स्थानीय तहको नीतिमा रैथाने र आप्रवासी कामदार तथा श्रमजीवी उपर हुने विभेद रोक्ने प्रावधान रहे । नरहेको ?	०-१	०	स्थानीय तहको नीतिमा रैथाने र आप्रवासी कामदार तथा श्रमजीवी उपर हुने विभेद रोक्ने प्रावधानहरु रहेको ।	स्थानीय तहको नीतिमा रैथाने र आप्रवासी कामदार तथा श्रमजीवी उपर हुने विभेद रोक्ने केही प्रावधानहरु रहेको ।	स्थानीय तहको नीतिमा रैथाने र आप्रवासी कामदार तथा श्रमजीवी उपर हुने विभेद रोक्ने कुनै प्रावधान नरहेको ।	स्थानीय तहको श्रम नीति दस्तावेज र यसको समीक्षा प्रतिवेदन ।
	१.२ योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन ८						
९	१.२.१ आवधिक योजना र वार्षिक योजना तथा कार्यक्रममा लैङ्गिक तथा समावेशी विकासको लागि नीति, रणनीति, कार्यक्रम र मापनयोग्य उपलब्धी लक्ष्य समावेश गरिएको छ । छैन ?	०-१	०.५	आवधिक योजना र वार्षिक योजना तथा कार्यक्रममा लैङ्गिक तथा समावेशी विकासको लागि नीति, रणनीति, कार्यक्रम र मापनयोग्य उपलब्धी लक्ष्य समावेश गरिएको ।	आवधिक योजना र वार्षिक योजना तथा कार्यक्रममा लैङ्गिक तथा समावेशी विकासको लागि आँसिक रुपमा मात्र नीति, रणनीति, कार्यक्रम र मापनयोग्य उपलब्धी लक्ष्य समावेश गरिएको ।	आवधिक योजना र वार्षिक योजना तथा कार्यक्रममा लैङ्गिक तथा समावेशी विकासको लागि नीति, रणनीति, कार्यक्रम र मापनयोग्य उपलब्धी लक्ष्य समावेश नगरिएको	आवधिक योजना र वार्षिक योजना तथा कार्यक्रममा लैङ्गिक तथा समावेशी विकासको लागि नीति, रणनीति, कार्यक्रम र मापनयोग्य उपलब्धी लक्ष्य विक्षेपण दस्तावेज

मुख्य सूचक सहायक सूचक र सूचकहरू	सूचकको अङ्क	प्रासाङ्क	१ अंक आउने अवस्था	०अंक आउने अवस्था ५.	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	
क्र स	१ नीति, कानून, योजना २०						
	१.१ नीति र कानूनमा समावेशिता/सहभागिता अङ्क ८						
१०	१.२.२ गाउँपालिका । नगरपालिकाको स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले बजेट सीमा निर्धारणगर्दा महिला, बालबालिका, तथा बञ्चितिकरणमा परेको समूहको अवस्था विश्लेषणको आधारमा सो समूहको लागि वा प्रत्यक्ष फाइदा पुग्ने गरी कूल पूँजीगत बजेटको निश्चित प्रतिशत छुट्याउनेगरे । नगरेको?	०-१	०.५	गाउँपालिका /नगरपालिकाको स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले बजेट सीमा निर्धारणगर्दा महिला, बालबालिका, तथा बञ्चितिकरणमा परेको समूहको अवस्था विश्लेषणको आधारमा सो समूहको लागि वा प्रत्यक्ष फाइदा पुग्ने गरी कूल पूँजीगत बजेटको निश्चित प्रतिशत छुट्याउने गरेको ।	गाउँपालिका /नगरपालिकाको स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले बजेट सीमा निर्धारणगर्दा महिला, बालबालिका, तथा बञ्चितिकरणमा परेको समूहको अवस्था विश्लेषणको आधारमा सो समूहमध्ये केहीको लागि मात्र प्रत्यक्ष फाइदा पुग्ने गरी कूल पूँजीगत बजेटको निश्चित प्रतिशत छुट्याउनेगरेको ।	गाउँपालिका /नगरपालिकाको स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारणगर्दा महिला, बालबालिका, तथा बञ्चितिकरणमा परेको समूहको लागि वा प्रत्यक्ष फाइदा पुग्ने गरी कूल पूँजीगत बजेटको निश्चित प्रतिशत छुट्याउनेगरेको ।	गाउँपालिका /नगरपालिकाको महिला, बालबालिका, तथा बञ्चितिकरणमा परेको समूहको अवस्था विश्लेषणको आधारमा सो समूहको स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले निर्धारणगरेको बजेट सीमा ।

मुख्य सूचक सहायक सूचक र सूचकहरू	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अंक आउने अवस्था	०अंक आउने अवस्था ५.	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	
क्र स	१ नीति, कानून, योजना २०						
	१.१ नीति र कानूनमा समावेशिता/सहभागिता अङ्क ८						
११	१.२.३ स्थानीय सरकारको योजना सूची लक्षित समूहहरूको सक्रिय सहभागितामा तयार हुने र उनीहरूले छनौट गरेका योजना प्राथमिकीकरणमा पर्नेगरे । नगरेको (योजना तर्जुमा गर्दा गाउँ, वस्तीस्तरबाट आएका योजना कार्यक्रमहरूलाई समेटे नसमेटेको परीक्षण) ?	०-१	०.५	स्थानीय सरकारले गाउँ, वस्तीस्तरबाट योजना सूची संकलन गर्दा लक्षित समूहहरूको सक्रिय सहभागितामा तयार हुने र उनीहरूले छनौट गरेका योजना प्राथमिकीकरणमा पर्नेगरेको ।	स्थानीय सरकारले गाउँ, वस्तीस्तरबाट योजना सूची संकलन गर्दा केही मात्र लक्षित समूहको सक्रिय सहभागितामा तयार हुने र उनीहरूले छनौट गरेका केही योजनामात्र प्राथमिकीकरणमा पर्नेगरेको ।	स्थानीय सरकारले गाउँ, वस्तीस्तरबाट योजना सूची संकलन गर्दा लक्षित समूहको सक्रिय सहभागितामा तयार हुने नगरेको र उनीहरूले माग गरेका योजनाले सामान्यतया प्राथमिकता नपाउने गरेको ।	स्थानीय सरकारको योजना तर्जुमा गर्दा भएका सहभागीहरूको सूची, फोटो र वडास्तरबाट छनौट भएका योजनाको सूची र लक्षित समूहले छनौट गरेका कार्यक्रमको सूची ।
१२	१.२.४ योजना तर्जुमा गर्दा महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समूहहरूको व्यावहारिक र रणनीतिक आवश्यकता पहिचान र परिपूर्ति गर्ने विषयमा छलफल भए । नभएको ?	०-१	०.५	योजना तर्जुमा गर्दा महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समूहहरूको व्यावहारिक र रणनीतिक आवश्यकता पहिचान र परिपूर्ति गर्ने विषयमा छलफल भएको ।	योजना तर्जुमा गर्दा महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समूहहरूको व्यावहारिक र रणनीतिक आवश्यकता पहिचान र परिपूर्ति गर्ने विषयमा सामान्य छलफल भएको ।	योजना तर्जुमा गर्दा महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समूहहरूको व्यावहारिक र रणनीतिक आवश्यकता पहिचान र परिपूर्ति गर्ने विषयमा छलफल नभएको ।	बजेट तर्जुमा मार्गदर्शनको प्रति र यसमा योजना तर्जुमा गर्दा महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समूहहरूको व्यावहारिक र रणनीतिक आवश्यकता पहिचान र परिपूर्ति गर्ने विषय समावेश भएको प्रमाण ।

मुख्य सूचक सहायक सूचक र सूचकहरू	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अंक आउने अवस्था	०अंक आउने अवस्था ५.	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	
क्र स	१ नीति, कानून, योजना २०						
	१.१ नीति र कानूनमा समावेशिता/सहभागिता अङ्क ८						
१३	१.२.५ योजना तर्जुमागर्दा महिला र पुरुष एवं लक्षित समुहहरू को छुट्टा छुट्टै अवस्था विश्लेषणको आधारमा आवश्यकता पहिचान गरी सो अनुसारको कार्यक्रम तय गर्ने गरिए। नगरिएको (तयारी प्रतिवेदन) ?	०-१	०	योजना तर्जुमागर्दा महिला र पुरुष एवं लक्षित समुहहरू को छुट्टा छुट्टै अवस्था विश्लेषणको आधारमा आवश्यकता पहिचान गरी सो अनुसारको कार्यक्रम तय गर्ने गरिएको।	योजना तर्जुमागर्दा महिला र पुरुष एवं लक्षित समुहहरू को छुट्टा छुट्टै अवस्था विश्लेषणको आधारमा आवश्यकता पहिचान गरी सो अनुसार केही कार्यक्रम तय हुने गरेको।	योजना तर्जुमागर्दा महिला र पुरुष एवं लक्षित समुहहरू को छुट्टा छुट्टै अवस्था विश्लेषणको आधारमा आवश्यकता पहिचान गरी सो अनुसारको कार्यक्रम तय गर्ने नगरिएको।	योजना तर्जुमागर्दा महिला र पुरुष एवं लक्षित समुहहरूको छुट्टा छुट्टै अवस्था विश्लेषणको आधारमा आवश्यकता पहिचान गरी सो अनुसारको कार्यक्रम तयारी प्रतिवेदन
१४	१.२.६ स्थानीय सरकारले दीगो विकासका लक्ष्यहरू विशेष गरेर लक्ष्य ५ लैङ्गिक समानता प्राप्त गर्ने विषयलाई स्थानीयकरण गरी सो अनुसारको बजेट विनियोजन हुने गरे। नगरेको ?	०-१	०	स्थानीय सरकारले दीगो विकासका लक्ष्यहरूमध्ये लक्ष्य ५ लैङ्गिक समानता प्राप्त गर्ने विषयलाई स्थानीयकरण गरी सो अनुसारको बजेट विनियोजन गर्ने गरेको।	स्थानीय सरकारले दीगो विकासका लक्ष्यहरूमध्ये लक्ष्य ५ लैङ्गिक समानता प्राप्त गर्ने विषयलाई स्थानीयकरण गरी सो अनुसार केही कार्यक्रमहरूमा बजेट विनियोजन गर्ने गरेको।	स्थानीय सरकारले दीगो विकासका लक्ष्यहरूमध्ये लक्ष्य ५ लैङ्गिक समानता प्राप्त गर्ने विषयलाई स्थानीयकरण नगरेको बजेट विनियोजन पनि गर्ने नगरेको।	स्थानीय सरकारले दीगो विकासका लक्ष्यहरू स्थानीयकरण गरेको दस्तावेज र सोलाई प्राप्त गर्ने कार्यक्रमहरू बजेट विनियोजन दस्तावेज
१५	१.२.७ स्थानीय तहका योजना महिला, बालबालिका तथा पिछडिएको वर्ग, क्षेत्र र समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभपुग्ने गरी बने। नबनेको	०-१	०.५	स्थानीय तहका योजनाले महिला, बालबालिका तथा पिछडिएको वर्ग, क्षेत्र र समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभपुग्ने गरी बनेको।	स्थानीय तहका योजनाले महिला, बालबालिका तथा पिछडिएको वर्ग, क्षेत्र र समुदायलाई सिमित रूपमा प्रत्यक्ष लाभ केही अप्रत्यक्ष लाभ पुग्ने गरी बनेको	स्थानीय तहका योजनाले महिला, बालबालिका तथा पिछडिएको वर्ग, क्षेत्र र समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभपुग्ने गरी बनेको।	स्थानीय तहका योजना दस्तावेज

मुख्य सूचक सहायक सूचक र सूचकहरू	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अंक आउने अवस्था	०अंक आउने अवस्था ५.	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	
क्र स	१ नीति, कानून, योजना २०						
	१.१ नीति र कानूनमा समावेशिता/सहभागिता अङ्क ८						
१६	१.२.८ स्थानीय सरकारका उपभोक्ता समितिहरूमा लक्षित समुहका प्रतिनिधि सहित कमितीमा ४०% महिलाहरूको सहभागिता भए। नभएको र मुख्य कार्यकारी पदमध्ये कुनै एकमा जिम्मेवारी दिए। नदिएको ?	०-१	०.५	स्थानीय सरकारका उपभोक्ता समितिहरूमा लक्षित समुहका प्रतिनिधि सहित कमितीमा ४०% महिलाहरूको सहभागिता भएको, मुख्य कार्यकारी पदमध्ये कुनै एकमा जिम्मेवारी दिएको।	स्थानीय सरकारका उपभोक्ता समितिहरूमा लक्षित समुहका प्रतिनिधि सहित कमितीमा ४०% महिलाहरूको सहभागिता गर्ने र मुख्य कार्यकारी पदमध्ये कुनै एकमा जिम्मेवारी दिने नीति लिएको।	स्थानीय सरकारका उपभोक्ता समितिहरूमा लक्षित समुहका प्रतिनिधि सहित कमितीमा ४०% महिलाहरूको सहभागिता नभएको, मुख्य कार्यकारी पदमध्ये कुनै एकमा जिम्मेवारी पनि नदिएको।	स्थानीय सरकारका उपभोक्ता समिति व्यवस्थापन सम्बन्धी कानूनका प्रावधानहरू र केही योजनाको नमूना अवलोकन
	१.३. बजेट तर्जुमा तथा कार्यान्वयन ४						

मुख्य सूचक सहायक सूचक र सूचकहरू	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अंक आउने अवस्था	०अंक आउने अवस्था ५.	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
क्र स	१ नीति, कानून, योजना २०					
	१.१ नीति र कानूनमा समावेशिता/सहभागिता अङ्क ८					
१७	१.३.१ बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्नु भन्दा अघि समुदायका महिला, बालबालिका अपाङ्ग जनजाति, मधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग र दलित लगायतका सबै जातजाति र विपन्न वर्गकासमूहहरूसँग बसेर समस्या केलाउने (विश्लेषण) गर्ने गरिएको ?	०	बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्नु भन्दा अघि समुदायका महिला, बालबालिका अपाङ्ग जनजाति, मधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग र दलित लगायतका सबै जातजाति र विपन्न वर्गकासमूहहरूसँग बसेर समस्या केलाउने (विश्लेषण) गर्ने गरिएको	बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्नु भन्दा अघि समुदायका महिला, बालबालिका अपाङ्ग जनजाति, मधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग र दलित लगायतका सबै जातजाति र विपन्न वर्गकासमूहहरूसँग बसेर समस्या केलाउने (विश्लेषण) गर्ने गरिएको	बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्नु भन्दा अघि समुदायका महिला, बालबालिका अपाङ्ग जनजाति, मधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग र दलित लगायतका सबै जातजाति र विपन्न वर्गकासमूहहरूसँग बसेर समस्या केलाउने (विश्लेषण) गर्ने गरिएको ।	बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा अघि समुदायका सरोकारवालाहरूसँगको छलफल र परामर्श तथा विपन्नतास्तरीकरण सम्बन्धी आवधिक दस्तावेज
१८	१.३.२ स्थानीय सरकारका क्षमता विकास योजनामा लैङ्गिक उत्तरदायी तथा सामाजिक समावेशी बजेट निर्माण एवं परीक्षण नियमित रूपमा गर्न बजेटको व्यवस्था गरिएको ?	०-१	०.५ स्थानीय सरकारका क्षमता विकास योजनामा लैङ्गिक उत्तरदायी तथा सामाजिक समावेशी बजेट निर्माण एवं परीक्षण नियमित रूपमा गर्न बजेटको व्यवस्था गर्ने गरिएको ।	स्थानीय सरकारका क्षमता विकास योजनामा लैङ्गिक उत्तरदायी तथा सामाजिक समावेशी बजेट निर्माण एवं परीक्षण गर्न कहिले काहीं बजेटको व्यवस्था हुने गरेको ।	स्थानीय सरकारका क्षमता विकास योजनामा लैङ्गिक उत्तरदायी तथा सामाजिक समावेशी बजेट निर्माण एवं परीक्षण गर्न बजेटको व्यवस्था हुने नगरेको ।	स्थानीय सरकारको बजेट विनियोजन र लैससास परीक्षण दस्तावेजहरू

मुख्य सूचक सहायक सूचक र सूचकहरू	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अंक आउने अवस्था	०अंक आउने अवस्था ५.	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	
क्र स	१ नीति, कानून, योजना २०						
	१.१ नीति र कानूनमा समावेशिता/सहभागिता अङ्क ८						
१९	१.३.३ परिक्षणपश्चातलैङ्गिक तथा समावेशी विषयमा सुधार गर्न क्षमता विकास कार्ययोजना कार्यान्वयनका लागि पर्याप्त बजेट तथा कार्यक्रम बार्षिक योजनामा समावेश गरिए। नगरिएको ?	०-१	०	परिक्षणपश्चातलैङ्गिक तथा समावेशी विषयमा सुधार गर्न क्षमता विकास कार्ययोजना कार्यान्वयनका लागि पर्याप्त बजेट तथा कार्यक्रम बार्षिक योजनामा समावेश गरेको ।	परिक्षणपश्चातलैङ्गिक तथा समावेशी विषयमा सुधार गर्न क्षमता विकास कार्ययोजना कार्यान्वयनका लागि बजेट तथा कार्यक्रम बार्षिक योजनामा समावेश भएपनि पर्याप्त नभएको ।	परिक्षणपश्चातलैङ्गिक तथा समावेशी विषयमा सुधार गर्न क्षमता विकास कार्ययोजना कार्यान्वयनका लागि बजेटव्यवस्था हुने नगरेको ।	स्थानीय सरकारको बजेट विनियोजन र लैससास परीक्षण दस्तावेजहरू
२०	१.३.४ स्थानीय सरकारको बजेट तथा कार्यक्रममा लक्षित समूहहरूको लागि निश्चित प्रतिशत बजेट विनियोजन गरी उनीहरूको हितका कार्यक्रममा समर्थनमा खर्च गरिए। नगरिएको ? (बजेट तथा कार्यक्रमबीच भिडान)	०-१	०.५	स्थानीय सरकारको बजेट तथा कार्यक्रममा लक्षित समूहहरूको लागि निश्चित प्रतिशत बजेट विनियोजन गरी उनीहरूको हितका कार्यक्रममा समर्थनमा खर्च गर्ने गरिएको ।	स्थानीय सरकारको बजेट तथा कार्यक्रममा लक्षित समूहहरूको लागि कहिले कहीं बजेट विनियोजन गरी उनीहरूको हितका कार्यक्रममा खर्च गर्ने गरिएको ।	स्थानीय सरकारको बजेट तथा कार्यक्रममा लक्षित समूहहरूको लागि बजेट विनियोजन तथा उनीहरूको हितका कार्यक्रममा खर्च गर्ने नगरिएको ।	बजेट तथा कार्यक्रमबीच भिडान नतिजा निकाल्ने बजेट तथा , कार्यक्रम दस्तावेज

तालिका नं १

मुख्य सूचक सहायक सूचक र सूचकहरू	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अंक आउने अवस्था	०अंक आउने अवस्था ५.	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
	२ संस्थागत व्यवस्था २०					

२.१.कर्मचारीपदाधिकारी प्रतिनिधित्व ४							
२१	२.१.१स्थानीय सरकारकोनिर्णायक तहमा (कर्मचारी।पदाधिकारी) महिलाहरूको समानरूपमा (५०।५० प्रतिशत)प्रतिनिधित्व रहेकोछ। छैन ?	०-१	०.५	स्थानीय सरकारकोनिर्णायक तहमा (कर्मचारी।पदाधिकारी) महिलाहरूको समानरूपमा (५० /५० प्रतिशत)प्रतिनिधित्व रहेकोअवस्था ।	स्थानीय सरकारकोनिर्णायक तहमा (कर्मचारी।पदाधिकारी) महिलाहरूको समानरूपमा (५०।५० प्रतिशत)प्रतिनिधित्व नभए पनि कम्तिमा ३३ प्रतिशत प्रतिनिधित्व रहेकोअवस्था	स्थानीय सरकारकोनिर्णायक तहमा (कर्मचारी।पदाधिकारी) महिलाहरूको समानरूपमा (५० /५० प्रतिशत)प्रतिनिधित्व नभए पनि कम्तिमा ३३ प्रतिशत प्रतिनिधित्व नरहेकोअवस्था	स्थानीय सरकारकोनिर्णायक तहमा रहेका (कर्मचारी।पदाधिकारी) को नामावली
२२	२.१.२स्थानीय सरकारकाकर्मचारीहरूको पदपूर्तिको निर्णय गर्दा सबै जातजाति, वर्ग, लिङ्ग र समुदायका बीचसमावेशीकरण हुने गरी कर्मचारीहरूको समावेशी समानुपातिक प्रतिनिधित्व हुनसक्नेरणनीति लिइएको छ। छैन ?	०-१	०.५	स्थानीय सरकारकाकर्मचारीहरूको पदपूर्तिको निर्णय गर्दा सबै जातजाति, वर्ग, लिङ्ग र समुदायका बीचसमावेशीकरण हुने गरी कर्मचारीहरूको समावेशी समानुपातिक प्रतिनिधित्व हुनसक्नेरणनीति लिइएको अवस्था ।	स्थानीय सरकारकाकर्मचारीहरूको पदपूर्तिको निर्णय गर्दा सबै जातजाति, वर्ग, लिङ्ग र समुदायमध्येबाट केहीसमावेशीकरण हुने गरी कर्मचारीहरूको सिमित समावेशी प्रतिनिधित्व हुनसक्नेरणनीति लिइएको अवस्था ।	स्थानीय सरकारकाकर्मचारीहरूको पदपूर्तिको निर्णय गर्दा सबै जातजाति, वर्ग, लिङ्ग र समुदायका बीचसमावेशीकरण हुने गरी कर्मचारीहरूको समावेशी समानुपातिक प्रतिनिधित्व हुनसक्नेरणनीति लिइएको छैन ।	स्थानीय सरकारकाकर्मचारीहरूको पदपूर्तिको सम्बन्धी नीतिकानून र अभ्यास सम्बन्धी दस्तावेज

२३	२.१.३स्थानीय सरकारले महिला तथा विशेष समुदायलाई विशेष सेवा प्रदान गर्दा सम्बन्धित समुदायको भाषा, संस्कृति र रहन सहन बुझेको कर्मचारी वा जनप्रतिनिधि समेत समावेश गरेको कार्यटोली वा शाखा मार्फत दिने गरेको। नगरेको ?	०-१	०	स्थानीय सरकारले महिला तथा विशेष समुदायलाई विशेष सेवा प्रदान गर्दा सम्बन्धित समुदायको भाषा, संस्कृति र रहन सहन बुझेको कर्मचारी वा जनप्रतिनिधि समेत समावेश गरेको कार्यटोली वा शाखा मार्फत सेवा दिने गरेको।	स्थानीय सरकारले महिला तथा विशेष समुदायलाई विशेष सेवा प्रदान गर्दा सम्बन्धित समुदायको भाषा, संस्कृति र रहन सहन बुझेको जनप्रतिनिधि समावेश गरेको कार्यटोली मार्फत दिने गरेको।	स्थानीय सरकारले महिला तथा विशेष समुदायलाई विशेष सेवा प्रदान गर्दा सम्बन्धित समुदायको भाषा, संस्कृति र रहन सहन बुझेको कर्मचारी वा जनप्रतिनिधि समेत समावेश गरेर सेवा दिने नगरेको।	स्थानीय सरकारले महिला तथा विशेष समुदायलाई विशेष सेवा प्रदान गर्ने रणनीति तथा कार्यनीति र सेवा प्रवाह दस्तावेज
२४	२.१.४जनप्रतिनिधिहरू तथा कर्मचारीहरूलाई कुनै क्षमता अभिवृद्धिको अवसर प्रदान गर्दा सबैलाई समान अवसर हुने गरी र महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई अग्रभाग प्राप्त हुनेगरी सकारात्मक विभेदको नीति लिएको। नलिएको	०-१	०	जनप्रतिनिधिहरू तथा कर्मचारीहरूलाई कुनै क्षमता अभिवृद्धिको अवसर प्रदान गर्दा सबैलाई समान अवसर हुने गरी र महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई अग्रभाग प्राप्त हुनेगरी सकारात्मक विभेदको नीति लिएको।	जनप्रतिनिधिहरू तथा कर्मचारीहरूलाई कुनै क्षमता अभिवृद्धिको अवसर प्रदान गर्दा सबैलाई समान अवसर हुनेगरी र महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई समेत सेवा प्राप्त हुनेगरी सकारात्मक विभेदको नीति लिएको।	जनप्रतिनिधिहरू तथा कर्मचारीहरूलाई कुनै क्षमता अभिवृद्धिको अवसर प्रदान गर्दा सबैलाई समान अवसर पाइने गरी र महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई अग्रभाग प्राप्त हुनेगरी सकारात्मक विभेदको नीति नरहेको।	जनप्रतिनिधिहरू तथा कर्मचारीहरूलाई क्षमता अभिवृद्धिको अवसर प्रदान गर्ने सकारात्मक विभेदको नीति तथा रणनीति दस्तावेज
२.२.कार्यप्रणालीसमावेशी ४							
२५	२.२.१महिला रपुरुषबीचको असमानता हटाउन तथा सामाजिक समावेशीकरण बढाउनको लागि स्थानीय तहकोनिश्चित कार्यनीति छ। छैन ?	०-१	०	महिला रपुरुषबीचको असमानता हटाउन तथा सामाजिक समावेशीकरण बढाउनको लागि स्थानीय तहकोनिश्चित कार्यनीति रहेको।	महिला रपुरुषबीचको असमानता हटाउन तथा सामाजिक समावेशीकरण बढाउनको लागि स्थानीय तहकोनिश्चित कार्यनीति भएपनि कार्यान्वयनमा नरहेको।	महिला रपुरुषबीचको असमानता हटाउन तथा सामाजिक समावेशीकरण बढाउनको लागि स्थानीय तहकोनिश्चित कार्यनीति नरहेको।	महिला रपुरुषबीचको असमानता हटाउन तथा सामाजिक समावेशीकरण बढाउनको कार्यनीति दस्तावेज

२६	२.२.२स्थानीय सरकारमालैङ्गिक विकास हेर्ने इकाईको व्यवस्था छ। छैन ? (लैङ्गिक विकास डेस्क वा लैङ्गिकसमानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समिति वा यस्तै कुनै संरचनाकोव्यवस्था कार्यशर्त र जिम्मेवारी किटान सहित गरिए। नगरिएको)	०-१	०.५	स्थानीय सरकारमालैङ्गिक विकास हेर्ने इकाईको व्यवस्था रहेको(लैङ्गिक विकास डेस्क वा लैङ्गिकसमानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समिति वा यस्तै कुनै संरचनाकोव्यवस्था कार्यशर्त र जिम्मेवारी किटान सहित रहेको)	स्थानीय सरकारमालैङ्गिक विकास हेर्ने इकाईको व्यवस्था रहेको (लैङ्गिक विकास डेस्क वा लैङ्गिकसमानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समिति वा यस्तै कुनै संरचनाकोव्यवस्था कार्यशर्त र जिम्मेवारी किटान सहित रहेको) तर कार्यान्वयनमा नरहेको	स्थानीय सरकारमालैङ्गिक विकास हेर्ने इकाईको व्यवस्था रहेको (लैङ्गिक विकास डेस्क वा लैङ्गिकसमानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समिति वा यस्तै कुनै संरचनाकोव्यवस्था नगरिएको) ।	स्थानीय सरकारको संगठन संरचना र लैङ्गिक विकास हेर्ने इकाईको कार्य निर्देश शर्त र जिम्मेवारी किटान दस्तावेज
२७	२.२.३स्थानीयसरकारबाट कार्यालयमा हुन सक्ने कुनै पनि प्रकारको दुर्व्यवहार, भेदभाव महिलाहिंसा नियन्त्रणको लागिआचार संहिता बनाएर लागु गरिएको छ। छैन ?	०-१	०	स्थानीयसरकारबाट कार्यालयमा हुन सक्ने सबै प्रकारको दुर्व्यवहार, भेदभाव महिलाहिंसा नियन्त्रणको लागिआचार संहिता बनाएर लागु गरिएको।	स्थानीयसरकारबाट कार्यालयमा हुन सक्ने दुर्व्यवहार, भेदभाव र महिलाहिंसा नियन्त्रण सम्बन्धी आचार संहिता रहेको तर कार्यान्वयन नभएको।	स्थानीयसरकारबाट कार्यालयमा हुन सक्ने दुर्व्यवहार, भेदभाव र महिलाहिंसा नियन्त्रण सम्बन्धी आचार संहिता केही पनि नरहेको।	स्थानीयसरकारबाट कार्यालयमा हुन सक्ने सबै प्रकारको दुर्व्यवहार, भेदभाव महिलाहिंसा नियन्त्रण सम्बन्धी आचार संहिता दस्तावेज /निर्णय पुस्तिका

२८	२.२.४ योजना तर्जुमासमितिलाई सुझाव दिने दस्तावेज तयार गर्दा लैङ्गिकसमानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समितिमा महिला, बालबालिका तथा अन्य सबै लक्षित समुदायको सक्रिय सहभागिता भए नभएको र यस समितिले वडा तहमा योजना सम्बन्धी छलफल समावेशी भए नभएको अनुगमन गरे। नगरेको ?	०-१	०	योजना तर्जुमासमितिलाई सुझाव दिने दस्तावेज तयार गर्दा लैङ्गिकसमानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समितिमा महिला, बालबालिका तथा अन्य सबै लक्षित समुदायको सक्रिय सहभागिता रहेको र यस समितिले वडा तहमा योजना सम्बन्धी छलफल समावेशी भए नभएको अनुगमन समेत गरेको ।	योजना तर्जुमासमितिलाई सुझाव दिने दस्तावेज तयार गर्दा लैङ्गिकसमानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समितिमा महिला, बालबालिका तथा अन्य सबै लक्षित समुदायको सक्रिय सहभागिता रहेतापनि यस समितिले वडा तहमा योजना सम्बन्धी छलफल समावेशी भए नभएको अनुगमन नगरेको ।	योजना तर्जुमासमितिलाई सुझाव दिने दस्तावेज तयार गर्दा लैङ्गिकसमानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समितिमा महिला, बालबालिका तथा अन्य सबै लक्षित समुदायको सक्रिय सहभागिता नरहेको र यस समितिले वडा तहमा योजना सम्बन्धी छलफल समावेशी भए नभएको अनुगमन समेत नगरेको ।	योजना तर्जुमासमितिलाई र लैङ्गिकसमानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समितिले सुझाव दिएको दस्तावेज बैठकको , उपस्थिति तथा निर्णय पुस्तिका र वडास्तरमा गरेको अनुगमन प्रतिवेदन
२.३.समिति, उपसमिति रकार्यदलमा प्रतिनिधित्व ४							
२९	२.३.१ स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायबाट महिला र पुरुषको समावेशी प्रतिनिधित्वहुने व्यवस्था रहे। नरहेको ?	०-१	०.५	स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायबाट महिला र पुरुषको समावेशी र समानुपातिक प्रतिनिधित्वहुने व्यवस्था रहेको।	स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायबाट समानुपातिक प्रतिनिधित्वहुने व्यवस्था रहेपनि व्यवहारमा केहीकोमात्र प्रतिनिधित्व हुने गरेको।	स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायबाट समावेशी र समानुपातिक प्रतिनिधित्वहुने व्यवस्था नरहेको।	स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायबाट समावेशी प्रतिनिधित्व भएको उपस्थिति तथा निर्णय पुस्तिका

३०	२.३.२स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायका प्रतिनिधिहरूले छलफल तथा निर्णय निर्माणमा स्वस्थ ढंगले भागलिन पाए। नपाएको ?	०-१	०.५	स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायका प्रतिनिधिहरूले छलफल तथा निर्णय निर्माणमा स्वस्थ ढंगले भागलिन पाएको ।	स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायका प्रतिनिधिहरूले छलफलमा भागलिन पाए पनि निर्णय निर्माणमा भूमिका खेल्न नसकेको ।	स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायका प्रतिनिधिहरूले छलफल तथा निर्णय निर्माणमा स्वस्थ ढंगले भागलिन नपाएको ।	स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूको छलफल सहभागिताको उपस्थिति र निर्णय पुस्तिकाको प्रति
३१	२.३.३स्थानीय तहमा सञ्चालित कार्यक्रमहरूको अनुगमन र समीक्षा सम्बन्धी कार्यमा स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायको हितहुने गरी विश्लेषण सहित नीतिगत र कार्यगत सुझाव दिने गरे। नगरेको ?	०-१	०	स्थानीय तहमा सञ्चालित कार्यक्रमहरूको अनुगमन र समीक्षा सम्बन्धी कार्यमा स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायको हितहुने गरी विश्लेषण सहित नीतिगत र कार्यगत सुझाव दिने गरेको ।	स्थानीय तहमा सञ्चालित कार्यक्रमहरूको अनुगमन र समीक्षा सम्बन्धी कार्यमा स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायको हितहुने गरी विश्लेषण सहित नीतिगत र कार्यगत सुझाव दिने गरेको ।	स्थानीय तहमा सञ्चालित कार्यक्रमहरूको अनुगमन र समीक्षा सम्बन्धी कार्यमा स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायको हितहुने गरी विश्लेषण र सुझाव केहीपनि दिने नगरेको ।	स्थानीय तहमा सञ्चालित कार्यक्रमहरूको अनुगमन र समीक्षा सम्बन्धी कार्यमा स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले दिएका सुझावहरू

३२	२.३.४ स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले महिला तथा वञ्चितकरणमा परेको समुदायको हितहुने गरी दिइएका नीतिगत र कार्यगत सुझावहरूको कार्यान्वयन हुने गरे। नगरेको ?	०-१	०	स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले महिला तथा वञ्चितकरणमा परेको समुदायको हितहुने गरी दिइएका नीतिगत र कार्यगत सुझावहरूको प्रायः कार्यान्वयन हुने गरेको ।	स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले महिला तथा वञ्चितकरणमा परेको समुदायको हितहुने गरी दिइएका नीतिगत र कार्यगत सुझावहरूको कार्यान्वयन कहिले काहीँमात्र हुने गरेको ।	स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले महिला तथा वञ्चितकरणमा परेको समुदायको हितहुने गरी दिइएका नीतिगत र कार्यगत सुझावहरूको कार्यान्वयन हुने नगरेको ।	स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले महिला तथा वञ्चितकरणमा परेको समुदायको हितहुने गरी दिइएका नीतिगत र कार्यगत सुझावहरू र कार्यान्वयन समीक्षा
२.४. वित्त व्यवस्थापन प्रणालीमा समावेशिता ४							
३३	२.४.१ स्थानीय तहमा महिला विकास, लैङ्गिक हिंसा बिरुद्ध, महिला सीप विकास, नेतृत्व विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि जस्ता विषयमा स्रोत व्यवस्थापनका लागि लागि वार्षिक आर्थिक ऐनमा उल्लेखगरी छुट्टै कोष स्थापना गरिएको। नगरिएको ?	०-१	०.५	स्थानीय तहमा महिला विकास, लैङ्गिक हिंसा बिरुद्ध, महिला सीप विकास, नेतृत्व विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि जस्ता विषयमा स्रोत व्यवस्थापनका लागि लागि वार्षिक आर्थिक ऐनमा उल्लेखगरी छुट्टै कोष स्थापना भएको ।	स्थानीय तहमा महिला विकास, लैङ्गिक हिंसा बिरुद्ध, महिला सीप विकास, नेतृत्व विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि जस्ता विषयमा स्रोत व्यवस्थापनका लागि लागि वार्षिक आर्थिक ऐनमा उल्लेखगरी छुट्टै कोष स्थापना गर्ने निर्णय भएको तर कार्यान्वयन भएको ।	स्थानीय तहमा महिला विकास, लैङ्गिक हिंसा बिरुद्ध, महिला सीप विकास, नेतृत्व विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि जस्ता विषयमा स्रोत व्यवस्थापनका लागि लागि छुट्टै कोष स्थापना नभएको ।	स्थानीय तहमा महिला विकास, लैङ्गिक हिंसा बिरुद्ध, महिला सीप विकास, नेतृत्व विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि जस्ता विषयमा स्रोत व्यवस्थापनका लागि लागि छुट्टै कोष स्थापना सम्बन्धी दस्तावेज

३४	२.४.२के आदिवासीजनजाति, दलित अन्य लक्षित समुहका महिलाहरूको विकास र सशक्तिकरणको लागि बजेटको व्यवस्था भएकोछ ? उनीहरूको आवश्यकता अनुसार कार्यक्रम तर्जुमा गरिएकोछ ?	०-१	०.५	आदिवासीजनजाति, दलित अन्य लक्षित समुहका महिलाहरूको विकास र सशक्तिकरणको लागि बजेटको व्यवस्था भएकोतथाउनीहरूको आवश्यकता अनुसार कार्यक्रम तर्जुमा गरिएको ।	आदिवासीजनजाति, दलित अन्य लक्षित समुहका महिलाहरूको विकास र सशक्तिकरणको लागि बजेटको व्यवस्था भएकोतरउनीहरूको आवश्यकता अनुसार कार्यक्रम तर्जुमा भने नभएको ।	आदिवासीजनजाति, दलित अन्य लक्षित समुहका महिलाहरूको विकास र सशक्तिकरणको लागि बजेटको व्यवस्था तथाउनीहरूको आवश्यकता अनुसार कार्यक्रम तर्जुमा नभएको ।	आदिवासीजनजाति, दलित अन्य लक्षित समुहका महिलाहरूको विकास र सशक्तिकरणको लागि बजेट तथा कार्यक्रम दस्तावेजहरु
३५	२.४.३के स्थानीयसरकारमा लैङ्गिक डेस्कको विकासको र आवश्यक मानवीय श्रोतहरु लागि बजेटको व्यवस्थाभएको छ ? सो अनुसार कार्यक्रम पहिचानगरिएकोछ ?	०-१	०.५	स्थानीयसरकारमा लैङ्गिक डेस्कको विकासको र आवश्यक मानवीय श्रोतहरु लागि बजेटको व्यवस्थाभएको तथासो अनुसार कार्यक्रम पहिचानगरिएको ।	स्थानीयसरकारमा लैङ्गिक डेस्कको विकासको र आवश्यक मानवीय श्रोतहरु लागि बजेटको व्यवस्थाभएको तरसो अनुसार कार्यक्रम पहिचाननगरिएको ।	स्थानीयसरकारमा लैङ्गिक डेस्कको विकासको र आवश्यक मानवीय श्रोतहरु लागि बजेट तथा कार्यक्रम प्रबन्ध नै नभएको ।	स्थानीयसरकारमा लैङ्गिक डेस्कको व्यवस्था तथा सोको लागि आवश्यक जनशक्ति ,बजेट तथा कार्यक्रमको व्यवस्थाभएको दस्तावेज
३६	२.४.४स्थानीयसरकारले समावेशी सूचनाप्रणाली व्यवस्थापन गर्न बजेटको व्यवस्था गरे । नगरेको र कम्प्युटरकृतलेखा प्रणालीले समावेशी क्षेत्रमा भएको बजेट तथा खर्च सम्बन्धी सूचना दिने वा नदिने गरेको ।	०-१	१	स्थानीयसरकारले समावेशी सूचना प्रणाली व्यवस्थापन गर्न बजेटको व्यवस्था गर्ने गरेको र कम्प्युटरकृतलेखा प्रणालीले समावेशी क्षेत्रमा भएको बजेट तथा खर्च सम्बन्धी सूचना दिने गरेको ।	स्थानीयसरकारले समावेशी सूचना प्रणाली व्यवस्थापन गर्न बजेटको व्यवस्था गरे पनि कम्प्युटरकृतलेखा प्रणालीले समावेशी क्षेत्रमा भएको बजेट तथा खर्च सम्बन्धी सूचना दिने नगरेको ।	स्थानीयसरकारले समावेशी सूचना प्रणाली व्यवस्थापन गर्न बजेटको व्यवस्था नगरेको र कम्प्युटरकृतलेखा प्रणालीले समावेशी क्षेत्रमा भएको बजेट तथा खर्च सम्बन्धी सूचना पनि नदिने गरेको ।	स्थानीयसरकारले समावेशी सूचना प्रणाली व्यवस्थापन बजे विनियोजन गरेको दस्तावेज र सूचना प्रणाली र यसबाट प्रवाहित सूचनाहरू
२.५.तथ्याङ्क सडकलन तथाव्यवस्थापन ४							

३७	२.५.१के स्थानीयसरकारले आफ्नो क्षेत्रका समुदायस्तरका आधारभूत खण्डिकृत सूचना। तथ्यांक संकलनतथा अध्यावधिकगर्ने गरेको छ ? (लिङ्ग, उमेर, जात, र आर्थिक स्थिति आदि) (गाऊं। नगर प्रोफाईल)	०-१	०.५	स्थानीयसरकारले आफ्नो क्षेत्रका समुदायस्तरका(लिङ्ग ,जात ,उमेर , र आर्थिक स्थिति आदि) समावेश भएको आधारभूत खण्डिकृत सूचना। तथ्यांक संकलनगर्ने गरेको र खण्डीकृत तथ्यांकको समय समयमा अध्यावधिकगर्ने गरेको छ ।	स्थानीयसरकारले आफ्नो क्षेत्रका समुदायस्तरका(लिङ्ग ,जात ,उमेर , र आर्थिक स्थिति आदि) समावेश भएको आधारभूत खण्डिकृत सूचना। तथ्यांक संकलनगरेको तर खण्डीकृत तथ्यांकको अध्यावधिकनगरेको ।	स्थानीयसरकारले आफ्नो क्षेत्रका समुदायस्तरका(लिङ्ग ,जात ,उमेर , र आर्थिक स्थिति आदि) समावेश भएको आधारभूत खण्डिकृत सूचना। तथ्यांक संकलनपनि नगरेको ।	महिला, पुरुष, बालबालिका, सबै जातजातिका (लिङ्ग ,जात ,उमेर , र आर्थिक स्थिति आदि) खण्डिकृत तथ्यांक सहितको गाऊं /नगर प्रोफाईल ।
३८	२.५.२स्थानीय सरकारलेआफ्नो क्षेत्रका समुदायस्तरका आधारभूत सूचना। तथ्यांक संकलन गर्दा बेरोजगार तथागरिबको पहिचान गरी छुट्टाछुट्टै नक्साङ्कन गर्ने गरेको । नगरेको (गाऊं। नगरप्रोफाईल)	०-१	०.५	स्थानीय सरकारलेआफ्नो क्षेत्रका समुदायस्तरका आधारभूत सूचना। तथ्यांक संकलन गर्दा बेरोजगार तथागरिबको पहिचान गरी छुट्टाछुट्टै नक्साङ्कन गर्ने गरेको ।	स्थानीय सरकारलेआफ्नो क्षेत्रका समुदायस्तरका आधारभूत सूचना। तथ्यांक संकलन गर्दा बेरोजगार तथागरिबको पहिचान गरेको तर छुट्टाछुट्टै नक्साङ्कन नगरेको ।	स्थानीय सरकारलेआफ्नो क्षेत्रका समुदायस्तरका आधारभूत सूचना। तथ्यांक संकलन गर्दा बेरोजगार तथागरिबको पहिचान नै नभएकोले छुट्टाछुट्टै नक्साङ्कन गर्ने नगरेको ।	स्थानीय स्तरका समुदायस्तरका आधारभूत सूचना। तथ्यांक र नक्साङ्कन सहितको गाऊं। नगरप्रोफाईल ।
३९	२.५.३के स्थानीयसरकारले आफ्नो पार्श्वचित्रमा आधारित खण्डीकृत तथ्यांक र सूचनालाई आधार मानिस्थानीय विकास योजना तर्जुमा गर्ने गरेको छ ?	०-१	०.५	स्थानीयसरकारले आफ्नो पार्श्वचित्रमा आधारित खण्डीकृत तथ्यांक र सूचनालाई आधार मानिस्थानीय विकास योजना तर्जुमा गर्ने गरेको ।	स्थानीयसरकारले आफ्नो पार्श्वचित्रमा आधारित खण्डीकृत तथ्यांक र सूचनालाई आधार मानिस्थानीय विकास योजना तर्जुमा गर्ने नीति बनाएको तर कार्यान्वयन नभएको ।	स्थानीयसरकारले आफ्नो पार्श्वचित्रमा आधारित खण्डीकृत तथ्यांक र सूचनालाई आधार मानिस्थानीय विकास योजना तर्जुमा गर्ने नगरेको ।	स्थानीयपार्श्वचित्र र खण्डीकृत तथ्यांक तथा सूचनाको विवरण र स्थानीय विकास योजना तर्जुमा दस्तावेज ।

४०	२.५.४ स्थानीय सरकारले आफ्नो क्षेत्रका सामाजिक सुरक्षा पाउनेहरू र पञ्जिकरणको अभिलेख व्यवस्थापन तथा तथ्यांक अध्यावधिक गर्ने गरे । नगरेको ?	०-१	१	स्थानीय सरकारले आफ्नो क्षेत्रका सामाजिक सुरक्षा पाउनेहरू र पञ्जिकरणको अभिलेख व्यवस्थापन तथा तथ्यांक अध्यावधिक गर्ने गरेको ।	स्थानीय सरकारले आफ्नो क्षेत्रका सामाजिक सुरक्षा पाउनेहरू र पञ्जिकरणको अभिलेख व्यवस्थापन गरेपनि तथ्यांक अध्यावधिक नगरेको ।	स्थानीय सरकारले आफ्नो क्षेत्रका सामाजिक सुरक्षा पाउनेहरू र पञ्जिकरणको अभिलेख व्यवस्थापन तथा तथ्यांक अध्यावधिक गर्ने नगरेको ।	स्थानीय सरकारले आफ्नो क्षेत्रका सामाजिक सुरक्षा तथा पञ्जिकरणको अभिलेख ।
----	--	-----	---	---	---	--	---

तालिका नं १

मुख्य सूचक सहायक सूचक र सूचकहरू	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अंक आउने अवस्था	०अंक आउने अवस्था ५.	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	
३ मानव संसाधन तथा क्षमता विकास २०							
३.१.मानव संसाधन तथाक्षमता विकासद							
४१	३.१.१लैङ्गिक तथासमावेशी विकासको लागि क्षमता विकास कार्ययोजना तयार गरे नगरेको र छुट्टैशिर्षकमा बजेट विनियोजन भए । नभएको र यस्तो रकम खर्च गर्ने कार्यविधि स्वीकृत भइ कार्यान्वयनमा आए। नआएको ?	०-१	०	लैङ्गिक तथासमावेशी विकासको लागि क्षमता विकास कार्ययोजना तयार गरी छुट्टैशिर्षकमा बजेट विनियोजन हुने गरेको र यस्तो रकम खर्च गर्ने कार्यविधि स्वीकृत भइ कार्यान्वयनमा नआएको ।	लैङ्गिक तथासमावेशी विकासको लागि क्षमता विकास कार्ययोजना तयार भएपनि छुट्टैशिर्षकमा बजेट विनियोजन हुने नगरेको तथा यस्ता कार्यमा भए गरेको खर्च गर्ने कार्यविधि स्वीकृत भइ कार्यान्वयनमा नआएको	लैङ्गिक तथासमावेशी विकासको लागि क्षमता विकास कार्ययोजना तयार नगरेको, छुट्टैशिर्षकमा बजेट विनियोजन हुने नगरेको र यस्तो रकम खर्च गर्ने कार्यविधि समेत स्वीकृत भइ कार्यान्वयनमा नआएको ।	लैङ्गिक तथासमावेशी विकासको लागि क्षमता विकास कार्ययोजना , वार्षिक बजेट किताब र लैससासमा खर्च गर्नेकार्यविधि
४२	३.१.२स्थानीय सरकारकापदाधिकारी । कर्मचारीहरूले लैङ्गिक तथा समावेशी विकास, लैंगिक हिंशा सम्बन्धी तालिम लिएका छन् वाछैनन् र तालिम कार्यक्रममा लक्षित समूह तथा अन्य सबै महिला र पुरुषको समानसहभागिता र उपस्थिति सुनिश्चितता गरिएको थियो। थिएन ?	०-१	०	स्थानीय सरकारकापदाधिकारी । कर्मचारीहरूले लैङ्गिक तथा समावेशी विकास, लैंगिक हिंशा सम्बन्धी तालिम लिएको र तालिम कार्यक्रममा लक्षित समूह तथा अन्य सबै महिला र पुरुषको समानसहभागिता र उपस्थिति सुनिश्चितता गरिएको ।	स्थानीय सरकारकापदाधिकारी । कर्मचारीहरूले लैङ्गिक तथा समावेशी विकास, लैंगिक हिंशा सम्बन्धी तालिम लिए पनि तालिम कार्यक्रममा लक्षित समूह तथा अन्य सबै महिला र पुरुषको समानसहभागिता र उपस्थिति सुनिश्चितता नगरिएको ।	स्थानीय सरकारकासबै पदाधिकारी । कर्मचारीहरूले लैङ्गिक तथा समावेशी विकास, लैंगिक हिंशा सम्बन्धी तालिम नलिएका र तालिम कार्यक्रममा लक्षित समूह तथा अन्य सबै महिला र पुरुषको समानसहभागिता र उपस्थिति सुनिश्चितता नगरिएको ।	स्थानीय तहकापदाधिकारी तथा कर्मचारीहरू र समावेशी सदस्यहरूलाई तालिम प्रदान गर्दा कुल संख्याका आधारमा महिला तथापुरुषको सहभागी संख्याको अनुपात विक्षेपण प्रतिवेदन

४३	३.१.३ तालिमका विषयवस्तुको प्रस्तुतीकरणमा लैङ्गिक सम्बेदनशील भाषाको प्रयोग र महिलाका आवश्यकतासमेटिएको र तालिमको गुणस्तर, सेवा सुविधा सम्बन्धमा पृष्ठपोषण लिने गरिएको छ। छैन ?	०-१	०	तालिमका विषयवस्तुको प्रस्तुतीकरणमा लैङ्गिक सम्बेदनशील भाषाको प्रयोग तथा महिलाका आवश्यकतासमेटिएको र तालिमको गुणस्तर, सेवा सुविधा सम्बन्धमा पृष्ठपोषण लिने गरिएको।	तालिमका विषयवस्तुको प्रस्तुतीकरणमा लैङ्गिक सम्बेदनशील भाषाको प्रयोग र महिलाका आवश्यकतासमेटिए पनि तालिमको गुणस्तर, सेवा सुविधा सम्बन्धमा पृष्ठपोषण लिने नगरिएको।	तालिमका विषयवस्तुको प्रस्तुतीकरणमा लैङ्गिक सम्बेदनशील भाषाको प्रयोग हुने नगरेको, महिलाका आवश्यकतापनि नसमेटिएको र तालिमको गुणस्तर, सेवा सुविधा सम्बन्धमा पृष्ठपोषण समेत लिने नगरिएको।	तालिममा समेटिएको विषयवस्तु, भाषाको लेखन र प्रयोगको स्तर, आवश्यकतामा आधारितभएको तालिमको गुणस्तर, सेवा सुविधा सम्बन्धमा पृष्ठपोषण प्रतिवेदन
४४	३.१.४ महिला तथालक्षित समुहका पदाधिकारीहरूको क्षमता अभिवृद्धिका लागि निर्दिष्ट कार्यक्रमहरू (प्राविधिक तालिम, क्षमता विकास, नेतृत्व विकासको तालिम, भ्रमण) छन। छैनन् ? सो अनुसारको वजेटविनियोजन गरिएको छ। छैन ?	०-१	०.५	महिला तथालक्षित समुहका पदाधिकारीहरूको क्षमता अभिवृद्धिका लागि निर्दिष्ट कार्यक्रमहरूरहेका र सो अनुसारको वजेटविनियोजन हुने गरेको।	महिला तथालक्षित समुहका पदाधिकारीहरूको क्षमता अभिवृद्धिका लागि निर्दिष्ट कार्यक्रमहरूभएपनिसो अनुसारको वजेटविनियोजन हुने नगरेको।	महिला तथालक्षित समुहका पदाधिकारीहरूको क्षमता अभिवृद्धिका लागि निर्दिष्ट कार्यक्रमहरूर सो अनुसार वजेटविनियोजन हुने नगरेको।	महिला तथालक्षित समुहका पदाधिकारीको क्षमता विकाससम्बन्धी प्राविधिक तालिम, नेतृत्व विकासको तालिम, भ्रमण आदिको प्रतिवेदन र परिमाण खुल्ने वजेट खर्च विवरण
४५	३.१.५ के स्थानीयसरकारमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी सम्बन्धी तालिम दिन तथाकार्यक्रमलाई कार्यान्वयन गर्न सक्ने यथेष्ट मानवीय श्रोत छन् ? (विषयगत तालिमप्राप्त जनशक्ति संख्या)	०-१	०.५	स्थानीयसरकारमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी सम्बन्धी तालिम दिन तथाकार्यक्रमलाई कार्यान्वयन गर्न सक्ने यथेष्ट मानवीय श्रोत रहेको।	स्थानीयसरकारमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी सम्बन्धी तालिम दिन तथाकार्यक्रमलाई कार्यान्वयन गर्न सक्ने केही मानवीय श्रोत रहेको।	स्थानीयसरकारमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी सम्बन्धी तालिम दिने तथाकार्यक्रमलाई कार्यान्वयन गर्न सक्ने मानवीय श्रोत नरहेको।	स्थानीयसरकारमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी सम्बन्धी तालिम तथाकार्यक्रमलाई कार्यान्वयन गर्न सक्ने विषयगत तालिमप्राप्त जनशक्ति संख्या विवरण

४६	३.१.६के स्थानीयसरकारमा मानव संसाधन विकास केन्द्र वा शाखा वा इकाइको व्यवस्था छ ?	०-१	१	स्थानीयसरकारमा मानव संसाधन विकास केन्द्र वा शाखा वा इकाइको व्यवस्था रहेको ।	स्थानीयसरकारमा मानव संसाधन विकास केन्द्र वा शाखा वा इकाइको व्यवस्था भएपनि जनशक्ति नखटाइएको ।	स्थानीयसरकारमा मानव संसाधन विकास केन्द्र वा शाखा वा इकाइ र सो सम्बन्धी जनशक्ति नहेको ।	स्थानीयसरकारको संगठन संरचना र कार्यरत जनशक्तिको शाखागत विवरण
४७	३.१.७महिला रवन्चितिकरणमा परेको समुदाय लक्षित लोक सेवा आयोग पूर्व तयारी कक्षा सञ्चालन कार्यक्रम रहे नरहेको र कार्यान्वयन भए । नभएको (संचालित तालिम कार्यक्रम संख्या र उपस्थिति)	०-१	१	महिला रवन्चितिकरणमा परेको समुदाय लक्षित लोक सेवा आयोग पूर्व तयारी कक्षा सञ्चालन हुने गरेको ।	महिला रवन्चितिकरणमा परेको समुदाय लक्षित लोक सेवा आयोग पूर्व तयारी कक्षाका हुने गरेपनि सबैले अवसर नपाएको ।	महिला रवन्चितिकरणमा परेको समुदाय लक्षित लोक सेवा आयोग पूर्व तयारी कक्षाका हुने नगरेको र कार्यक्रम समेत नरहेको ।	स्थानीय तहको वार्षिक कार्यक्रम र महिला तथावन्चितिकरणमा परेको समुदाय लक्षित लोक सेवा आयोग पूर्व तयारी सम्बन्धी कार्यक्रमहरूको उपस्थिति विवरण
४८	३.१.८महिला विकासकालागि भएका वेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाहवटा प्रतिवद्धताहरूका बारेमा स्थानीयसरकारका पदाधिकारीहरू वा कर्मचारीहरूलाई जानकारी छ ? सोको लागि अभिमुखीकरणगरिएकोछ ? (कार्यक्रम संख्या र उपस्थिति)	०-१	०	महिला विकासकालागि भएका वेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाहवटा प्रतिवद्धताहरूका बारेमा स्थानीयसरकारका पदाधिकारीहरू वा कर्मचारीहरूलाई जानकारी दिन अभिमुखीकरणगरिएको ।	महिला विकासकालागि भएका वेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाहवटा प्रतिवद्धताहरूका बारेमा स्थानीयसरकारका पदाधिकारीहरू वा कर्मचारीहरूलाई जानकारी दिने कार्यक्रम रहेपनि सञ्चालन नभएको ।	महिला विकासकालागि भएका वेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाहवटा प्रतिवद्धताहरूका बारेमा स्थानीयसरकारका पदाधिकारीहरू वा कर्मचारीहरूलाई जानकारी नभएको र यस्तो जानकारी दिने कुनै कार्यक्रम नरहेको ।	महिला विकासकालागि भएका वेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाहवटा प्रतिवद्धताहरूका बारेमा स्थानीयसरकारका पदाधिकारीहरू वा कर्मचारीहरूलाई जानकारी दिने अभिमुखीकरणकार्यक्रमको संख्या र उपस्थिति विवरण
३.२.अनौपचारिक मूल्य, मान्यता र कुसंस्कार बिरूद्ध जनचेतना							

४९	३.२.१ महिला विरुद्धसवै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रमहरू र सो अनुसारको बजेट विनियोजन गरी कार्यक्रम समयैमा सम्पन्न गरेको छ ? (कार्यक्रम संख्या र उपस्थिति)	०-१	१	महिला विरुद्धसवै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रमहरू र सो अनुसारको बजेट विनियोजन गरी कार्यक्रम समयैमा सम्पन्न हुने गरेको ।	महिला विरुद्धसवै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रमहरू रहेपनि सो अनुसारको बजेट विनियोजन तथा कार्यक्रम सञ्चालन नभएको ।	महिला विरुद्धसवै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रमहरू नरहेको र यसकालागि बजेट समेत विनियोजन हुने नगरेको ।	महिला विरुद्धसवै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रमहरू र बजेट विवरण तथा सञ्चालित कार्यक्रम कार्यक्रम संख्यामिति , र उपस्थिति विवरण
५०	३.२.२ लैङ्गिकहिंसारहित गाऊ । नगरपालिका घोषणा गरेको छ ? (घोषणा गरेको मिति) र महिला हिंसाविरुद्ध सून्य सहिष्णुता अपनाएको छ ? (घटेका घटना संख्या र लिइएका निर्णय)	०-१	०	लैङ्गिकहिंसारहित गाऊ /नगरपालिका घोषणा भएको र महिला हिंसाविरुद्ध शून्य सहिष्णुता अपनाइएको ।	लैङ्गिकहिंसारहित गाऊ / नगरपालिका घोषणा भएपनि महिला हिंसाका घटना उल्लेख्य रूपमा नघटेको ।	लैङ्गिकहिंसारहित गाऊ /नगरपालिका घोषणा पनि नभएको र महिला हिंसाका घटना उल्लेख्य संख्यमा रहेको ।	लैङ्गिकहिंसारहित गाऊ /नगरपालिका घोषणा गरेको मिति तथा लिइएका निर्णय विवरण र स्थानीय न्यायिक समिति वा प्रहरीमा महिला हिंसा सम्बन्धी उजुरीदर्ता विवरण
५१	३.२.३ स्थानीय सरकारले महिला विरुद्धसवै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने गरेको छ ? (कार्यक्रम संख्या र उपस्थिति तथा निर्णय पुस्तिका)	०-१	०.५	स्थानीय सरकारले महिला विरुद्धसवै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने गरिएको ।	महिला विरुद्धसवै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रमहरू स्थानीय सरकारहरूले संचालन गर्ने गरे पनि प्रभावकारी नभएको ।	स्थानीय सरकारले महिला विरुद्धसवै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने नगरेको ।	स्थानीय सरकारले सञ्चालन गरेका महिला विरुद्धसवै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रमको उपस्थिति तथा निर्णय पुस्तिका

५२	३.२.४के स्थानीयसरकारले समाजमा रहेका विभिन्न कुसंस्कार जस्तै (जातिगत छुवाछुत, छाउपडी, बालविवाह, बहु विवाह, दाइजो, आदि जस्ता सामाजिक कुरीति हटाउन कार्यक्रमहरू संचालनगर्ने गरेको छ ? (कार्यक्रम संख्या र उपस्थिति)	०-१	०.५	स्थानीयसरकारले समाजमा रहेको विभिन्न कुसंस्कार जस्तै जातिगत छुवाछुत, छाउपडी, बालविवाह, बहु विवाह, दाइजो, आदि जस्ता सामाजिक कुरीति हटाउन कार्यक्रमहरू संचालनगर्ने गरेको ।	स्थानीयसरकारले समाजमा रहेका विभिन्न कुसंस्कार जस्तै जातिगत छुवाछुत, छाउपडी, बालविवाह, बहु विवाह, दाइजो, आदि मध्ये केहीमात्र सामाजिक कुरीति हटाउने कार्यक्रम संचालनगर्ने गरेको ।	स्थानीयसरकारले समाजमा रहेका विभिन्न कुसंस्कार जस्तै जातिगत छुवाछुत, छाउपडी, बालविवाह, बहु विवाह, दाइजो, आदि सामाजिक कुरीति हटाउने कार्यक्रम संचालनहालसम्म नगरेको ।	स्थानीयसरकारले समाजमा रहेका विभिन्न कुसंस्कार जस्तै जातिगत छुवाछुत, छाउपडी, बालविवाह, बहु विवाह, दाइजो, आदि सामाजिक कुरीति हटाउन सञ्चालन गरेका कार्यक्रमको संख्या र उपस्थिति
३.३.कानूनी साक्षरता ४							
५३	३.३.१स्थानीय तहका महिला तथा समावेशी समूहबाट निर्वाचित भएका समेत जनप्रतिनिधिहरू र पालिकामा कार्यरत कर्मचारीलाई नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, अन्तर सरकार वित्त व्यवस्थापन ऐन, कर्मचारी समायोजन ऐन, मुलुकी संहिताहरू, विषयगत कानूनहरू, पालिकाले जारी गरेका कानूनहरू र अन्य प्रचलित महत्वपूर्ण कानूनहरूको बारेमा अभिमुखीकरण गर्ने गरे । नगरेको ?	०-१	०	स्थानीय तहका महिला तथा समावेशी समूहबाट निर्वाचित भएका समेत जनप्रतिनिधिहरू र पालिकामा कार्यरत कर्मचारीलाई नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, अन्तर सरकार वित्त व्यवस्थापन ऐन, कर्मचारी समायोजन ऐन, मुलुकी संहिताहरू, विषयगत कानूनहरू, पालिकाले जारी गरेका कानूनहरू र अन्य प्रचलित महत्वपूर्ण कानूनको बारेमा अभिमुखीकरण गर्ने गरिएको ।	स्थानीय तहका महिला तथा समावेशी समूहबाट निर्वाचित भएका समेत केही जनप्रतिनिधिहरू तथा पालिकामा कार्यरत कर्मचारीहरूमध्ये केही सिमितलाई मात्र नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, अन्तर सरकार वित्त व्यवस्थापन ऐन, कर्मचारी समायोजन ऐन, मुलुकी संहिताहरू, विषयगत कानूनहरू, पालिकाले जारी गरेका कानूनहरू र अन्य प्रचलित महत्वपूर्ण कानूनको बारेमा अभिमुखीकरण गरिएको ।	स्थानीय तहका महिला तथा समावेशी समूहबाट निर्वाचित भएका समेत केही जनप्रतिनिधिहरू तथा पालिकामा कार्यरत कर्मचारीहरूमध्ये कसैलाई पनि नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, अन्तर सरकार वित्त व्यवस्थापन ऐन, कर्मचारी समायोजन ऐन, मुलुकी संहिताहरू, विषयगत कानूनहरू, पालिकाले जारी गरेका कानूनहरू र अन्य प्रचलित महत्वपूर्ण कानूनको बारेमा अभिमुखीकरण नगरिएको	स्थानीय तहका महिला तथा समावेशी समूहबाट निर्वाचित भएका समेत जनप्रतिनिधिहरू र पालिकामा कार्यरत कर्मचारीलाई नेपालको संविधान र अन्य प्रचलित कानूनको विषयमा गरिएको अभिमुखीकरण कार्यक्रमको संख्या र उपस्थिति विवरण

५४	३.३.२स्थानीय तहका कार्यपालिका सदस्यहरू, सभाका सदस्यहरू र पालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत लगायत सबै शाखा प्रमुखहरूलाई कानूनको मस्यौदा तर्जुमा सम्बन्धी प्रक्रिया र समाधान गर्नु पर्ने मूल समस्या तथा सवाल लगायत मुख्य विषयवस्तुका सम्बन्धमा समय समयमा अभिमुखीकरण गर्ने गरे। नगरेको ?	०-१	०	स्थानीय तहका कार्यपालिका सदस्यहरू, सभाका सदस्यहरू र पालिकाका प्रमुख, प्रशासकीय अधिकृत लगायत सबै शाखा प्रमुखहरूलाई कानूनको मस्यौदा तर्जुमा सम्बन्धी प्रक्रिया र समाधान गर्नु पर्ने मूल समस्या तथा सवाल लगायत मुख्य विषयवस्तुका सम्बन्धमा समय समयमा अभिमुखीकरण गर्ने गरेको ।	स्थानीय तहका कार्यपालिका सदस्यहरू, सभाका सदस्यहरू र पालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत लगायत सबै शाखा प्रमुखहरूमध्ये केहीलाईमात्र कानूनको मस्यौदा तर्जुमा सम्बन्धी प्रक्रिया र समाधान गर्नु पर्ने मूल समस्या तथा सवाल लगायत मुख्य विषयवस्तुका सम्बन्धमा अभिमुखीकरण गरिएको ।	स्थानीय तहका कार्यपालिका सदस्यहरू, सभाका सदस्यहरू र पालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत लगायत सबै शाखा प्रमुखहरूलाई कानूनको मस्यौदा तर्जुमा सम्बन्धी प्रक्रिया र समाधान गर्नु पर्ने मूल समस्या तथा सवाल लगायत मुख्य विषयवस्तुका सम्बन्धमा कुनैपनि अभिमुखीकरण नभएको ।	स्थानीय तहका कार्यपालिका सदस्यहरू, सभाका सदस्यहरू र पालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत लगायत सबै शाखा प्रमुखहरूलाई कानूनको मस्यौदा तर्जुमा सम्बन्धी प्रक्रिया र समाधान गर्नु पर्ने मूल समस्या तथा सवाल लगायत मुख्य विषयवस्तु समेटी गरिएको अभिमुखीकरण कार्यक्रमको संख्या र उपस्थिति विवरण
५५	३.३.३के महिलाहरूकोलागि कानूनी शिक्षा सम्बन्धी कार्यक्रमहरू संचालित भएका छन ? (जस्तै: कानूनी हकअधिकार, एकल महिला, र चेलिबेटी बेचबिखन विरुद्ध कार्यक्रम, छाउपडी प्रथा विरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिंसा विरुद्धका कार्यक्रम आदिबारेअनुशिक्षण)	०-१	१	महिलाहरूकोलागि कानूनी शिक्षा सम्बन्धी -कानूनी हकअधिकार, एकल महिला, र चेलिबेटी बेचबिखन विरुद्ध कार्यक्रम, छाउपडी प्रथा विरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिंसा विरुद्धका कार्यक्रम आदिबारे नियमित रूपमा अनुशिक्षण हुने गरेको।	महिलाहरूकोलागि कानूनी शिक्षा सम्बन्धी -कानूनी हकअधिकार, एकल महिला, र चेलिबेटी बेचबिखन विरुद्ध कार्यक्रम, छाउपडी प्रथा विरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिंसा विरुद्धका केही विषयमा अभिमुखीकरण हुने गरेको।	महिलाहरूकोलागि कानूनी शिक्षा सम्बन्धी -कानूनी हकअधिकार, एकल महिला, र चेलिबेटी बेचबिखन विरुद्ध कार्यक्रम, छाउपडी प्रथा विरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिंसा विरुद्धका कार्यक्रम आदिबारेअनुशिक्षण नभएको ।	महिलाहरूकोलागि कानूनी शिक्षा सम्बन्धी -कानूनी हकअधिकार, एकल महिला, चेलिबेटी बेचबिखन विरुद्ध कार्यक्रम, छाउपडी प्रथा विरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिंसा विरुद्धका कार्यक्रम आदिबारेअनुशिक्षण कार्यक्रम संख्या र पटक तथा सहभागी संख्या

५६	३.३.४ महिलाहरूको लागि संचालित कानूनी शिक्षा सम्बन्धी कार्यक्रमहरू संचालनबाट के उनीहरू लाभान्वित भएका छन् ? (जस्तै: कानूनी हक अधिकार, एकल महिला, चेलिबेटीबेचविखन विरुद्ध कार्यक्रम, छाउपडी प्रथा विरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिंसा विरुद्ध कार्यक्रम आदिवारे अनुशिक्षण र यसको असर)	०-१	१	महिलाहरूको लागि संचालित कानूनी शिक्षा सम्बन्धी कार्यक्रमहरू संचालनबाट कानूनी हक अधिकार, एकल महिला, चेलिबेटीबेचविखन विरुद्ध कार्यक्रम, छाउपडी प्रथा विरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिंसा विरुद्ध महिलाहरू सशक्तिकरण भएको ।	महिलाहरूको लागि संचालित कानूनी शिक्षा सम्बन्धी कार्यक्रमहरू संचालनबाट कानूनी हक अधिकार, एकल महिला, चेलिबेटीबेचविखन विरुद्ध कार्यक्रम, छाउपडी प्रथा विरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिंसा विरुद्ध महिलाहरूको सशक्तिकरण भएको ।	महिलाहरूको लागि संचालित कानूनी शिक्षा सम्बन्धी कार्यक्रमहरू संचालन नभएको र यसले महिलाको कानूनी हक अधिकार, एकल महिला, चेलिबेटीबेचविखन विरुद्ध कार्यक्रम, छाउपडी प्रथा विरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिंसा विरुद्ध कार्यक्रमहरूमा महिलाहरू सशक्त नभएको ।	महिलाहरूको लागि संचालित कानूनी शिक्षा सम्बन्धी कार्यक्रमहरू जस्तै: कानूनी हक अधिकार, एकल महिला, चेलिबेटीबेचविखन विरुद्ध कार्यक्रम छाउपडी प्रथा विरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिंसा विरुद्ध कार्यक्रम आदिवारे अनुशिक्षण कार्यक्रम संख्या र पटक तथा सहभागी संख्या
३.४. विपद व्यवस्थापनमा समावेशिता							
५७	३.४.१ स्थानीय सरकारले विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्ड, रणनीति, कार्यनीति सहितको कार्यविधि स्वीकृत गर्दा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायसँग परामर्श गरे। नगरेको र यस्ता दस्तावेजमा सिमान्तीकृत वर्ग र समुदायलाई लक्षित गरी विशेष राहत र महिला पुरुषलाई अलग अलग संरक्षणको प्रावधान रहे। नरहेको ?	०-१	०	स्थानीय सरकारले विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्ड, रणनीति, कार्यनीति सहितको कार्यविधि स्वीकृत गर्दा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायसँग परामर्श हुने गरेको र यस्ता दस्तावेजमा सिमान्तीकृत वर्ग र समुदायलाई लक्षित गरी विशेष राहत र महिला पुरुषलाई अलग अलग संरक्षणको प्रावधान समेत रहेको ।	स्थानीय सरकारले विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्ड, रणनीति, कार्यनीति सहितको कार्यविधि स्वीकृत गर्दा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायका सिमित व्यक्तिसँग मात्र परामर्श लिने गरेको र यस्ता दस्तावेजमा सिमान्तीकृत वर्ग र समुदायलाई लक्षित गरी विशेष राहत र महिला पुरुषलाई अलग अलग संरक्षणको प्रावधान नरहेको ।	स्थानीय सरकारले विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्ड, रणनीति, कार्यनीति सहितको कार्यविधि स्वीकृत गर्दा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायसँग परामर्श लिने नगरेको र यस्ता दस्तावेजमा सिमान्तीकृत वर्ग र समुदायलाई लक्षित गरीएको विशेष राहतको प्रावधान समेत नरहेको ।	स्थानीय सरकारले विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्ड, रणनीति, कार्यनीति सहितको कार्यविधिको प्रति र निर्माणको क्रममा गरिएको परामर्श कार्यक्रमको उपस्थिति र सहभागिता विवरण

तालिका नं १

मुख्य सूचक सहायक सूचक र सूचकहरू	सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अंक आउने अवस्था	०अंक आउने अवस्था ५.	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	
४ सेवा प्रवाह २०							
४.१.पूर्वाधारविकास ४							
६१	४.१.१स्थानीय तहकाभवन, भौतिक पूर्वाधार तथा अन्य संरचना निर्माणको लागि ड्रइङ, डिजायन, लगत अनुमानतयार गर्दा संरचना निर्माण भएपछि महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्तिलेनिर्बाध प्रयोग गर्न सकिने गरी लैङ्गिक, बालरअपाङ्ग मैत्री / संवेदनशील संरचनाको प्रावधान सहित हुने गरे। नगरेको ?	०-१	१	स्थानीय तहकाभवन, भौतिक पूर्वाधार तथा अन्य संरचना निर्माणको लागि ड्रइङ, डिजायन, लगत अनुमानतयार गर्दा महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्तिलेनिर्बाध प्रयोग गर्न सकिने गरी लैङ्गिक, बालरअपाङ्ग मैत्रीतथासंवेदनशील संरचना निर्माण हुनेगरी स्वीकृत हुने गरेको ।	स्थानीय तहकाभवन, भौतिक पूर्वाधार तथा अन्य संरचना निर्माणको लागि ड्रइङ, डिजायन, लगत अनुमानतयार गर्दा अपाङ्गता भएका व्यक्तिलेनिर्बाध प्रयोग गर्न सकिने गरीभएपनि लैङ्गिक र बालमैत्रीतथासंवेदनशील संरचना निर्माण हुनेगरी स्वीकृत नहुने गरेको ।	स्थानीय तहकाभवन, भौतिक पूर्वाधार तथा अन्य संरचना निर्माणको लागि ड्रइङ, डिजायन, लगत अनुमानतयार गर्दा महिला , बालबालिका रअपाङ्गता भएका व्यक्तिलेनिर्बाध प्रयोग गर्न सकिने गरी लैङ्गिकबालमैत्रीतथासंवेदनशील संरचना निर्माण हुनेगरी स्वीकृत नहुने गरेको ।	स्थानीय तहकाभवन, भौतिक पूर्वाधार तथा अन्य संरचना निर्माणको लागि स्वीकृत ड्रइङ, डिजायन, लगत अनुमानतथा संरचना निर्माण भएपछि महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्तिलेनिर्बाध प्रयोग गर्न सकिने गरी लैङ्गिक, बालरअपाङ्ग मैत्री / संवेदनशील संरचनाकोड्रइङ , डिजायन भएको प्रमाण

६२	४.१.२स्थानीय तहकाभवन, भौतिक पुर्वाधार तथा संरचनाहरू, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सामाजिकपूर्वाधार सम्बन्धी भवन र अन्य संरचनाहरू निर्माण गर्दा महिला, अपाङ्गता भएकाव्यक्ति तथा बालमैत्रीयुक्त दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी निर्माण गरिएको छ। छैन ?	०-१	१	स्थानीय तहकाभवन, भौतिक पुर्वाधार तथा संरचनाहरू, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सामाजिकपूर्वाधार सम्बन्धी भवन र अन्य संरचनाहरू निर्माण गर्दा महिला, अपाङ्गता भएकाव्यक्ति तथा बालमैत्रीयुक्त दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी निर्माण हुने गरेको।	स्थानीय तहकाभवन, भौतिक पुर्वाधार तथा संरचनाहरू, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सामाजिकपूर्वाधार सम्बन्धी भवन र अन्य संरचनाहरूमध्ये केहीको मात्रनिर्माण गर्दा महिला, अपाङ्गता भएकाव्यक्ति तथा बालमैत्रीयुक्त दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी निर्माण हुने गरेको।	स्थानीय तहकाभवन, भौतिक पुर्वाधार तथा संरचनाहरू, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सामाजिकपूर्वाधार सम्बन्धी भवन र अन्य संरचनाहरू निर्माण गर्दा महिला, अपाङ्गता भएकाव्यक्ति तथा बालमैत्रीयुक्त दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी निर्माण हुने नगरेको।	स्थानीय तहकाभवन, भौतिक पुर्वाधार तथा संरचनाहरू, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सामाजिकपूर्वाधार सम्बन्धी भवन र अन्य संरचनाहरूका ड्रइङ , डिजायन र निर्मित संरचनाको कार्यसम्पन्न प्रतिवेदनहरू
६३	४.१.३स्थानीय तहले१५०० वर्गफिटभन्दा बढी प्लान्थ क्षेत्रफल भएका निजी तथा सार्वजनिक भवन तथासंरचना निर्माण सम्बन्धी नक्सा स्वीकृत गर्दा महिला, अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथाबालमैत्रीयुक्त दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी संरचना तयार गर्न निर्देशनदिने गरिएको छ। छैन ?	०-१	०.५	स्थानीय तहले१५०० वर्गफिटभन्दा बढी प्लान्थ क्षेत्रफल भएका निजी तथा सार्वजनिक भवन तथासंरचना निर्माण सम्बन्धी नक्सा स्वीकृत गर्दा महिला, अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथाबालमैत्रीयुक्त दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी संरचना तयार गर्न निर्देशनदिने गरेको।	स्थानीय तहले१५०० वर्गफिटभन्दा बढी प्लान्थ क्षेत्रफल भएका निजी तथा सार्वजनिक भवन तथासंरचना निर्माण सम्बन्धी नक्सा स्वीकृत गर्दा महिला, अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथाबालमैत्रीयुक्त दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी संरचना तयार गर्नुपर्ने नीति बनाएको तर कार्यान्वयन नभएको।	स्थानीय तहले१५०० वर्गफिटभन्दा बढी प्लान्थ क्षेत्रफल भएका निजी तथा सार्वजनिक भवन तथासंरचना निर्माण सम्बन्धी नक्सा स्वीकृत गर्दा महिला, अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथाबालमैत्रीयुक्त दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी संरचना तयार गर्न निर्देशनदिनेकुनै नीति नै नभएको र हालसम्म यस विषयमा नसोचिएको।	स्थानीय तहले१५०० वर्गफिटभन्दा बढी प्लान्थ क्षेत्रफल भएका निजी तथा सार्वजनिक भवन तथासंरचना निर्माण सम्बन्धी नक्सा स्वीकृत गर्दा महिला, अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथाबालमैत्रीयुक्त दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी संरचना तयार गर्न निर्देशनदिने नीति र स्वीकृत नक्साको प्रति

६४	४.१.४ स्थानीय तहले महिला तथा बञ्चितकरणमा परेको समुदायलाई लक्षित गरी परंपरागत तथा आधुनिक उर्जा (जन विद्युत, विभिन्न बैकल्पिक उर्जा स्रोतबाट प्राप्त हुने उर्जा, सुधारिएको चुलो आदि) को प्रयोग गर्न सकारात्मक वातावरण र प्रोत्साहन गर्ने आयोजनाहरू रहे। नरहेको ?	०-१	०	स्थानीय तहले महिला तथा बञ्चितकरणमा परेको समुदायलाई लक्षित गरी परंपरागत तथा आधुनिक उर्जा (जन विद्युत, विभिन्न बैकल्पिक उर्जा स्रोतबाट प्राप्त हुने उर्जा, सुधारिएको चुलो आदि) को प्रयोग गर्न सकारात्मक वातावरण र प्रोत्साहन गर्ने आयोजनाहरू रहेका।	स्थानीय तहले महिला तथा बञ्चितकरणमा परेको समुदायलाई लक्षित गरी आधुनिक उर्जा (जन विद्युत, विभिन्न बैकल्पिक उर्जा स्रोतबाट प्राप्त हुने उर्जा, सुधारिएको चुलो आदि) को प्रयोग गर्ने सोच बनाएको तर सकारात्मक वातावरण र प्रोत्साहन गर्ने आयोजनाहरू नरहेको।	स्थानीय तहले महिला तथा बञ्चितकरणमा परेको समुदायलाई लक्षित गरी परंपरागत तथा आधुनिक उर्जा (जन विद्युत, विभिन्न बैकल्पिक उर्जा स्रोतबाट प्राप्त हुने उर्जा, सुधारिएको चुलो आदि) को प्रयोग गर्न नीति तथा सकारात्मक वातावरण र प्रोत्साहन गर्ने आयोजनाहरू समेत नरहेको।	स्थानीय तहले महिला तथा बञ्चितकरणमा परेको समुदायलाई लक्षित गरी परंपरागत तथा आधुनिक उर्जा (जन विद्युत, विभिन्न बैकल्पिक उर्जा स्रोतबाट प्राप्त हुने उर्जा, सुधारिएको चुलो आदि) को प्रयोग गर्न सकारात्मक वातावरण र प्रोत्साहन गर्ने नीति तथा आयोजनाहरू
४.२. प्रजनन् स्वास्थ्य							
६५	४.२.१ गर्भवतीमहिलालाई जोखिमयुक्त, खतरायुक्त काममा नलगाउने गरी वार्षिक नीति र कार्यक्रममा प्रजनन् स्वास्थ्य सम्बन्धी नीति र कार्यक्रम समावेश भए। नभएको ?	०-१	०	गर्भवतीमहिलालाई जोखिमयुक्त, खतरायुक्त काममा नलगा गरी वार्षिक नीति र कार्यक्रममा प्रजनन् स्वास्थ्य सम्बन्धी नीति र कार्यक्रम समावेश गरी सो नीति कार्यान्वयन गरिएको।	गर्भवतीमहिलालाई जोखिमयुक्त, खतरायुक्त काममा नलगाउने गरी वार्षिक नीति र कार्यक्रममा प्रजनन् स्वास्थ्य सम्बन्धी नीति र कार्यक्रम समावेश भएको तर कार्यान्वयन नभएको।	गर्भवतीमहिलालाई जोखिमयुक्त, खतरायुक्त काममा गलगाउने नीति तथा यसको कार्यान्वयन केहीपनि नभएको।	गर्भवतीमहिलालाई जोखिमयुक्त, खतरायुक्त काममा नलगाउने नीति र यसको अनुगमन प्रतिवेदन

६६	४.२.२स्थानीय तहको कार्यालय, अस्पताल वा स्वास्थ्य चौकी र सम्भव भएका सार्वजनिकस्थलहरुमा बच्चालाईस्तनपानका निमित्त अलग्गै कक्ष र समयको व्यवस्था र सो को व्यवस्थापन गरिएको छ। छैन ?	०-१	०.५	स्थानीय तहको कार्यालय , अस्पताल वा स्वास्थ्य चौकी र सम्भव भएका सार्वजनिकस्थलहरुमा बच्चालाईस्तनपानका निमित्त अलग्गै कक्ष र समयको व्यवस्था र सो को व्यवस्थापन गरिएको ।	स्थानीय तहको कार्यालय , अस्पताल वा स्वास्थ्य चौकी र सम्भव भएका सार्वजनिकस्थलहरुमा बच्चालाईस्तनपानका निमित्त अलग्गै कक्ष र समयको व्यवस्था गर्ने नीति रहेको तर कार्यान्वयन नभएको ।	स्थानीय तहको कार्यालय , अस्पताल वा स्वास्थ्य चौकी र सम्भव भएका सार्वजनिकस्थलहरुमा बच्चालाईस्तनपानका निमित्त अलग्गै कक्ष र समयको व्यवस्था सम्बन्धी नीति तथा यसको व्यवस्थापन केहीपनि नभएको ।	स्थानीय तहको कार्यालय , अस्पताल वा स्वास्थ्य चौकी र सम्भव भएका सार्वजनिकस्थलहरुमा बच्चालाईस्तनपानका निमित्त अलग्गै कक्ष र समयको व्यवस्था गर्ने नीति र यसको अनुगमन प्रतिवेदन
६७	४.२.३परिवार नियोजन, मातृ शिशु कल्याण, विस्तारित खोप, पोषण, जनसंख्या शिक्षा र जनस्वास्थ्य सम्बन्धीकार्यक्रम लगायत महिलाहरुको स्वास्थ्य सुधार सम्बन्धी विशेष कार्यक्रमहरुसंचालन गरिएका छन् ?	०-१	०.५	परिवार नियोजन, मातृ शिशु कल्याण, विस्तारित खोप, पोषण, जनसंख्या शिक्षा र जनस्वास्थ्य सम्बन्धीकार्यक्रम लगायत महिलाहरुको स्वास्थ्य सुधार सम्बन्धी विशेष कार्यक्रमहरुसंचालन गरिएका ।	परिवार नियोजन, मातृ शिशु कल्याण, विस्तारित खोप, पोषण, जनसंख्या शिक्षा र जनस्वास्थ्य सम्बन्धीकार्यक्रम लगायत महिलाहरुको स्वास्थ्य सुधार सम्बन्धी केही विशेष कार्यक्रमहरु मात्र संचालन भएका ।	परिवार नियोजन, मातृ शिशु कल्याण, विस्तारित खोप, पोषण, जनसंख्या शिक्षा र जनस्वास्थ्य सम्बन्धीकार्यक्रम लगायत महिलाहरुको स्वास्थ्य सुधार सम्बन्धी कुनैपनि विशेष कार्यक्रमहरुसंचालित नभएका ।	सुत्केरी हुँदाको स्वास्थ्य अवस्था सुधार गर्न, किशोरीहरुको लागि प्रजनन र यौन शिक्षा आदानप्रदान गर्न, एचआईभी एड्स, स्तनक्यान्सर, पाठेघरको क्यान्सर र आङ्ग खस्ने अवस्था सुधार गर्ने र स्वास्थ्यशिविरहरु राख्ने जस्ता महिलाको स्वास्थ्य सुधार सम्बन्धी कार्यक्रम संख्या र पटक तथा सहभागी संख्या

६८	४.२.४ महिला, गरिब, निमुखा र बञ्चितिकरणमा परेका व्यक्तिहरूको स्वास्थ्य बिमा गर्न सहजीकरण र सहयोगगर्ने कार्यक्रम र बजेट भए। नभएको ?	०-१	०	महिला, गरिब, निमुखा र बञ्चितिकरणमा परेका व्यक्तिहरूको स्वास्थ्य बिमा गर्न सहजीकरण र सहयोगगर्ने कार्यक्रम र बजेट कार्यान्वयनमा रहेको।	महिला, गरिब, निमुखा र बञ्चितिकरणमा परेका व्यक्तिहरूको स्वास्थ्य बिमा गर्न सहजीकरण र सहयोगगर्ने कार्यक्रम भएपनि बजेट विनियोजन नभएको।	महिला, गरिब, निमुखा र बञ्चितिकरणमा परेका व्यक्तिहरूको स्वास्थ्य बिमा गर्न सहजीकरण र सहयोगगर्ने कार्यक्रम र बजेट नभएको।	महिला, गरिब, निमुखा र बञ्चितिकरणमा परेका व्यक्तिहरूको स्वास्थ्य बिमा गर्न सहजीकरण र सहयोगगर्ने चालु वर्षको कार्यक्रम र बजेट भएको प्रति र गतवर्षको समीक्षा प्रतिवेदन
४.३. शिक्षा कार्यक्रम ४							
६९	४.३.१ स्थानीय तहले आफ्नो पालिका भित्रका विद्यालय जाने उमेरका सबै बालबालिकालाई विद्यालयमा भर्नागराउने प्रवन्ध मिलाए। नमिलाएको ?	०-१	१	स्थानीय तहले आफ्नो पालिका भित्रका विद्यालय जाने उमेरका सबै बालबालिकालाई विद्यालयमा भर्नागराउने प्रवन्ध मिलाएको।	स्थानीय तहले आफ्नो पालिका भित्रका विद्यालय जाने उमेरका सबै बालबालिकालाई विद्यालयमा भर्नागराउने नीति भएपनि पर्याप्त प्रयास नभएको।	स्थानीय तहले आफ्नो पालिका भित्रका विद्यालय जाने उमेरका सबै बालबालिकालाई विद्यालयमा भर्नागराउने प्रवन्ध नमिलाएको।	स्थानीय तहले आफ्नो पालिका भित्रका विद्यालय जाने उमेरका सबै बालबालिकालाई विद्यालयमा भर्नागराउने निर्णय तथा यसको कार्यान्वयन प्रतिवेदन

७०	४.३.२स्थानीय तहलेआफ्नो पालिका भित्रका आर्थिक अवस्था कमजोर भएका परिवारका बालिका तथा वञ्चितिकरणमा परेका समुदायकासवै बालबालिकालाई दिवा खाजा, निशुल्क पाठ्यपुस्तक र शैक्षिक सामग्री तथा पोसाक उपलब्ध गराउन छात्रवृत्तिकोव्यवस्था गरी निष्पक्ष वितरण हुने प्रवन्ध मिलाए। नमिलाएको ?	०-१	०.५	स्थानीय तहलेआफ्नो पालिका भित्रका आर्थिक अवस्था कमजोर भएका परिवारका बालिका तथा वञ्चितिकरणमा परेका समुदायकासवै बालबालिकालाई दिवा खाजा, निशुल्क पाठ्यपुस्तक र शैक्षिक सामग्री तथा पोसाक उपलब्ध गराउन छात्रवृत्तिकोव्यवस्था गरी निष्पक्ष वितरण हुने प्रवन्ध मिलाएको।	स्थानीय तहलेआफ्नो पालिका भित्रका आर्थिक अवस्था कमजोर भएका केही परिवारका बालिका तथा वञ्चितिकरणमा परेका समुदायकाकेही बालबालिकालाई दिवा खाजा, निशुल्क पाठ्यपुस्तक र शैक्षिक सामग्री तथा पोसाक उपलब्ध गराउन छात्रवृत्तिकोव्यवस्था गरी निष्पक्ष वितरण हुने प्रवन्ध मिलाएको।	स्थानीय तहलेआफ्नो पालिका भित्रका आर्थिक अवस्था कमजोर भएका परिवारका बालिका तथा वञ्चितिकरणमा परेका समुदायकाकुनै बालबालिकालाई पनि दिवा खाजा, निशुल्क पाठ्यपुस्तक र शैक्षिक सामग्री तथा पोसाक उपलब्ध गराउन छात्रवृत्तिकोव्यवस्था गरी निष्पक्ष वितरण हुने प्रवन्ध नमिलाएको।	स्थानीय तहलेआफ्नो पालिका भित्रका आर्थिक अवस्था कमजोर भएका परिवारका बालिका तथा वञ्चितिकरणमा परेका समुदायकासवै बालबालिकालाई दिवा खाजा, निशुल्क पाठ्यपुस्तक र शैक्षिक सामग्री तथा पोसाक उपलब्ध गराउन छात्रवृत्तिकोव्यवस्था गरी निष्पक्ष वितरण हुने प्रवन्ध मिलाउने कार्यक्रम तथा कार्यान्वयन प्रतिवेदन
७१	४.३.३निरक्षर महिलाहरूको लागिशिक्षा सम्बन्धी विशेष कार्यक्रमहरू संचालित भए। नभएका ? (जस्तै: अभिभावकशिक्षा, प्रौढ तथा किशोरी कक्षाहरू, साथी शिक्षा, कार्यमूलक प्रौढ शिक्षा, बच्चादेखि बच्चा कक्षा, आदि) (कार्यक्रम संख्या र पटक तथा सहभागी संख्या)	०-१	०	निरक्षर महिलाहरूको लागिशिक्षा सम्बन्धी विशेष कार्यक्रमहरू अभिभावकशिक्षा, प्रौढ तथा किशोरी कक्षाहरू, साथी शिक्षा, कार्यमूलक प्रौढ शिक्षा, बच्चादेखि बच्चा कक्षा, आदि संचालन भएका।	निरक्षर महिलाहरूको लागिशिक्षा सम्बन्धी विशेष कार्यक्रमहरू अभिभावकशिक्षा, प्रौढ तथा किशोरी कक्षाहरू, साथी शिक्षा, कार्यमूलक प्रौढ शिक्षा, बच्चादेखि बच्चा कक्षा, आदि संचालन गर्ने नीति भएपनि बजेट विनियोजन नभएको।	निरक्षर महिलाहरूको लागिशिक्षा सम्बन्धी विशेष कार्यक्रमहरू अभिभावकशिक्षा, प्रौढ तथा किशोरी कक्षाहरू, साथी शिक्षा, कार्यमूलक प्रौढ शिक्षा, बच्चादेखि बच्चा कक्षाआदि कुनैपनि संचालन नभएको।	निरक्षर महिलाहरूको लागिशिक्षा सम्बन्धी विशेष कार्यक्रमहरू अभिभावकशिक्षा, प्रौढ तथा किशोरी कक्षाहरू, साथी शिक्षा, कार्यमूलक प्रौढ शिक्षा, बच्चादेखि बच्चा कक्षाआदि संचालनको उपस्थिति र चनुगमन प्रतिवेदन

७२	४.३.४ विद्यालयमा छात्र र छात्राको लागि छुट्टा छुट्टै शौचालय, किशोरी छात्राको लागी प्याड र यौन शिक्षा तथा सहजीकरण कार्यक्रम संचालन हुने गरे। नगरेको ?	०-१	१	विद्यालयमा छात्र र छात्राको लागि छुट्टा छुट्टै शौचालय, किशोरी छात्राको लागी प्याड र यौन शिक्षा तथा सहजीकरण कार्यक्रम संचालन हुने गरेको।	केही विद्यालयमा छात्र र छात्राको लागि छुट्टा छुट्टै शौचालय, किशोरी छात्राको लागी प्याड र यौन शिक्षा तथा सहजीकरण सम्बन्धी सिमित कार्यक्रम संचालन हुने गरेको।	विद्यालयमा छात्र र छात्राको लागि छुट्टा छुट्टै शौचालय, किशोरी छात्राको लागी प्याड र यौन शिक्षा तथा सहजीकरण जस्ता कुनै कार्यक्रम संचालन हुने नगरेको।	विद्यालयमा छात्र र छात्राको लागि छुट्टा छुट्टै शौचालय, किशोरी छात्राको लागी प्याड र यौन शिक्षा तथा सहजीकरण कार्यक्रम संचालन तथा अनुगमनका प्रतिवेदनहरू
४.४.खानेपानी तथासरसफाइ ४							
७३	४.४.१ गाउँपालिका /नगरपालिकामा सफा पिउने पानी, सफासँग हात धुने व्यवस्था, महिला र पुरुषका लागि अलगगै शौचालयको व्यवस्था, र स्थानीटाइजरको उपयोग गर्ने प्रवन्ध भए। नभएको ?	०-१	१	गाउँपालिका /नगरपालिकामा सफा पिउने पानी, सफासँग हात धुने व्यवस्था, महिला र पुरुषका लागि अलगगै शौचालयको व्यवस्था, र स्थानीटाइजरको उपयोग गर्ने प्रवन्ध भएको।	गाउँपालिका /नगरपालिकामा सफा पिउने पानी, सफासँग हात धुने व्यवस्था, महिला र पुरुषका लागि एउटै शौचालयको व्यवस्थाभएको।	गाउँपालिका /नगरपालिकामा सफा पिउने पानी, सफासँग हात धुने व्यवस्था, महिला र पुरुषका लागि अलगगै शौचालयको व्यवस्था, र स्थानीटाइजरको उपयोग गर्ने प्रवन्ध नभएको।	गाउँपालिका /नगरपालिकामा सफा पिउने पानी, सफासँग हात धुने व्यवस्था, महिला र पुरुषका लागि अलगगै शौचालयको व्यवस्था, र स्थानीटाइजरको उपयोग गर्ने प्रवन्ध भए /नभएको अनुगमन गर्ने
७४	४.४.२ स्थानीय तहको आयोजना तथा स्थानीय महिलाहरूको सक्रिय सहभागितामा वडा वडामा खुला दिसामुखत पालिका, घरघरमा शौचालय, डाँडा र गौडामा पोखरी, टोल सफाइ अभियान जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन हुने गरे। नगरेको ?	०-१	०.५	स्थानीय तहको आयोजना तथा स्थानीय महिलाहरूको सक्रिय सहभागितामा वडा वडामा खुला दिसामुखत पालिका, घरघरमा शौचालय, डाँडा र गौडामा पोखरी, टोल सफाइ अभियान जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन हुने गरेको।	स्थानीय तहको आयोजना तथा स्थानीय महिलाहरूको सक्रिय सहभागितामाकेही वडामा खुला दिसामुखत पालिका, घरघरमा शौचालय, डाँडा र गौडामा पोखरी, टोल सफाइ अभियान जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन भएको।	स्थानीय तहको आयोजना तथा स्थानीय महिलाहरूको सक्रिय सहभागितामा वडा वडामा खुला दिसामुखत पालिका, घरघरमा शौचालय, डाँडा र गौडामा पोखरी, टोल सफाइ अभियान जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन हुने नगरेको।	स्थानीय तहको आयोजना तथा स्थानीय महिलाहरूको सक्रिय सहभागितामा वडा वडामा खुला दिसामुखत पालिका, घरघरमा शौचालय, डाँडा र गौडामा पोखरी, टोल सफाइ अभियान जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने बजेट र संचालन प्रतिवेदन

७५	४.४.३ कुहिने र नकुहिने घरायसी फोहोर छुट्याउने व्यवस्था, फोहोर संकलन तथा विसर्जन, घरघरमा भान्छाको फोहोर र पानीबाट करेसा वाली तथा गमला र फुलबारी जस्ता कार्यक्रममा महिला र पुरुषको समान सहभागिता हुनुपर्ने जस्ता चेतना अभिवृद्धि कार्यक्रम सञ्चालन हुने गरे। नगरेको ?	०-१	१	कुहिने र नकुहिने घरायसी फोहोर छुट्याउने व्यवस्था, फोहोर संकलन तथा विसर्जन, घरघरमा भान्छाको फोहोर र पानीबाट करेसा वाली तथा गमला र फुलबारी जस्ता कार्यक्रममा महिला र पुरुषको समान सहभागिता हुनुपर्ने जस्ता चेतना अभिवृद्धि कार्यक्रम सञ्चालन हुने गरेको।	कुहिने र नकुहिने घरायसी फोहोर छुट्याउने व्यवस्था, फोहोर संकलन तथा विसर्जन, घरघरमा भान्छाको फोहोर र पानीबाट करेसा वाली तथा गमला र फुलबारी जस्ता कार्यक्रममा महिला र पुरुषको समान सहभागिता हुनुपर्ने जस्ता चेतना अभिवृद्धि कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने बजेट तथा कार्यक्रम रहेको तर कार्यान्वयन नभएको।	कुहिने र नकुहिने घरायसी फोहोर छुट्याउने व्यवस्था, फोहोर संकलन तथा विसर्जन, घरघरमा भान्छाको फोहोर र पानीबाट करेसा वाली तथा गमला र फुलबारी जस्ता कार्यक्रममा महिला र पुरुषको समान सहभागिता हुनुपर्ने जस्ता चेतना अभिवृद्धि कार्यक्रम सञ्चालन हुने नगरेको।	कुहिने र नकुहिने घरायसी फोहोर छुट्याउने व्यवस्था, फोहोर संकलन तथा विसर्जन, घरघरमा भान्छाको फोहोर र पानीबाट करेसा वाली तथा गमला र फुलबारी जस्ता कार्यक्रममा महिला र पुरुषको समान सहभागिता हुनुपर्ने जस्ता चेतना अभिवृद्धि कार्यक्रमको स्वीकृत बजेट र सञ्चालन प्रतिवेदन
७६	४.४.४ महिलाहरू बढीमात्रामा संलग्न हुने कार्यमा सफापानीको सहज व्यवस्थाका लागि स्थानीय महिलाहरूको सक्रिय सहभागितामा आकासेपानी संकलन र भण्डारण, परंपरागत इनार र कुवाको पुनर्जीविकरण र रिचार्जिङ कार्यक्रम सञ्चालन हुने गरे। नगरेको ?	०-१	०	महिलाहरू बढीमात्रामा संलग्न हुने कार्यमा सफापानीको सहज व्यवस्थाका लागि स्थानीय महिलाहरूको सक्रिय सहभागितामा आकासेपानी संकलन र भण्डारण, परंपरागत इनार र कुवाको पुनर्जीविकरण र रिचार्जिङ कार्यक्रम सञ्चालन हुने नगरेको।	महिलाहरू बढीमात्रामा संलग्न हुने कार्यमा सफापानीको सहज व्यवस्थाका लागि स्थानीय महिलाहरूको सक्रिय सहभागितामा आकासेपानी संकलन र भण्डारण, परंपरागत इनार र कुवाको पुनर्जीविकरण र रिचार्जिङ कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने कार्यक्रम रहेको तर कार्यान्वयन नभएको।	महिलाहरू बढीमात्रामा संलग्न हुने कार्यमा सफापानीको सहज व्यवस्थाका लागि स्थानीय महिलाहरूको सक्रिय सहभागितामा आकासेपानी संकलन र भण्डारण, परंपरागत इनार र कुवाको पुनर्जीविकरण र रिचार्जिङ कार्यक्रम सञ्चालन हुने नगरेको।	स्थानीय महिलाहरूको सक्रिय सहभागितामा आकासेपानी संकलन र भण्डारण, परंपरागत इनार र कुवाको पुनर्जीविकरण र रिचार्जिङ कार्यक्रम सञ्चालन बजेट र प्रतिवेदन
४.५. स्वरोजगार तथा आय आर्जन र बजार व्यवस्थापन ४							

७७	४.५.१ स्थानीय सरकारको योजना तर्जुमा गर्दा बेरोजगार तथा गरीबीको नक्साङ्कनको समेत आधार लिई महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ हुने स्वरोजगारमूलक, आयमूलक र सीपमूलक कार्यक्रमहरू राख्ने र वार्षिक बजेटमा समावेश गरी कार्यान्वयन गरिएको छ। छैन ?	०-१	०.५	स्थानीय सरकारको योजना तर्जुमा गर्दा बेरोजगार तथा गरीबीको नक्साङ्कनको समेत आधार लिई महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ हुने स्वरोजगारमूलक, आयमूलक र सीपमूलक कार्यक्रमहरू राख्ने गरिएको र वार्षिक बजेटमा समावेश गरी कार्यान्वयन गरिएको।	स्थानीय सरकारको योजना तर्जुमा गर्दा बेरोजगार तथा गरीबीको नक्साङ्कनको समेत आधार लिई महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ हुने स्वरोजगारमूलक, आयमूलक र सीपमूलक केही कार्यक्रमहरू राख्ने गरिएको तर वार्षिक बजेटमा समावेश गरी कार्यान्वयन भएको।	स्थानीय सरकारको योजना तर्जुमा गर्दा बेरोजगार तथा गरीबीको नक्साङ्कनको समेत आधार लिई महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ हुने स्वरोजगारमूलक, आयमूलक र सीपमूलक कुनै कार्यक्रम राख्ने नगरिएको।	स्थानीय सरकारको योजना तर्जुमा गर्नु अगाडि बेरोजगार तथा गरीबीको नक्साङ्कनको समेत आधार लिई महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ हुने स्वरोजगारमूलक, आयमूलक र सीपमूलक कार्यक्रमको विषयवस्तु, बजेट तथा संख्या
७८	४.५.२ स्थानीय सरकारले स्वरोजगार तथा वैदेशिक रोजगारीमा जाने महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायको क्षमता विकासको लागि कार्यक्रमहरू तय गरी कार्यान्वयन गर्ने गरे। नगरेको ? (कार्यक्रम संख्या र उपस्थिति)	०-१	०.५	स्थानीय सरकारले स्वरोजगार तथा वैदेशिक रोजगारीमा जाने महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायको क्षमता विकासको लागि कार्यक्रमहरू तय गरी कार्यान्वयन गर्ने गरेको।	स्थानीय सरकारले स्वरोजगार तथा वैदेशिक रोजगारीमा जाने महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायको क्षमता विकासको लागि कार्यक्रमहरू तय गरेको तर कार्यान्वयन नभएको।	स्थानीय सरकारले स्वरोजगार तथा वैदेशिक रोजगारीमा जाने महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायको क्षमता विकासको लागि कार्यक्रमहरू तय नगरेको र कुनै त्यस्ता कार्यक्रम कार्यान्वयन नभएको।	स्थानीय सरकारले स्वरोजगार तथा वैदेशिक रोजगारीमा जाने महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायको क्षमता विकासको लागि गरिएका कार्यक्रमहरूको संख्या र उपस्थिति तथा स्वीकृत , कार्यक्रम
७९	४.५.३ ग्रामीण महिला प्राविधिकहरू (पशु सेवा, कृषि, स्वास्थ्य र पूर्वाधार सम्बन्धी प्राविधिक) र सामाजिक परिचालक तयार गर्ने गरे। नगरेको ? (मनोनयन, नियुक्ति वा गठन र तालिमसम्बन्धी सुचकौंका)	०-१	०.५	ग्रामीण महिला प्राविधिकहरू (पशु सेवा, कृषि, स्वास्थ्य र पूर्वाधार सम्बन्धी प्राविधिक) र सामाजिक परिचालक तयार गर्ने गरेको।	ग्रामीण महिला प्राविधिकहरू (पशु सेवा, कृषि, स्वास्थ्य र पूर्वाधार सम्बन्धी प्राविधिक) र सामाजिक परिचालक तयार गर्ने नीति रहेको तर कार्यान्वयन नभएको।	ग्रामीण महिला प्राविधिकहरू (पशु सेवा, कृषि, स्वास्थ्य र पूर्वाधार सम्बन्धी प्राविधिक) र सामाजिक परिचालक तयार गर्ने नगरेको।	ग्रामीण महिला प्राविधिकहरू (पशु सेवा, कृषि, स्वास्थ्य र पूर्वाधार सम्बन्धी प्राविधिक) र सामाजिक परिचालक तयार गर्ने गर्ने निर्णय र मनोनयन, नियुक्ति वा गठन र तालिमसम्बन्धी विवरण

८०	४.५.४ गरिब तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायको पहुँच र क्रयशक्ति अनुरूप सुपथमूल्य सहकारी पसलहरूको व्यवस्थापनमा पालिकाको कार्यक्रम कार्यान्वयन भए। नभएको ?	०-१	१	गरिब तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायको पहुँच र क्रयशक्ति अनुरूप सुपथमूल्य सहकारी पसलहरूको व्यवस्थापनमा पालिकाको कार्यक्रम कार्यान्वयन भएको।	गरिब तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायको पहुँच र क्रयशक्ति अनुरूप सुपथमूल्य सहकारी पसलहरूको व्यवस्थापनमा पालिकाको कार्यक्रम भएको तर कार्यान्वयन नभएको।	गरिब तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायको पहुँच र क्रयशक्ति अनुरूप सुपथमूल्य सहकारी पसलहरूको व्यवस्थापनमा पालिकाको कार्यक्रम नभएको।	गरिब तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायको पहुँच र क्रयशक्ति अनुरूप सुपथमूल्य सहकारी पसलहरूको व्यवस्थापनमा पालिकाको कार्यक्रम र अनुगमन प्रतिवेदन
----	---	-----	---	---	--	--	--

मुख्य सूचक सहायक सूचक र सूचकहरू	सूचकको अङ्क	प्रासाङ्ग	१ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था ५.	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार	
५ सुशासन तथा उत्तरदायित्व २०							
५.१. सुशासन ४							
८१	५.१.१ स्थानीय तहले स्थानीय सेवा प्रवाह, विकास निर्माण र स्थानीय शासनका विषयमा कार्यपालिका तथा सभाबाट नीति, कानून जारी गरी सोही कानून बमोजिम सम्बन्धित अधिकारीबाट निर्णय गरी कामकाज गर्ने गरेको वा तदर्थ निर्णय गरी कामकाज हुने गरेको ?	०-१	०.५	स्थानीय तहले स्थानीय सेवा प्रवाह, विकास निर्माण र स्थानीय शासनका विषयमा कार्यपालिका तथा सभाबाट नीति, कानून जारी गरी सोही कानून बमोजिम सम्बन्धित अधिकारीबाट निर्णय गरी कामकाज गर्ने गरेको।	स्थानीय तहले स्थानीय सेवा प्रवाह, विकास निर्माण र स्थानीय शासनका विषयमा कार्यपालिका तथा सभाबाट नीति, कानून जारी गरेपनि सम्बन्धित अधिकारीबाट तदर्थ निर्णय गरी कामकाज हुने गरेको।	स्थानीय तहले स्थानीय सेवा प्रवाह, विकास निर्माण र स्थानीय शासनका विषयमा तदर्थ निर्णय गरी कामकाज हुने गरेको।	स्थानीय तहले स्थानीय सेवा प्रवाह, विकास निर्माण र स्थानीय शासनका विषयमा कार्यपालिका तथा सभाबाट नीति, कानून जारी र कानून बमोजिम सम्बन्धित अधिकारीबाट भएका निर्णय

८२	५.१.२ स्थानीय तहले विधिको शासन, व्यापक जनसहभागिता, भ्रष्टाचार विरुद्ध शून्य सहनशीलता, सेवा प्रवाहमा निश्पक्षता र महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई अग्राधिकार जस्ता नीति कार्यान्वयनमा ल्याए। नल्याएको ?	०-१	०.५	स्थानीय तहले विधिको शासन, व्यापक जनसहभागिता, भ्रष्टाचार विरुद्ध शून्य सहनशीलता, सेवा प्रवाहमा निश्पक्षता र महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई अग्राधिकार जस्ता नीति कार्यान्वयनमा ल्याएको।	स्थानीय तहले विधिको शासन, व्यापक जनसहभागिता, भ्रष्टाचार विरुद्ध शून्य सहनशीलता, सेवा प्रवाहमा निश्पक्षता र महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई अग्राधिकार जस्ता केही नीतिमात्र कार्यान्वयनमा ल्याएको।	स्थानीय तहले विधिको शासन, व्यापक जनसहभागिता, भ्रष्टाचार विरुद्ध शून्य सहनशीलता, सेवा प्रवाहमा निश्पक्षता र महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई अग्राधिकार जस्ता कुनै नीति कार्यान्वयनमा नल्याएको।	स्थानीय तहले विधिको शासन, व्यापक जनसहभागिता, भ्रष्टाचार विरुद्ध शून्य सहनशीलता, सेवा प्रवाहमा निश्पक्षता र महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई अग्राधिकार जस्ता नीति र कार्यान्वयन प्रतिवेदन नल्याएको।
८३	५.१.३ महिला विकासकालागि भएका वेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाहवटा प्रतिवद्धताहरूका क्षेत्रमा कार्यक्रमतय गरी कार्यान्वयन गर्ने गरेको छ ? (कार्यक्रम संख्या र उपस्थिति)	०-१	०	महिला विकासकालागि भएका वेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाहवटा प्रतिवद्धताहरूका क्षेत्रमा कार्यक्रमतय गरी कार्यान्वयन गर्ने गरेको।	महिला विकासकालागि भएका वेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाहवटा प्रतिवद्धताहरूका क्षेत्रमा कार्यक्रमतय भएपनि कार्यान्वयन नभएको।	महिला विकासकालागि भएका वेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाहवटा प्रतिवद्धताका क्षेत्रमा कुनै कार्यक्रमतय नभएको तथा कुनै कार्यान्वयन नभएको।	महिला विकासकालागि भएका वेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाहवटा प्रतिवद्धताहरूका क्षेत्रमा स्वीकृत तथा सञ्चालित कार्यक्रमसंख्या र उपस्थिति
८४	५.१.४ संयुक्तराष्ट्रसङ्घीय बाल अधिकार महासन्धी, १९८९ मा गरिएको प्रतिवद्धता कार्यान्वयनगर्न कार्यक्रमहरूमा रकम विनियोजन गरी कार्यक्रमहरू समयैमा सम्पन्न गरेको छ ?	०-१	१	संयुक्तराष्ट्रसङ्घीय बाल अधिकार महासन्धी, १९८९ मा गरिएको प्रतिवद्धता कार्यान्वयनगर्न कार्यक्रमहरूमा रकम विनियोजन गरी कार्यक्रमहरू समयैमा सम्पन्न गर्ने गरेको।	संयुक्तराष्ट्रसङ्घीय बाल अधिकार महासन्धी, १९८९ मा गरिएको प्रतिवद्धता कार्यान्वयनगर्न कार्यक्रमहरूमा रकम विनियोजन भएपनि कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन नभएको।	संयुक्तराष्ट्रसङ्घीय बाल अधिकार महासन्धी, १९८९ मा गरिएको प्रतिवद्धता कार्यान्वयनगर्नेकुनै कार्यक्रममा रकम विनियोजन नभएको र हालसम्म कुनै कार्यक्रम नभएको।	संयुक्तराष्ट्रसङ्घीय बाल अधिकार महासन्धी, १९८९ मा गरिएको प्रतिवद्धता कार्यान्वयनगर्ने कार्यक्रममा विनियोजित बजेट तथा कार्यक्रम संख्या, कार्यक्रम संचालन भएको संख्या र उपस्थिति
५.२. उत्तरदायित्व रजवाफदेहिता ४							

८७	५.२.३ स्थानीयसरकारले गर्ने सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण कार्यक्रममा बन्चितिकरणमा परेका व्यक्ति तथासमुदायको तर्फबाट स्थानीय सरकारले लिएको नीति तथा कार्यक्रम र सो को कार्यान्वयकाविषयमा आवाज उठ्ने गरे । नगरेको र यसरी उठेका प्रश्न उपर स्थानीय सरकारबाट सम्बोधन हुने गरे । नगरेको ?	०-१	०	स्थानीयसरकारले गर्ने सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण कार्यक्रममा बन्चितिकरणमा परेका व्यक्ति तथासमुदायको तर्फबाट स्थानीय सरकारले लिएको नीति तथा कार्यक्रम र सो को कार्यान्वयकाविषयमा उठेका प्रश्न उपर स्थानीय सरकारबाट सम्बोधन हुने गरेको ।	स्थानीयसरकारले गर्ने सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण कार्यक्रममा बन्चितिकरणमा परेका व्यक्ति तथासमुदायको तर्फबाट स्थानीय सरकारले लिएको नीति तथा कार्यक्रम र सो को कार्यान्वयकाविषयमा उठेका प्रश्नमध्ये केहीकोमात्र स्थानीय सरकारबाट सम्बोधन हुने गरेको ।	स्थानीयसरकारले गर्ने सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण कार्यक्रममा बन्चितिकरणमा परेका व्यक्ति तथासमुदायको तर्फबाट स्थानीय सरकारले लिएको नीति तथा कार्यक्रम र सो को कार्यान्वयकाविषयमा आवाज उठ्ने गरे पनि यसमा स्थानीय सरकारबाट सम्बोधन हुने नगरेको ।	स्थानीयसरकारले गर्ने सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण कार्यक्रममा बन्चितिकरणमा परेका व्यक्ति तथासमुदायको तर्फबाट स्थानीय सरकारले लिएको नीति तथा कार्यक्रम र सो को कार्यान्वयकाविषयमा आवाज उठेका प्रश्न र त्यसमा स्थानीय सरकारबाट सम्बोधनको अभिलेख
८८	५.२.४ स्थानीय सरकारका जनप्रतिनिधि र कर्मचारीको आचार संहिता स्वीकृत गरी कार्यान्वयनमा ल्याए । नल्याएको ?	०-१	०	स्थानीय सरकारका जनप्रतिनिधि र कर्मचारीको आचार संहिता स्वीकृत गरी कार्यान्वयनमा ल्याएको ।	स्थानीय सरकारका जनप्रतिनिधि र कर्मचारीको आचार संहिता स्वीकृत गरे पनि कार्यान्वयनमा आइनसकेको ।	स्थानीय सरकारका जनप्रतिनिधि र कर्मचारीको आचार संहिता स्वीकृत गरी कार्यान्वयनमा नल्याएको ।	स्थानीय सरकारका जनप्रतिनिधि र कर्मचारीको स्वीकृत आचार संहिता
८९	५.३. सूचना तथा संचार ४						

	५.३.१ स्थानीयसरकारले नियमितरूपमा समग्र वार्षिक योजना तथा कार्यक्रमको सार्वजनिक गर्ने गरे । नगरेकोर महिला, बालबालिका र आदिवासी जनजाति, मधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग, दलित, अपाङ्गता भएकाव्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिकलाई लक्षित गरेर राखेको कार्यक्रम तथा बजेट सरोकारवालाले थाहा पाउनेगरी सार्वजनिकगरे । नगरेको ?	०-१	०	स्थानीयसरकारले नियमितरूपमा समग्र वार्षिक योजना तथा कार्यक्रमको सार्वजनिक गर्ने गरेकोर महिला, बालबालिका र आदिवासी जनजाति, मधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग, दलित, अपाङ्गता भएकाव्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिकलाई लक्षित गरेर राखेको कार्यक्रम तथा बजेट सरोकारवालाले थाहा पाउनेगरी सार्वजनिकगरेको ।	स्थानीयसरकारले नियमितरूपमा समग्र वार्षिक योजना तथा कार्यक्रमको सार्वजनिक गर्ने गरे पनि महिला, बालबालिका र आदिवासी जनजाति, मधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग, दलित, अपाङ्गता भएकाव्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिकलाई लक्षित गरेर राखेको कार्यक्रम तथा बजेट सरोकारवालाले थाहा पाउनेगरी सार्वजनिकनगरेको ।	स्थानीयसरकारले नियमितरूपमा समग्र वार्षिक योजना तथा कार्यक्रमको सार्वजनिक गर्ने नगरेकोर महिला, बालबालिका र आदिवासी जनजाति, मधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग, दलित, अपाङ्गता भएकाव्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिकलाई लक्षित गरेर राखेको कार्यक्रम तथा बजेट सरोकारवालाले थाहा पाउनेगरी सार्वजनिकनगरेको ।	स्थानीयसरकारले नियमितरूपमा समग्र गरेको वार्षिक योजना तथा कार्यक्रमको सार्वजनिकीकरण र महिला, बालबालिका र आदिवासी जनजाति, मधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग, दलित, अपाङ्गता भएकाव्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिक लक्षित कार्यक्रम तथा बजेट सार्वजनिकगरेको अभिलेख
९०	५.३.२ स्थानीयसरकारले स्थानीय सूचना स्थानीय भाषामा प्रवाह तथा प्रसारण गर्ने गरे । नगरेको ?	०-१	१	स्थानीयसरकारले स्थानीय सूचना स्थानीय भाषामा प्रवाह तथा प्रसारण गर्ने गरेको ।	स्थानीयसरकारले स्थानीय सूचना स्थानीय भाषामा प्रवाह तथा प्रसारण गर्ने नीति रहेको तर कार्यान्वयन नभएको ।	स्थानीयसरकारले स्थानीय सूचना स्थानीय भाषामा प्रवाह तथा प्रसारण गर्ने नगरेको ।	स्थानीयसरकारले स्थानीय सूचनाहरू स्थानीय भाषामा प्रवाह तथा प्रसारण गरेको विवरण
९१	५.३.३के स्थानीयसरकारले स्थानीय रेडियो, एफ.एम. र छापा माध्यमद्वारा समावेशीकरण तथा लैंगिकसमानता सम्बन्धी सूचना प्रवाह गरी जनतालाई सुसुचित गर्ने गरेको छ ?	०-१	०.५	स्थानीयसरकारले स्थानीय रेडियो, एफ.एम. र छापा माध्यमद्वारा समावेशीकरण तथा लैंगिकसमानता सम्बन्धी सूचना प्रवाह गरी जनतालाई सुसुचित गर्ने गरेको ।	स्थानीयसरकारले स्थानीय रेडियो, एफ.एम. र छापा माध्यमद्वाराकेहीमात्र समावेशी तथा लैंगिकसमानता सम्बन्धी सूचना प्रवाह गरी जनतालाई सुसुचित गर्ने गरेको ।	स्थानीयसरकारले स्थानीय रेडियो, एफ.एम. र छापा माध्यमद्वारा समावेशीकरण तथा लैंगिकसमानता सम्बन्धी सूचना प्रवाह गरी जनतालाई सुसुचित गर्ने नगरेको ।	स्थानीयसरकारले स्थानीय रेडियो, एफ.एम. र छापा माध्यमद्वारा समावेशीकरण तथा लैंगिकसमानता सम्बन्धी प्रवाहित सूचनाको प्रति

९२	५.३.४के स्थानीयस्तरमा महिला, बालबालिका सबै जातजातिका विपन्न बर्ग (आदिवासी जनजाति, दलितमधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग) अपाङ्गता भएको व्यक्तिहरू, जेष्ठ नागरिक लगायत अन्यलक्षित समुहहरूको सूचना, शिक्षा तथा संचारसम्बन्धी कार्यक्रमको प्रवाहबाट यीवर्गहरूको जनचेतनामा वृद्धि भएको छ ? (आधार तथ्यांकसँग समेत तुलना गर्न सकिने)	०-१	०.५	स्थानीयस्तरमा महिला, बालबालिका सबै जातजातिका विपन्न बर्ग (आदिवासी जनजाति, दलितमधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग) अपाङ्गता भएको व्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिक लगायत अन्यलक्षित समुहहरूको सूचना, शिक्षा तथा संचारसम्बन्धी कार्यक्रमको प्रवाहबाट यीवर्गहरूको जनचेतनामा वृद्धि भएको ।	स्थानीयस्तरमा महिला, बालबालिका सबै जातजातिका विपन्न बर्ग (आदिवासी जनजाति, दलितमधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग) अपाङ्गता भएको व्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिक लगायत अन्यलक्षित समुहहरूको सूचना, शिक्षा तथा संचारसम्बन्धी कार्यक्रमको प्रवाह भएपनि यसबाट यीवर्गहरूको जनचेतनामा वृद्धि भएको आधार नभएको ।	स्थानीयस्तरमा महिला, बालबालिका सबै जातजातिका विपन्न बर्ग (आदिवासी जनजाति, दलितमधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग) अपाङ्गता भएको व्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिक लगायत अन्यलक्षित समुहहरूको सूचना, शिक्षा तथा संचारसम्बन्धी कार्यक्रमको प्रवाह नभएको र स्थानीय तहका कार्यक्रमबाट यीवर्गहरूको जनचेतनामा वृद्धि नभएको ।	के स्थानीयस्तरमा महिला, बालबालिका सबै जातजातिका विपन्न बर्ग (आदिवासी जनजाति, दलितमधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग) अपाङ्गता भएको व्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिक लगायत अन्यलक्षित समुहहरूको सूचना, शिक्षा तथा संचारसम्बन्धी कार्यक्रमको प्रवाहबाट यीवर्गहरूको जनचेतनामा वृद्धि भएको तथ्यांक वा अध्ययन प्रतिवेदन
----	--	-----	-----	---	---	---	--

५.४.अनुगमन तथामूल्याङ्कन४

९३	५.४.१के कार्यक्रमतथा परियोजना कार्यान्वयनबाट सम्बन्धित समुदायले पूरा लाभ लिन सकेको छ?	०-१	१	कार्यक्रमतथा परियोजना कार्यान्वयनबाट सम्बन्धित समुदायले पूरा लाभ लिन सकेको ।	कार्यक्रमतथा परियोजना कार्यान्वयनबाट सम्बन्धित समुदायले केहीमात्र लाभ लिन सकेको ।	कार्यक्रमतथा परियोजना कार्यान्वयनबाट सम्बन्धित समुदायले लाभ लिन नसकेको ।	कार्यक्रमतथा परियोजना कार्यान्वयनबाट सम्बन्धित समुदायले पूरा लाभ लिएको प्रभाव अध्ययन प्रतिवेदन
----	---	-----	---	--	---	--	--

९४	५.४.२के स्थानीयसरकारले संचालन गरेका कार्यक्रमको अनुगमन, मूल्याङ्कन गर्दा लैङ्गिक समानता तथासामाजिक समावेशी विकास सम्बन्धीकार्यक्रमकोसंचालनबाट सरोकारवालालाई पुगेको लाभ, असर र प्रभावविश्लेषण गर्ने गरिन्छ ?	०-१	०.५	स्थानीयसरकारले संचालन गरेका कार्यक्रमको अनुगमन, मूल्याङ्कन गर्दा लैङ्गिक समानता तथासामाजिक समावेशी विकास सम्बन्धीकार्यक्रमकोसंचालनबाट सरोकारवालालाई पुगेको लाभ, असर र प्रभावविश्लेषण गर्ने गरिएको ।	स्थानीयसरकारले संचालन गरेका कार्यक्रमको अनुगमन, मूल्याङ्कन गर्दा लैङ्गिक समानता तथासामाजिक समावेशी विकाससम्बन्धीकार्यक्रमकोसंचालनबाट सरोकारवालालाई पुगेको लाभ, असर र प्रभावविश्लेषण गर्ने कार्यक्रम रहेको तर कार्यान्वयन नभएको ।	स्थानीयसरकारले संचालन गरेका कार्यक्रमको अनुगमन, मूल्याङ्कन गर्दा लैङ्गिक समानता तथासामाजिक समावेशी विकासकार्यक्रमकोसंचालनबाट सरोकारवालालाई पुगेको लाभ, असर र प्रभावविश्लेषण गर्ने कार्यक्रम नभएको ।	स्थानीयसरकारले संचालन गरेका कार्यक्रमको अनुगमन, मूल्याङ्कन गर्दा लैङ्गिक समानता तथासामाजिक समावेशी विकासकार्यक्रमकोसंचालनबाट सरोकारवालालाई पुगेको लाभ, असर र प्रभावविश्लेषण भएको प्रतिवेदन
९५	५.४.३के स्थानीयसरकारको समीक्षा बैठकमा महिला, बालबालिका, सबै जातजातिका विपन्न वर्ग (आदिवासीजनजाति, दलित मधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग) अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिकलगायतलाई लक्षित कार्यक्रम माथिछलफल गर्नेगरेका छ ?	०-१	०	स्थानीयसरकारको समीक्षा बैठकमा महिला, बालबालिका, सबै जातजातिका विपन्न वर्ग (आदिवासीजनजाति, दलित मधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग) अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिकलगायतलाई लक्षित कार्यक्रम माथिछलफल हुने गरेको ।	स्थानीयसरकारको समीक्षा बैठकमा महिला, बालबालिका, सबै जातजातिका विपन्न वर्ग (आदिवासीजनजाति, दलित मधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग) अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिकलगायतलाई लक्षित कार्यक्रम माथिदाकदा छलफल हुने गरेको ।	स्थानीयसरकारको समीक्षा बैठकमा महिला, बालबालिका, सबै जातजातिका विपन्न वर्ग (आदिवासीजनजाति, दलित मधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग) अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिकलगायतलाई लक्षित कार्यक्रम माथिछलफल हुने नगरेको ।	स्थानीयसरकारको समीक्षा बैठकमा महिला, बालबालिका, सबै जातजातिका विपन्न वर्ग (आदिवासीजनजाति, दलित मधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग) अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिकलगायतलाई लक्षित गरी भएको छलफल प्रतिवेदन
९६	५.४.४के अनुगमन तथामूल्याङ्कनबाट सिकेका पाठहरू कार्यक्रम वा योजना तयार गर्दा समावेश गर्ने गरिन्छ ?	०-१	०.५	अनुगमन तथामूल्याङ्कनबाट सिकेका पाठहरू कार्यक्रम वा योजना तयार गर्दा समावेश गर्ने गरिएको छ ।	अनुगमन तथामूल्याङ्कनबाट सिकेका केही पाठहरू कार्यक्रम वा योजना तयार गर्दा समावेश गर्ने गरिएको छ ।	अनुगमन तथामूल्याङ्कनबाट सिकेका पाठहरू कार्यक्रम वा योजना तयार गर्दा समावेश गर्ने गरिएको छैन ।	अनुगमन तथामूल्याङ्कनबाट सिकेका पाठहरू कार्यक्रम वा योजना तयार गर्दा समावेश गरेको प्रमाण
५.५. समन्वय र सम्बन्ध बिस्तार ४							

अनुसूची: २. परिक्षण कार्यक्रमको फोटोहरु

प्रारम्भिक चरणको अभिमुखिकरण कार्यक्रममा बोल्दै नगरपालिकाका प्रमुख लट बहादुर रावत बाँया तथा कार्यक्रमका सहभागिहरु दाँया ।

लैससास परीक्षणको नतिजा उपर छलफल कार्यक्रम सहजिकरया गर्दै प्रमुख सहजकर्ता हेमराज भट्ट साथमा सहभाभिहरु।

लैससास परीक्षणको नतिजा उपर छलफल कार्यक्रममा बोल्दै सामाजिक विकास समिति संयोजक नारायणी वली ।

अनुसूची: ३. परिक्षण कार्यक्रमका सहभागीहरुको विवरण

क्र.स.	नाम	ठेगाना	पद	सम्पर्क नम्बर
१	लुट बहादुर रावत	कोहलपुरनगरपालिका	प्रमुख	९८५८०४६८०४
२	सन्जु कुमारी चौधरी	कोहलपुर नगरपालिका	उप प्रमुख	९८५८०४६८०६
३	टिकाराम ढकाल	कोहलपुर नगरपालिका	प्रमुखप्रशासकियअधिकृत	९८५८०६७१११
४	कल्पनाशर्मा अधिकारी	कोहलपुर नगरपालिका	संयोजकपूर्वाधार समिति	९८४८१३४८२२
५	नारायणी बली	कोहलपुर नगरपालिका	सामाजिकविकास समिति	९८४८२७४०११
६	गोपिलालखनाल	कोहलपुर नगरपालिका	अध्यक्ष वडा नम्बर १	९८५८०४४०५४
७	दयारामल्वाहार	कोहलपुर नगरपालिका		
८	कर्ण बहादुर थापा	कोहलपुर नगरपालिका	अधिकृत सातौ	९८४९७००१४०
९	डिल बहादुर परियार	कोहलपुर नगरपालिका	आर्थिक बिकास समिति	९८५८००२६०४
१०	विर बहादुर विक	कोहलपुर नगरपालिका	अधिकृत छैठौ	९८५८०६५०५४
११	दिपक राजउपाध्याय	कोहलपुर नगरपालिका	सहायकपाचौ	९८५८०३१३०७
१२	सविता चौधरी	कोहलपुर नगरपालिका	सहायकमहिलाविकास अधिकृत	९८४८०८१६९८
१३	भिम बहादुर नेपाली	कोहलपुर नगरपालिका	विधेयक समिति संयोजक	९८४८०२५३०१
१४	कमलाकुमारी खत्री	कोहलपुर नगरपालिका	विधायक समिति	९८५८०५५२०३
१५	उदिपश्रेष्ठ	कोहलपुर नगरपालिका	अधिकृत छैठौ	९८५८०५६९६२
१६	रबिलालमिजार	कोहलपुर नगरपालिका	अधिकृत छैठौ	९८४९८३६२९९
१७	गोबिन्दबहादुर रोकाया	कोहलपुर नगरपालिका	अधिकृत छैठौ	९८४८०४२०८४
१८	मनकामनासिंह	कोहलपुर नगरपालिका	मविनि	९८४८१७७२००
१९	ईन्द्रमणी ढकाल	कोहलपुर नगरपालिका	सहायकपाचौ	९८५६०५०२५१
२०	सुशिलाथापा	कोहलपुर नगरपालिका	अधिकृत छैठौ	९८४८०९९०६९
२१	पुरुषोत्तमपोखरेल	कोहलपुर नगरपालिका	सहायकपाचौ	९८४८०२१७५२
२२	लीलाकुमारी पाण्डे	कोहलपुर नगरपालिका	कार्यपालिका सदस्य	९८४९४८५१८३२
२३	पूर्ण बहादुर खड्का	कोहलपुर नगरपालिका	स्वास्थ्यअधिकृत	९८४८०२५४९८
२४	करीस्माबोगटी	कोहलपुर नगरपालिका	टोल सुनार समिति	९८९६५०२५१३
२५	फुलकुमारी थारु	कोहलपुर नगरपालिका	वडा सदस्य	९८६८२०८०२९
२६	डोंगालीथारु	कोहलपुर नगरपालिका	मेलमिलाप संयोजक	९८९९५८५६४७
२७	फागु थारु	कोहलपुर नगरपालिका	वडा सदस्य	
२८	अभिन् प्रसादआचार्य	कोहलपुर नगरपालिका	योजनाशाखा	
२९	सागर चौधरी	कोहलपुर नगरपालिका	सुचनाअधिकृत	९८५८०७११८७
३०	कल्पनाअधिकारी	असलशासन मिडिया	परिक्षक	९८४८०५५८७३
३१	दिलाशाह	असलशासन मिडिया	परिक्षक	९८४८०३५८७७
३२	सुर्य प्रसाद न्यौपाने	कोहलपुर नगरपालिका	सहजकर्ता	
३३	तपेन्द्र बहादुर मलाती	असलशासन मिडिया	प्रबन्धक	९८४८५८५५१७
३४	मन्जु थापा मगर	कोहलपुर नगरपालिका	स्थानीय	९८४८२५०८९६
३५	शोभाथापा मगर	कोहलपुर नगरपालिका	असलशासन मिडिया	९८४८२५०८९६